

צורי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֹּהַר

הַזֹּהַר הַמְּתַרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְּנַקֵּד

עַל חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה

מִהַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרֻשַׁת אַחֲרֵי

תְּרַגּוּם קַל וְנִחְמָד לְמַעַן יִרְוֶיךָ חֵלּוּמֵךְ בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

פְּרֻשֵׁת אַחֲרֵי מוֹת

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן וְגו'.
 וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בִּיּוֹן
 שְׁפָתוֹב וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה, לָמָּה פָּעַם אַחֲרַת
 וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אַחִידֶיךָ, שְׁחֵרֵי
 בְּדַבּוֹר הָרְאשׁוֹן מִסְּפִיק? אֵלֶּא כִּי שְׁנֵינּוּ, כְּתוּב
 וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו. וְכַתּוּב (שְׁמוֹת כד)
 וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר עֲלֶיהָ אֵל ה'. וְחֵרֵי בְּאֵרוֹ אֶת הַדַּבָּר,
 כָּאֵן דְּרָנָה אַחַת, וְאַחַר כִּי דְרָנָה אַחֲרַת. אִיף כָּאֵן,
 וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה - דְּרָנָה אַחַת. וְאַחַר כִּי, וַיֹּאמֶר
 ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אַחִידֶיךָ - דְּרָנָה אַחֲרַת.
 וְהַכֹּל עוֹלָה בְּמִשְׁקַל אֶחָד, וּמִשְׁרָשׁ אֶחָד הַכֹּל
 הַתְּחִיבָר.

אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (תהלים
 ב) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּיִרְאָה וְגִילוּ בְּרַעְדָּה.
 וְכַתּוּב (שם ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה כִּי לְפָנָיו
 בְּרָנְנָה. הַפְּסוּקִים הִלְלוּ קָשִׁים זֶה עַל זֶה. אֵלֶּא כִּי
 שְׁנֵינּוּ, עֲבָדוּ אֶת ה' בְּיִרְאָה - שְׂכָל עֲבוּדָה שְׂרוּצָה

בן אדם לעבד לפני רבונו, בראשונה צריך יראה, לפחד מפניו. ומשום הפחד של אדונו ימצא אחר כך שיעשה בשמחה את מצוות התורה, ועל בן כותב, (דברים י) מה ה' אלהיך שאל מעמך כי אם ליראה.

וגילו ברעה - שאסור לאדם לשמח יותר בעולם הזה. וזה בדברי העולם. אבל בדברי תורה ובמצוות התורה צריך לשמח. אחר כך ימצא אדם שיעשה בשמחה את מצוות התורה, שכתוב עבדו את ה' בשמחה.

רבי אבא אמר, עבדו את ה' ביראה - (דף נו ע"ב) סוד הדבר הוא. עבדו את ה' ביראה, איזו יראה כאן? אלא כמו שבארנו, שכתוב (משלי א) יראת ה' ראשית דעת, וכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה'. יראת ה' - כך נקרא הקדוש ברוך הוא. רבי אלעזר אמר, עבדו את ה' ביראה - מי שרוצה לעשות עבודת אדונו, מאיזה מקום מתחיל, ובאיזה מקום יבין את העבודה ליחד את שם

רבוננו? חזר ואמר, בִּירְאָה. בִּירְאָה היא הִרְאֵשִׁית, מִמַּטָּה לְמַעְלָה. (כא ראה, כְּנִי אֶחָד חָרִי בְּאֶרֶץ, וְחָרִי בְּתַבְּאֵר תְּדַבֵּר).

כֹּא רְאֵה, מַה כְּתוּב כָּאן אַחֲרֵי מוֹת, וְאַחַר כֵּן - דִּבֵּר אֶל אֶחָד אֶחֶד וְנָו' בְּזֹאת יִבְאֵ אֶחָד? אֵלָּא מִכָּאן הִרְאֵשִׁית לְתוֹהֵר אֶת הַכְּתוּבִים, כֹּל מִי שְׂאֲרִיכִים לְתוֹהֵר בְּזֹאת חַיִּי, וְזוֹהֵי יִרְאֵת ה'.

דָּבָר אַחַר אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶחָד - רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אַחֲרֵי מוֹת נָדָב וְאָבִיהוּא הָיָה אֶרֶץ לְהִיזוֹת! מַה הַטַּעַם שְׁנֵי בְּנֵי אֶחָד, וְחָרִי יְדוּעַ שְׁחָיו בְּנָיו? אֵלָּא כֵּן שְׁנָה, שְׁעָד כָּאן לֹא עָמְדוּ בְּרִשׁוֹתָם, אֵלָּא בְּרִשׁוֹת אָבִיהֶם, וּבְמִשׁוֹם כֵּן - בְּקִרְבָּתָם לְפָנֵי ה' וַיִּמָּתוּ, שְׁחָם דְּחָקוּ אֶת הַשְּׁעָה בְּחַיֵּי אָבִיהֶם, וְהַכֹּל הָיָה בְּשִׁבְלֵי אוֹתוֹ חֲטָא שְׁעָשׂוּ, שְׁכְּתוּב (במדבר ג) בְּחִקְרִיכֶם אִישׁ זָרָה. שְׁשִׁנְנוּ, בְּמָקוֹם אֶחָד כְּתוּב בְּחִקְרִיכֶם אִישׁ זָרָה, וּבְמָקוֹם אֶחָד כְּתוּב בְּקִרְבָּתָם לְפָנֵי ה'. וְזֶה וְגַם זֶה הָיָה, וּבְמִשׁוֹם כֵּן כְּתוּב בְּנֵי אֶחָד, וְכְּתוּב בְּקִרְבָּתָם.

אָמַר רַבִּי תִּיָּא, יוֹם אֶחָד תִּיָּיתִי הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ
לְלַכֵּת אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן לְלַמַּד מִמֶּנּוּ פִּרְשֵׁת
הַפֶּסֶח. פִּגְשָׁתִי בְּהַר אֶחָד, וְרֵאִיתִי בְּקִיעִים וְחוֹרִים
בְּסֻלַּע אֶחָד וְשָׁנִי אֲנָשִׁים בּוֹ. עַד שֶׁתִּיָּיתִי הוֹלֵךְ,
שְׁמַעְתִּי קוֹל הָאֲנָשִׁים הַלְלוּ שָׁהִיו אוֹמְרִים, (תהלים מח)
שִׁיר מְזוֹמָר לְבָנֵי קִנְחָה גְּדוֹל ה' וּמְהַלֵּל מְאֹד וְגו'.
מִהוּ שִׁיר מְזוֹמָר? אֵלֶּא כִּי שָׁנּוּ מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שִׁיר שֶׁהוּא כְּפוּל, שִׁיר שֶׁהוּא מְשֻׁבָּח
מִשָּׂאֵר הַשִּׁירִים, וְעַל שֶׁהוּא מְשֻׁבָּח מִשָּׂאֵר הַשִּׁירִים,
פְּעָמִים נֶאֱמָר בּוֹ שִׁירָה, וְכֵן (שם צב) מְזוֹמָר שִׁיר לְיוֹם
הַשַּׁבָּת. כְּמוֹ כֵּן שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמוֹה, שִׁירָה
לְמַעַלָּה מִשִּׁירָה.

שִׁיר מְזוֹמָר, שִׁירָה שֶׁל תְּקוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁמוֹמְרִים בְּנֵי קִנְחָה (על) אוֹתָם שְׁיוֹשְׁבֵים עַל
פְּתַח הַגִּיהֶנֶם. וּמִי הֵם? אֲחֵיהֶם שֶׁהֵם שְׁיוֹשְׁבֵים
בְּשַׁעְרֵי הַגִּיהֶנֶם. וְעַל כֵּן הַשִּׁירָה הוֹאֵת נְאֻמָּת
בְּיוֹם שָׁנִי. קָרַבְתִּי אֵלֵיהֶם וְאָמַרְתִּי לָהֶם: מָה
עִםְקִיכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה? אָמְרוּ: סוֹחְרִים אֲנִיחֶנּוּ, וְשָׁנִי
יָמִים בְּשָׁבוּעַ אָנּוּ בְּדָלִים מִתְּיָשׁוּב וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,

בִּי לֹא עֹזְבִים אֹתָנוּ בְּנֵי אָדָם כָּל יוֹם וַיּוֹם.
אָמַרְתִּי: אֲשָׁרֵי חֲלָקְכֶם.

עוֹד פִּתְחוּ וְאָמְרוּ, בְּכָל זְמַן שְׁצַדִּיקִים מִסְתַּלְקִים
מִן הָעוֹלָם, הַדִּין מִסְתַּלֵּק מִן הָעוֹלָם, וּמִיתַת
הַצַּדִּיקִים מִכַּפֶּרֶת עַל חַטָּאי הַדּוֹר. וְלָכֵן פָּרַשְׁתָּ בְּנֵי
אַהֲרֹן קוֹרְאִים אוֹתָהּ בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁתְּהִיָּה כַּפֶּרֶת
עַל חַטָּאי יִשְׂרָאֵל. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
הִתְעַסְקוּ בְּמִיתַת הַצַּדִּיקִים הַלָּלוּ, וַיִּחַשְׁבֵּ לָכֶם
כְּאִלּוּ אַתֶּם מִקְרִיבִים קָרְבָּנוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם. שְׁשַׁנִּינוּ, כָּל זְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִהְיוּ בְּגִלוֹת וְלֹא
יִקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה, וְאֵת אוֹתָם שְׁנֵי שְׁעִירִים
לֹא יְכוּלִים לְהַקְרִיב, יִהְיֶה לָהֶם זְכוּרֹן שֶׁל שְׁנֵי בְּנֵי
אַהֲרֹן, וַיִּתְכַּפֵּר עֲלֵיהֶם.

שָׁכַךְ לְמַדְתִּי, שְׁפָתוֹב (במדבר ג) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְגו'. וְכַתּוּב, הַכֹּהֵן גָּדַב
וְאָבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר. וְאֶלְעָזָר וְאִיתָמָר הָיָה
צָרִיךְ לְהִיזוֹת! מַה זֶּה אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר? אֵלֶּה שְׁקוּל
הָיָה אָבִיהוּא כְּשֵׁנִי אֶחָיו, וְגָדַב כְּמוֹ כָּלָם.

וַיֵּשׁ אֲשֵׁרֹנִים (אֵת זֶה הַפּוֹד), הַפֶּכֶר נָדָב - זֶה לְבָדוּ,
 וְאֲבִיהוּא - לְבָדוּ, וְכָל אֶחָד נֶחֱשָׁב בְּעֵינָיו
 בְּשֵׁנֵיהֶם, כְּמוֹ אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר. אֲבָל נָדָב וְאֲבִיהוּא
 לְבָדָם שְׁקוּלִים הָיוּ כַּנֶּגֶד שְׁבָעִים סְנֵהֲדָרִין, שֶׁהָיוּ
 מְשַׁמְשִׁים לְפָנָי מִלְּשָׁה. וּמִשׁוּם כֵּן מִיתַתָּם מִכַּפְּרֵת
 עַל יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כָּתוּב, (ויקרא י) וְאַחֲיֵיכֶם כָּל בֵּית
 יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשָּׂרָפָה. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 הַפֶּכֶר נָדָב - כְּלוּמַר, אוֹתוֹ שָׁכַל הַשֵּׁבֶח וְהַכְּבוֹד
 שָׁלוֹ (מה שמו). נָדָב וְאֲבִיהוּא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה,
 שְׁשָׁנַי אֵלֶּה לֹא נִמְצְאוּ כְּמוֹתָם בְּיִשְׂרָאֵל.

וַיִּדְבַר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן. רַבִּי
 (דף נז ע"א) חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה כט) לָכֵן כַּהֲ
 אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אֲבֹרָהֶם וְגו'.
 פְּסוּק זֶה הוּא קִשְׁיָה. לָכֵן כַּהֲ אָמַר ה' אֲשֶׁר פָּדָה
 אֶת אֲבֹרָהֶם הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה כַּהֲ אָמַר ה'
 אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אֲבֹרָהֶם?

אֵלֶּה הָרִי פְּרִשׁוּהָ וְהָרִי נִתְּבָאָר, שְׁיַעֲקֹב פָּדָה
 אֶת אֲבֹרָהֶם וְדָאֵי. שְׁבָאוּתָהּ הַשָּׁעָה שְׁנַפְּלָ

בְּתוֹךְ אֵשׁ חַבְשִׁיִּים, דְּנֵנוּ דִּינֵנוּ (ס"י וְאָמְרוּ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא: בְּשִׁבְלֵי מָה זֶה יִנְצֵל? זְכוּת אָבוֹת אֵינן לוֹ! אָמַר לָהֶם: שְׂיִנְצֵל בְּשִׁבְלֵי בְּנֵי
 שְׂבָד שְׂנִינֵנוּ, תַּבְּנֵן מְזֻבָּה אֶת הָאֵב). אָמְרוּ: תְּרִי יִשְׁמַעְאֵל שְׂיִצְא
 מִמְּנֵנוּ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: תְּרִי יִצְחָק
 שְׂיִוְשִׁיט צוֹאֲרוֹ עַל גַּבֵּי הַמְּזֻבָּת. אָמְרוּ: תְּרִי עֲשׂו
 שְׂיִצְא מִמְּנֵנוּ. אָמַר: תְּרִי יַעֲקֹב שְׂהוּא כִּפְסֵא שְׁלָם
 וְכָל בְּנֵי שְׁלָמִים לְפָנֵי. אָמְרוּ: תְּרִי וְדַאי בּוֹכוֹתוֹ
 שְׁל זֶה יִנְצֵל אֲבָרְהָם. זְהוּ שְׂפִתוֹב, אֲשֶׁר פָּדָה
 אֶת אֲבָרְהָם.

לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנֵינוּ יִתְּוֹרוּ בִּי
 בְּרֵאוֹתוֹ יִלְדִּיו מַעֲשֵׂה יְדֵי בְּקִרְבוֹ יִקְדִּישׁוּ
 שְׁמִי. מִי הֵם יִלְדִּיו מַעֲשֵׂה וְגוֹ'? אֵלֶּא הֵם חֲנֻנְיָה
 מִישָׂאֵל וְעֻזְרִיָּה שְׂהַפִּילוּ עֲצָמָם לְתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ
 לְקַדֵּשׁ אֶת שְׁמוֹ. לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב, מָה עוֹשֶׂה
 כָּאֵן יַעֲקֹב? וְתְרִי פִתּוֹב (דְּנִיאל א) וַיְהִי בָהֶם מְבִנֵי
 יְהוּדָה דְּנִיאל מִישָׂאֵל וְעֻזְרִיָּה. בְּנֵי יְהוּדָה
 נִקְרְאוּ, וּמִשׁוּם כֶּךָ לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יְהוּדָה הָיָה צָרִיךְ
 לְהִיּוֹת, מָה זֶה לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב?

אֵלֶּיךָ כִּי שָׁנִינוּ, בַּשָּׁעָה הַזֹּאת שֶׁנִּכְפַּתוּ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ,
 כָּל אֶחָד הָרִים קוֹלוֹ וְאָמַר אֵל כָּל אוֹתָם
 עַמִּים וּמַלְכִים וְיִשְׂרָאֵל. חֲנֻנִיָּה אָמַר, (תהלים קיח) ה' לִי
 לֹא אִירָא מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם ה' לִי בַּעֲזָרִי וְאֲנִי
 אֶרְאֶה בְּשִׁנְאֵי טוֹב לַחֲסוֹת בֵּה' וְגו'. מִיִּשְׂאֵל פֶּתַח
 וְאָמַר, (יחזקאל ל) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב נָאִם ה'
 וְגו' כִּי אֶתֶּךָ אֲנִי נָאִם ה' לְהוֹשִׁיעֶךָ כִּי אַעֲשֶׂה וְגו'.
 בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁשָּׁמְעוּ כֻלָּם אֶת שֵׁם יַעֲקֹב, תָּמְחוּ
 וְצָחְקוּ בְּלִיצְנוֹת. עֲזָרְיָה פֶּתַח וְאָמַר, (דברים ו) שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד.

זֶהוּ שְׂכָתוֹב, (ישעיה מד) זֶה יֹאמַר לַה' אֲנִי וְגו'. זֶה
 יֹאמַר לַה' אֲנִי - זֶה חֲנֻנִיָּה. וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם
 יַעֲקֹב - זֶה מִיִּשְׂאֵל. וְזֶה יִכְתֹּב יְדוֹ לַה' וּבְשֵׁם
 יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה - זֶה עֲזָרְיָה. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה כִּנְסוּ
 תְּקַדּוּשׁ פְּרוּךְ הוּא אֶת הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ, וְאָמַר לָהֶם:
 בְּאִיזָה דְבוּר מֵאוֹתָם תִּדְבְּרוּ שֶׁאֲמָרוּ אֵלֶּה
 הַשְּׁלֵשָׁה אֲצִיל אוֹתָם? פֶּתַחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים סג) וַיִּדְעוּ
 כִּי אַתָּה שְׁמֶךָ ה' לְבִדְךָ עֲלִיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַסֵּא:
כַּסֵּא שְׁלִי, בְּאִיזָה דְבוּר מֵאוֹתָם
הַדְּבוּרִים אֲצִיל אֶת אוֹתָם הַצְדִּיקִים? אָמַר לוֹ:
בְּאוֹתוֹ הַדְּבוּר שְׁכַלְם צָחֲקוּ עָלָיו אֲצִיל אוֹתָם, לֹא
עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יִחְזְרוּ. כְּמוֹ שְׁעָמַד
יַעֲקֹב אֲצִל אַבְרָהָם בְּאֵשׁ, יָקוּם עִבְשׂוֹ אֲצִל אֱלֹהִים.
וְהוּא שְׁכָתוּב, כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה
אֶת אַבְרָהָם לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְגו'. מִהַבּוֹשָׁה
שֶׁל הַלִּיצָנוּת.

שְׁנֵינֵנו, כָּל אוֹתָם שְׁצָחֲקוּ מִהַדְּבוּר הַזֶּה, נִשְׁרָפוּ
בְּאוֹתָהּ אֵשׁ, וְהָרַג אוֹתָם שְׁכִיב שֶׁל אֵשׁ.
מַה הֲצִיל אֶת אֱלֹהִים? עַל שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְּלִים לְפָנָיו
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְיַחֲדִים שְׁמוֹ כְּרֵאוּי, וְעַל
שְׁמֵי־יַחֲדִים שְׁמוֹ כְּרֵאוּי, נִצְלוּ מֵאוֹתָהּ אֵשׁ יוֹקֵדָת.
שְׁנֵי בָנֵי אֶחָד הַקְרִיבוּ אֵשׁ זָרָה, שְׁלֹא יִחַדּוּ אֵל
שְׁמוֹ כְּרֵאוּי וְנִשְׁרָפוּ בְּאֵשׁ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר,
כְּתוּב אַחֲרֵי מוֹת, וְכְתוּב וַיָּמָתוּ. כִּיּוֹן שְׁאָמַר אַחֲרֵי
מוֹת שְׁנֵי בָנֵי אֶחָד, לֹא יִדְעֵנו שְׁחֲרֵי וַיָּמָתוּ? אֵלֹהִים

כָּךְ שָׁנִינוּ, שְׁתֵּי מִיתוֹת הָיוּ, אַחַת לְפָנֵי ה', וְאַחַת
שְׁלֵא הָיוּ לָהֶם בָּנִים. שְׁכָל מִי שְׁלֵא זֹכֵחַ לְבָנִים,
הוּא מֵת. מִשּׁוֹם כֵּן, אַחֲרֵי מוֹת, וַיָּמָתוּ.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, מַה שְּׁכָתוּב (במדבר ג) וַיָּמָת גִּדְבָר
וַאֲבִיהוּא לְפָנֵי ה' בְּהִקְרָבֵם אִישׁ זָרָח לְפָנֵי ה'
בְּמִדְבַר סִינִי וּבָנִים לֹא הָיוּ לָהֶם וַיִּכְהֶן אֱלֹעָזָר
וְאִיתְמָר. מַה זֶה לְגַבֵּי זֶה, שְּׁכָתוּב וּבָנִים לֹא הָיוּ
לָהֶם וַיִּכְהֶן אֱלֹעָזָר וְאִיתְמָר? אֵלֶּא סוּד הַדְּבָר - זֶה
שְׁאִמְרָתִי, וַיָּמָתוּ, שְׁלֵא הָיוּ לָהֶם בָּנִים. וְכֵן זֶה
וּדְאִי. אֲבָל לֹא כִשְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם, אִף עַל גַּב שְׁלֵא
נִשְׂאוּ, שְׁחֲרֵי אֵלוֹ לֹא מָתוּ אֵלֶּא מִיתַת עֲצָמָם, אֲבָל
מִיתַת נַפְשָׁם לֹא מָתוּ.

מִנֵּין לָנוּ? שְּׁכָתוּב (שמות ו) וַאֲלֹעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן
לָקַח לוֹ מִבָּנוֹת פּוּטִיאל לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ
אֶת פִּינְחָס אֵלֶּה רְאִשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם לְמִשְׁפַּחְתָּם.
אֵלֶּה, וְחֲרֵי פִנְחָס לְבִדּוֹ הָיָה, וְכֵתוּב רְאִשֵׁי אֲבוֹת
הַלְוִיִּם. מִשּׁוֹם כֵּן מָתוּ מִיתַת עֲצָמָם, וּמִיתַת נַפְשָׁם

לא מתו. אמר רבי אלעזר, ודאי משמע אלה,
ומשמע ראשי.

ומשום כך כתוב, (במדבר כה) פינחם בן אלעזר בן
אהרן הכהן, וכתוב ופינחם בן אלעזר בן
אהרן הכהן הנה כהן בימים ההם. פינחם בן אלעזר
הכהן הנה צריך להיות! אלא בכל מקום שבא
פינחם, בן אהרן הכהן כתוב. ואלעזר לא כתוב,
אלא אלעזר הכהן, שכתוב (שם כז) ולפני אלעזר
הכהן. (שם לא) ויאמר אלעזר הכהן וגו'. ועל בן
מיתת עצמם מתו, ומיתת נפשם לא מתו.

ושנינו בסוד המשנה, שנים זוג - פן חם. והרי
נתבאר, יו"ד קטנה בין אותיות פינחם,
שחרי יו"ד כוללת שנים באחד, וזהו סוד הדבר,
וזה נתבאר.

רבי אלעזר שאל את אביו ואמר לו, והרי שנים
הם ושנים היו, למה לא נמצאו שנים? אמר
לו, שני חצאי גוף היו, שחרי לא נשאנו, ומשום

כָּךְ הֵם נִכְלְלוּ בְּאַחַד, שְׁכָתוֹב וַתְּלַד לוֹ אֶת פִּינְחָם
 אֵלֶּה רְאֵשֵׁי וְגו'.

וַיִּוֹדֵד שָׁל פִּנְחָם לֹא נָתַן כָּה לְחֵבֶר הָאֹתִיּוֹת,
 אֵלֶּה בְּשַׁעַת שְׁקִנְיָא לְקַדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא וּבֵא
 לַיִשָּׁר אֶת הָעֵקָם, שְׁרָאָה אֶת אֹת הַכְּרִית
 הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה שְׁהַכְּנִים וּמְרִי לְרֵשׁוֹת אַחֲרָת, וּבְמָה
 שְׁהַתְּעִיָּם בְּרֵאשׁוֹנָה הַתְּתִקֵּן כָּאֵן. בְּנִכְרִיָּה
 הַתְּעִקְמוּ בְּהַתְּחִלָּה, שְׁכָתוֹב בְּהַקְּרִיבֵם אִישׁ זָרָה,
 וּכְאֵן בְּנִכְרִיָּה הַתְּתִקְנוּ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב וּבְעֵל בַּת
 אֵל נִכְר. מַה לְּהִלָּאָה אִישׁ זָרָה, אִף כָּאֵן נִם אִשָּׁה
 זָרָה.

מַה נִּרְאָה כָּאֵן? אֵלֶּה בְּהַתְּחִלָּה הַקְּרִיבוּ אֶת
 הֶרְחוּקָה, שְׁכָתוֹב בְּהַקְּרִיבֵם אִישׁ זָרָה. אִף
 כָּאֵן וּמְרִי הָיָה מְקַרֵּב אֶת הֶרְחוּקָה, אֶת שֵׁם הַמְּלֻךְ
 הָיָה מְקַרֵּב לְרְחוּקָה, מִיָּד - (שם כה) וַיִּרְא פִּינְחָם כֵּן
 אֶלְעִזֵּר כֵּן אַחֲרָן הַכֹּהֵן וַיָּקָם מִתּוֹךְ הָעֵדָה. כָּאֵן תִּקֵּן
 אֶת הָעֵקָם שְׁבְרֵאשׁוֹנָה, וְאִזּוּ נִתְּנָה יוֹד לְשִׁמוֹ
 לְחֵבֶר אֶת הָאֹתִיּוֹת כְּאַחַד וְהַתְּבַשֵּׁר בְּשָׁלוֹם,

שְׁפָתוֹב לָכֵן אָמַר הַנְּנִי נָתַן לֹא אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם.

(בְּרִיתִי מִמָּשׁ).

מָה הַשְּׁלוֹם כָּאֵן? אֵלָּא בְּאוֹתוֹ הַכְּתָר הַטָּאֵן
בְּתַחֲלָה, בְּאוֹתוֹ הַכְּתָר הַעִירוֹ קְטָטָה
בְּתַחֲלָה, וְעַכְשָׁו שְׁתַּקֵּן, כְּתוֹב הַנְּנִי נָתַן לֹא אֶת
בְּרִיתִי שְׁלוֹם, בְּרִיתִי מִמָּשׁ תִּהְיֶה עִמּוֹ בְּשְׁלוֹם,
וּמִשׁוֹם כֶּךָ נִתְּנָה יו"ד קְטָטָה בְּשִׁמּוֹ, שְׁתִּירִי הִיא
מִתְּאוֹתִיּוֹת הַקְּטָטָה, לְהִרְאוֹת שְׁתִּירִי תִקֵּן מָה
שְׁתִּתְעַלְעֵם בְּתַחֲלָה, וְתִירִי הַשְּׁלִימָה עִמּוֹ. כָּא רַבִּי
אֶלְעָזָר וְנִשְׁק יָדוֹ וְאָמַר, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שְׁשִׂאֲלֵתִי
דָּבָר זֶה וְלֹא אֶבְר מִמֶּנִּי.

שְׁנִינּוֹ, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, בְּיוֹם הַכְּפֻורִים תְּהִי תִקֵּן
לְקָרָא פְּרָשָׁה זוֹ, לְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת,
בְּשִׁבִיל זֶה סֵדֶר הַיּוֹם תְּהִי כָּאֵן הַסְּתִידָר, וּמִשׁוֹם
שְׁמִיתָת בְּנֵי אֶהֱרֹן מְכַפֵּרָת עַל יִשְׂרָאֵל.

מִכָּאֵן לְמִדְנּוֹ, כָּל אוֹתוֹ בֵּן אָדָם שְׁיִסּוּרֵי רַבּוֹנוֹ
בָּאִים עָלָיו - בְּפִרְתַּת חֲטָאֵיו הֵם. וְכָל מִי
שְׁמַצְטַעֵר עַל יִסּוּרֵי הַצְּדִיקִים, מַעֲבִירִים חֲטָאֵיהֶם

מן העולם. ועל כן ביום הנה קוראים אחרי מות
שני בני אהרן, שישמעו העם ויצטערו על אבדן
הצדיקים, ויתכפרו להם חטאייהם. וכל מי
שמצטער על אבדנם של הצדיקים או מוריד
עליהם דמעות, הקדוש ברוך הוא מכריז עליו
ואומר: (ישעיה ו) וסר עונך ותפאתך תכפר. ולא
עוד, אלא שלא ימותו בניו בניו. ועליו כתוב, (שם)
(ג) יראה ירע יאריך ימים וגו'.

ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא
בעת עת אל הקדש וגו'. רבי שמעון פתח
ואמר, (קהלת א) כל הנחלים הלכים אל הים והים
איננו מלא וגו'. אמר רבי שמעון, תמהני על בני
העולם, שחרי אין להם עינים לראות ולב
להשגיח, ולא יודעים ולא שמים לבם להסתכל על
רצון רבונם, איך ישנים ולא מתעוררים משנתם
טרם יבא אותו היום שחשך ואפלה יכסו עליהם,
ויתבע אותו (דף נח ע"א) בעל הפקדון מהם חשבון.

וְהַכְּרוּז בְּכָל יוֹם קוֹרֵא עֲלֵיהֶם, וְנִשְׁמָתָם מְעִידָה
 בָּהֶם בְּכָל יוֹם וְלַיְלָה, הַתּוֹרָה מְרִימָה
 קוֹלוֹת לְכָל עֶבֶר, מִכְרִיזָה וְאוֹמְרָת: (משלי א) עַד מָתִי
 פְּתִימִים תִּיאָהֱבוּ פְתִי. (שם ט) מִי פְתִי יִסֵּר הִנָּה חֶסֶד
 לֵב אֲמָרָה לוֹ לָכוּ לַחֲמוּ בְלַחֲמֵי וְשִׁתּוֹ בְּיַיִן מִסְכָּתִי.
 וַאֲיִן מִי שְׂיִרְכִיז אֲזִנּוֹ וַאֲיִן מִי שְׂיַעִיר אֶת לִבּוֹ.

בַּא רְאֵה, עֲתִידִים הַדּוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים שְׂיִבְאוּ
 שְׁתִּשְׁבַּח תּוֹרָה מִבִּינֵיהֶם, וְחֲכָמֵי הַלֵּב
 יִתְכַּנְּסוּ לְמְקוֹמָם (לְחֶדֶר קָדוֹשׁ), וְלֹא יִמָּצֵא מִי שְׂסוֹגֵר
 וּפּוֹתֵת. אוֹי לְאוֹתוֹ הַדּוֹר! וּמִכָּאֵן וְהִלָּאָה לֹא יִהְיֶה
 דוֹר כְּמוֹ הַדּוֹר הַזֶּה, עַד הַדּוֹר שְׂיִבְאֵה מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ,
 וְחִדְעָה תִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם, שְׂכַתּוֹב (יִרְמִיָּה לֹא) כִּי כָּלֵם
 יִדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָּם.

בַּא רְאֵה, כְּתוֹב (כְּרֵאשִׁית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֶרְוִן. וְשְׂנִינּוּ,
 מַה שְּׂמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נָהָר? בְּאַרְנוֹ שְׂשִׁמוֹ יוֹבֵל,
 שְׂכַתּוֹב (יִרְמִיָּה טו) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשָׁיו. וּבְסִפְרוֹ
 שֶׁל רַב הַמְּנוֹנָא סָבֵא: חַיִּים שְׂמוֹ, שְׂמִשָּׁם יוֹצְאִים
 חַיִּים לְעוֹלָם, וְהֵם נִקְרָאִים תַּיִי הַמְּלֶךְ. וְחֲרִי בְּאַרְנוֹ,

אותו עץ גדול וְחֹק שָׁבוּ יֵשׁ מִזֶּזֶן לְכָל נִקְרָא עֵץ
 הַחַיִּים. הָאֵילָן שֶׁנִּטַּע שָׂרְשָׁיו בְּאוֹתָם הַחַיִּים, וְהַכֹּל
 הוּא נֶאֱחָה.

וְשָׁנִינוּ, אֹתוֹ תִּנְהַר הוֹצִיא נְחָלִים עֲמָקִים בְּשִׁמּוֹן
 הַמְשָׁחָה, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּזֶן וּלְהַרְוֹת
 עֲצִים וּנְטִיעוֹת, שְׁפָתוֹב (תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה'
 אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. וְאוֹתָם הַנְּחָלִים שׁוֹפְעִים
 וְנִמְשָׁכִים וּמִתְכַּנְּסִים לְשָׁנֵי עַמּוּדִים, וְאוֹתָן בְּרִיתוֹת
 (שְׁתִּים) קוֹרְאִים לָהֶן יְכִי"ן וּבּוֹע"ו, וַיִּפְּחָה. וּמִשׁוֹם
 יוֹצֵאִים כָּל אוֹתָם נְחָלִים, וּמִשָּׂרִים אוֹתָם בְּדַרְגָּה
 אַחַת שֶׁנִּקְרְאוֹת צַדִּיק, שְׁפָתוֹב (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוֹד
 עוֹלָם. וְכָלֶם הוֹלְכִים וּמִתְכַּנְּסִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם
 שֶׁנִּקְרָא יָם, וְהוּא יָם הַחֲכָמָה. וְהוּ שְׁפָתוֹב (קהלת א)
 כָּל הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'.

וְאִם תֵּאמַר שֶׁהָרֵי מְנִיעִים לְמְקוֹם הַיָּם וְלֹא שָׁכִים
 - כְּתוּב אַחַר כָּהֵן, אֶל מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים
 הַלְכִים שָׁם הֵם שָׁכִים לְלִבָּת, מִשׁוֹם שֶׁאוֹתוֹ נִהַר
 לֹא פוֹסֵק לְעוֹלָמִים. הֵם שָׁכִים, לְאִיזָה מְקוֹם הֵם

שָׂבִים? לְאוֹתָם שְׁנֵי עֲמוּדִים, נִצַּח וְהוֹד. לְלֶכֶת,
 בְּצַדִּיק הָיָה, לְמִצְא בְּרָכוֹת וְשִׂמְחָה. וְזֶהוּ הַסּוּד
 שֶׁשְׁנֵינוּ, (תהלים קד) לְוִיָּתָן זֶה יִצְרָף לְשִׁחַק בּוֹ, זֶה
 צַדִּיק.

כֵּלָם אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּן לָתֵת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ. מִי זֶה עֵתוֹ?
 (זו עתו של צדיק) זֶה הַגְּבִירָה, שֶׁנִּקְרָאת עֵתוֹ שֶׁל
 צַדִּיק, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ כֵּלָם מְחַכִּים לְעֵתוֹ הַזֶּה. כָּל אֱלוֹ
 שְׁנֵינוּ לְמַטָּה, מִמָּקוֹם זֶה נִזְוָנִים, וְסוּד זֶה בְּאֲרָנוֹ,
 (שם קמה) עֵינֵי כָל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ וְגו', כִּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוֹ.

בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שֶׁהַכֹּל הָיָה מְבִשֵּׁם אֶת עֵתוֹ
 וּמִתְחַבֵּר עִמּוֹ, אִזּוֹ כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה וְכָל
 הָעוֹלָמוֹת בְּבְרָכוֹת, אִזּוֹ נִמְצָא שְׁלוֹם בְּעֵלְיוֹנִים
 וּבִתְחִלּוֹתָם, וּבְשִׁנּוּרָמִים רִשְׁעֵי הָעוֹלָם שֶׁשָּׂם לֹא
 נִמְצְאוֹת בְּרָכוֹת שֶׁל אוֹתָם הַנְּחָלִים, וְהָעֵת הַזֶּה
 יוֹנֵקֵת מִצֵּד הָאֲחֵר, אִזּוֹ מִתְעוֹרְרִים דִּינִים בְּעוֹלָם
 וְלֹא נִמְצָא שְׁלוֹם. וּבְשִׁרְוִצִים בְּנֵי הָעוֹלָם לְהִתְפַּרֵּף,
 לֹא יוֹבִלִים, אֲלָא רַק עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, בְּדֵי שִׁיעוֹרֵר

את הפתך שלו ותתברך הגבירה, וימצאו ברכות
בכל העולמות.

שנינו, באותה שעה בקש משה מלפני הקדוש
ברוך הוא דבר זה. אמר לו, אם פני
העולם ישובו לפניה, על ידי מי מתברכים? אמר
לו הקדוש ברוך הוא, ולי אתה אומר?! דבר
אל אהרן אחיה, שחרי בידו מסורות הברכות
למעלה ולמטה.

ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא
בכל עת אל הקדוש וגו'. אמר רבי אבא,
יש זמנים לפני הקדוש ברוך הוא שנמצאים
רצונות ונמצאות ברכות ולבקש בקשות,
ולפעמים שאין נמצאים רצונות, ואין מודפנות
ברכות, ודינים הקשים מתעוררים בעולם.
ולפעמים שהדין תלוי. בא ראה, יש בשנה זמנים
שנמצא רצון, ויש זמנים בשנה שהדין נמצא
ותלוי. יש זמנים בחדשים שהרצון נמצא

בָּהֶם, וַיֵּשׁ זְמַנִּים בְּחֻדְשֵׁים שְׁנַמְצָאִים דִּינִים, וְתַלְוִיִּים עַל הַכֹּל.

וַיֵּשׁ זְמַנִּים בְּשָׁבוּעוֹת שְׂרָצוֹנוֹת נִמְצָאִים, וַיֵּשׁ זְמַנִּים בְּשָׁבוּעוֹת שְׂדִינִים נִמְצָאִים בְּעוֹלָם. וַיֵּשׁ זְמַנִּים בְּיָמִים שְׁנַמְצָא רָצוֹן בְּעוֹלָם וְהָעוֹלָם מִתְּבַשֵּׁם. וַיֵּשׁ זְמַנִּים בְּיָמִים שְׁהַדִּינִים תְּלוּיִים וְנִמְצָאִים, וְאַפְלוּ בְּשָׁעוֹת, וְעַל זֶה כָּתוּב (קהלת ג) וַעֲתָ לְכֹל חֶפְזִי וְגו'.

וְכָתוּב (תהלים סט) וַאֲנִי תִפְלְתִי לָךְ וְגו'. וְכָתוּב (ישעיה נח) דְרָשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ. וְכָתוּב (תהלים ו) לָמָּה ה' תִּעְמַד בְּרַחוֹק תִּעְלִים לְעֵתוֹת בַּצָּרָה. וְכָתוּב (ירמיה לא) מִרַחֹק ה' נִרְאָה לִי. וְלִפְעָמִים שְׁחֹא קְרוֹב, שְׁכַתוּב (תהלים קמה) קְרוֹב ה' לְכֹל קִרְאוֹ. מִשׁוּם כֵּן, וְאַל יָבֵא בְּכֹל עֵת אֵל הַקֹּדֶשׁ וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָרִי בְּאַרְנוֹ תִּדְבָר בְּעֵתוֹ, וְכֵן הוּא וְדַאִי, וְכַאֲן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֹּא לְהַזְהִיר אֶת אַחֲרָן שְׁלֵא יִמְעַה בְּאוֹתוֹ חֲטָא שְׁטָעוּ בְּנָיו, שְׁחֲרִי הָעֵת הוּזוּ יְדוּעָה, כִּדִּי שְׁלֵא יִמְעַה לְחַבֵּר עֵת אַחֲרָת לְמַלְךְ. וְהוּזוּ שְׁכַתוּב וְאַל יָבֵא בְּכֹל עֵת

אל הקדש. בלומר, אף על גב שיראה זמן שנמסר ליד אחר להנהיג את העולם וימסר פירו ליחד בו לקרבו לקדש, שחרי אני ושמי אחד הוא. ומשום כך, (לקרב אותו להקדוש ברוך הוא, שחרי העת הוא ידועה. משום כך) ואל יבא בכל עת אל הקדש. ואם רוצה לדעת במה יפנים - בואת. בואת יבא אחרן אל הקדש. שהזאת תזו היא עת שאחזה בשמי, בי' תזו שרשומה בשמי יפנים אל הקדש, (אכל) ואל יבא בכל עת.

שנינו, אמר רבי יוסי, פתוב (קהלת ג) את הכל עשה יפה בעתו. דבר זה בארו המנורה (בשם) הקדושה, וכך הוא ששנינו, את הכל עשה יפה בעתו, וכך הוא ודאי. את הכל ודאי. עשה יפה בעתו, זה עם זה, שלא יתערבו אחרים ביניהם. בעתו ממש, ולא באחר. משום כך אזהרה לאחרן, ואל יבא בכל עת אל הקדש. אכל במה יפנים? בואת, כמו שבארנו, שפתוב בואת יבא אחרן אל הקדש.

רַבִּי אֱלֶעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי אָבִיו. אָמַר לוֹ, כָּתוּב
 בְּעֵדַת קִרְתָּ, וַיֵּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל. מַה זֶה
 וַיֵּאבְדוּ? אֵלָּא כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, (במדבר טו) וְהֵאבְדַתִּי אֶת
 הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת מִקִּרְבַּ עַמִּי. (כְּתוּב בְּכַנֵּי אַהֲרֹן, (שם י) וַתֵּצֵא אִישׁ
 מִלִּפְנֵי ה' וַתֵּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ. וְכַתּוּב בְּעֵדַת קִרְתָּ, וַאֲשֶׁר יֵצֵא מֵאֵת ה' וַתֵּאכַל אֶת
 הַחַמְשִׁים וּמֵאֲתוּם אִישׁ. הַנֶּעְלָה בְּדַעְתְּךָ שֶׁשְׁקוּלִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה? אָמַר רַבִּי
 שְׂמֻעֹזֵן, שׁוֹנִים בְּנֵי אַהֲרֹן, שְׁלֹא כְּתוּב בָּהֶם אֵבְדָה
 בְּאוֹתָם שֶׁל עֵדַת קִרְתָּ שְׁכַתּוּב בָּהֶם, וַיֵּאבְדוּ מִתּוֹךְ
 הַקְּהָל, וְכַתּוּב (במדבר יז) הֵן גִּוַעְנוּ אֶבְדָנוּ כִּלְנוּ אֶבְדָנוּ.
 לְהַבְלִיל אֶת אוֹתָם שֶׁהִקְרִיבוּ קַטְרֵת בְּשָׁמַיִם,
 מֵאֲתוּם וַחַמְשִׁים שְׁאֶבְדוּ וַדָּאִי, וְאֵלֶּה (גִּדְבַּ וְאֵבִיחֻוּ) לֹא
 אֶבְדוּ.

אָמַר לוֹ, כְּתוּב וְאֵל יָבֵא בְּכֹל עֵת אֶל הַקִּדְּשׁ.
 וְכַתּוּב בְּזוֹאת יָבֵא אַהֲרֹן אֶל הַקִּדְּשׁ. בִּיּוֹן
 שְׂאֵמַר וְאֵל יָבֵא בְּכֹל עֵת, לָמָּה לֹא כְּתוּב בְּאִיזָה
 זְמַן יָבִינָם? אָמַר לוֹ (רַבִּי) אֱלֶעָזָר, הָרִי נֵאמַר, וְדָבָר
 אֶחָד הוּא, וְזְמַן אֶחָד הוּא שֶׁיִּדְעוּ תַּפְתְּהִינָם. אֲבָל עַל
 מַה שְׁחַטְּאוּ בְּנֵי רָצָה לְהַזְהִיר בָּאֵן, וְהָרִי זֶה

נתבאר. אמר לו, ואני כך סברתי, וכדי לישב את
הדבר רציתי.

אמר לו, אלעזר בני, בא ראה, כל הקרבנות וכל
העולות נחת הם לקדוש פרוץ הוא, אבל
לא היתה נחת כמו הקטרת חזו, שהקטרת היא
מעלה מהכל, ומשום כך היו מכניסים אותה לפני
ולפנים בלחש, ויהי זה נתבאר. ומשום כך לא
נענשו כל בני האדם בשאר הקרבנות והעולות
כמו בקטרת, שכל העבודה של הקדוש פרוץ הוא
באן נקשרת ונקטרת יותר מהכל, ולכן נקראת
קטרת. ויהי נאמר, (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב.

פתח רבי שמעון ודרש, (שיר א) לריח שמניך טובים
וגו'. בפסוק הנה הסתבלתי, וכך הוא:
לריח, מה זה לריח? ריח הקטרת שהיא נק
ומעלה ופנימי מהכל, וכשעולה אותו הריח
להתקשר באותו שמן משחה של הנחלים
הנובעים, מתעוררים זה עם זה ונקשרים באחד.

וְאִזְ הֵם שְׂמֵנִים טוֹבִים לְהָאִיר, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר לְרִיחַ
שְׂמֵנִיךָ טוֹבִים.

וְאִזְ מוֹרֵק שְׂמֵן מִדְרָגָה לְדְרָגָה בְּאוֹתָן הַדְרָגוֹת
שְׁנִקְרְאוֹת הַשֵּׁם הַקְרוֹשׁ. וְהוּ שְׂפֹתוֹב שְׂמֵן
הַתּוֹרֵק שְׂמֵךְ עַל בֵּין עֲלָמוֹת אֲהַבּוּךָ. מַה זֶה עֲלָמוֹת?
כְּמוֹ שְׂבֵאֲרָנוּ עוֹלָמוֹת, עוֹלָמוֹת מִמְּשׁ. דְּבָר אַחַר
עַל בֵּין עֲלָמוֹת אֲהַבּוּךָ - כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים מו) עַל
עֲלָמוֹת שִׁיר, וְהַכֹּל אַחֲרָה.

וּבְסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא כְּתוּב, מַה זֶה
עֲלָמוֹת? כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (משלי לא) וְתִתֵּן
מִרְחָ לְבֵיתָהּ וְחֶק (דף נט ע"א) לְנִעְרֹתֶיהָ. נִעְרֹתֶיהָ אֵלּוּ
הָעֲלָמוֹת. אֲהַבּוּךָ, לְבָרְךָ אֶת שְׂמֵךְ וּלְזַמֵּר לְפָנֶיךָ,
וּמִשָּׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת בְּכֹל הַתְּחִתּוֹנִים,
וּמִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתְחִתּוֹנִים.

דְּבָר אַחֲרָ עַל בֵּין עֲלָמוֹת אֲהַבּוּךָ - יָפָה הוּא מִי
שְׂאֲמַר, עַל מְוֹת אֲהַבּוּךָ. שְׁחֲרִי בְּדָבָר הַזֶּה
בְּעֲלֵי הַדִּינִים מִתְּבַשְּׂמִים, וּבְשִׁבִיל שְׁחֲקִימָתָהּ הוּוּ
נִקְשָׁרַת בְּשְׂמֵן שְׁלִמְעָלָה יוֹתָרָ, נְחֻשְׁבֶת לְפָנֶי

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַל הַקְרָבָנוֹת וְהַעוֹלוֹת. אָמְרָה
 בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל: אֲנִי בְקַטְרֶת וְאַתָּה בְּשֶׁמֶן, מִשְׁכְּנִי
 אֶחָרִיךְ נְרוּצָה וְגו'. נְרוּצָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל בֶּן
 עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ, אֲנִי וְכָל הָאוֹכְלוֹסִים, שְׁחַרְי בְּלָם
 אַחֲזוּיִם בִּי, וְלִכֵּן מִשְׁכְּנִי, שְׁחַרְי בִּי הֵם תְּלוּיִים.

הִבִּיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרְיוֹ. אִם יִכְנִים אוֹתִי לְחֲדָרְיוֹ,
 נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ, אֲנִי וְכָל
 הָאוֹכְלוֹסִים. שְׁנִינּוּ, כָּל הָאוֹכְלוֹסִים בְּשַׁעַה שֶׁכְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל שְׂמַחָה וּמִתְבָּרַכֶת, בְּלָם שְׂמַחִים, וְאִזּו הַדִּין
 לֹא שָׂרוּי בְּעוֹלָם. וְעַל זֶה כָּתוּב (תהלים צו) יִשְׂמַחוּ
 הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ.

כִּי בְּעֵינַי אֵרְאֶה עַל הַכַּפָּרֶת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 אֲשֶׁרִיתֶם תְּצַדִּיקִים שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה
 בְּכַבוֹדָם. וְשְׁנִינּוּ, מֶלֶךְ בְּשָׂר וְדָם, אִם אָדָם רוֹכֵב
 עַל סוּסוֹ, הוּא בֶּן מָוֶת, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַרְכִּיב
 אֶת אֱלֹהֵינוּ עַל שָׁלוֹ, שְׂכָתוּב (מלכים ב) וַיַּעַל אֱלֹהֵינוּ
 בְּסַעֲרָה הַשָּׁמַיִם וְגו'. כָּאֵן מַה כָּתוּב? וְלֹא יָמוֹת כִּי
 בְּעֵינַי אֵרְאֶה עַל הַכַּפָּרֶת. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

הַכְּנִיסוּ לְמֹשֶׁה בּוֹ, וְהוּא שְׂכָתוֹב (שמות כד) וַיָּבֵא מֹשֶׁה
 בְּתוֹךְ הָעֵנָן, בְּתוֹךְ הָעֵנָן מִמָּשׁ, כִּי בָּעֵנָן אֲרָאָה עַל
 הַכַּפָּרֶת. וְהוּא שְׂכָתוֹב, (ישעיה ד) וּכְרָא ה' עַל כָּל מְכוּן
 הַר צִיּוֹן וְעַל מְקַרְאָהָ עֵנָן יוֹמָם וְעֶשֶׂן. וְכַתוּב, (שמות
 ט) כִּי עֵנָן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם.

וְלַמִּדְנֹו, מַה שְׂכָתוֹב (שם לד) וַיֵּרֶד ה' בָּעֵנָן. בָּעֵנָן
 אֲרָאָה עַל הַכַּפָּרֶת. לַמִּדְנֹו, מְקוֹם שֶׁהָיוּ
 שׁוֹרִים הַכְּרוּבִים הַלְלוּ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שֶׁהַכְּרוּבִים
 עַל אוֹת הָיוּ יוֹשְׁבִים. וְלַמִּדְנֹו, שָׁלַשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם
 הִתְרַחַשׁ גַּם בְּכַנְפֵיהֶם. בְּשַׁעַה שֶׁהִתְנַלְתָּה עֲלֵיהֶם
 קִדְשֵׁת הַמֶּלֶךְ, הֵם מַעֲצָמָם הָיוּ מֵעֲלִים בְּכַנְפֵיהֶם
 וּפּוֹרְשִׁים אוֹתָם וּמְכַסִּים עַל הַכַּפָּרֶת. אַחַר כֵּן
 סוֹגְרִים בְּכַנְפֵיהֶם וְנֹאחֲזִים בְּכַנְפֵיהֶם (וְנֹאחֲזִים בְּגוֹפָם),
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם כה) וְהָיוּ הַכְּרוּבִים פְּרֹשֵׁי כְּנָפִים
 לְמַעַלָּה. פְּרֹשֵׁי וְלֹא פְּרוּשֵׁי. סְכָכִים וְלֹא סְכוּכִים.
 זֶה בָּאוֹת (בְּזֹאת) הָיוּ עוֹמְדִים וּשְׂמֵחִים עִם הַשְּׂכִינָה.
 אָמַר רַבִּי אֲבָא, מָה רָצָה כָּאן, כִּי בָּעֵנָן אֲרָאָה עַל
 הַכַּפָּרֶת, וְכַתוּב בְּזֹאת יָבֵא אֱהָרֹן, וְחֲרִי

הכהן אינו רואה את השכינה בשעה שנכנס?
 אלא ענן היה יורד, וכשהיה יורד, מגיע על
 הכפרת הזו ומתעוררים בנפי הכרובים, ומקיישים
 בהם ואומרים שירה.

ואיזו שירה אומרים? (תהלים צו) כי גדול ה' ומהלל
 מאד נורא הוא על כל אלהים. זה
 בשמעלים את בניהם. ובשעה שפורשים אותן,
 אומרים, כי כל אלהי העמים אלילים וה' שמים
 עשה. בשמכים על הכפרת, אומרים, לפני ה' כי
 בא לשפט הארץ ישפט תבל בצדק, ועמים
 במישרים.

וקולותיהם היה שומע הכהן במקדש, אז שם
 קטרת במקומה, ומתבונן במה
 שמתבונן, כרי שיתברך הכל (וקולותיהם). ובנפי
 הכרובים עולים ויורדים, ושירים שירים, מככים
 לכפרת ומעלים להם. זהו שפתוב סככים. סככים
 דוקא. ומנין לנו שקולותיהם נשמעים? כמו
 שנאמר (יחזקאל א) ואשמע את קול וגו'.

אמר רבי יוסי, ועמים במישרים. מהו במישרים?
 כמו שנאמר מישרים אהבוך - להכליל שני
 כרובים, זכר ונקבה, מישרים ודאי. ועל זה, ועמים
 במישרים. וכתוב, (במדבר ו) וישמע את הקול מדבר
 אליו (וגו') מבין שני הכרובים וידבר אליו. רבי יצחק
 אמר, מכאן למדנו, שבכל מקום שלא נמצא זכר
 ונקבה, אינו כדאי לראות פני שכינה. זהו שכתוב
 (תהלים קמ) ישבו ישרים את פניך, ושנינו, כתוב (דברים
 לב) צדיק וישר הוא, זכר ונקבה, אף כאן כרובים
 זכר ונקבה. ועליהם כתוב, (תהלים צט) אתה פוננת
 מישרים. ועמים במישרים. ומשום כך, (שמות כה)
 ופניהם איש אל אחיו, וחרו בארנו. (דף נט ע"ב)

שנינו שאמר רבי יוסי, פעם אחת הנה צריך
 העולם למטר, כאן לפני (הלבו אצל) רבי
 שמעון רבי ייסא ורבי חזקיה ושאר החברים.
 מצאוהו שהיה הולך לראות את רבי פנחס בן
 יאיר, הוא ורבי אלעזר בנו. כיון שראה אותם,
 פתח ואמר, (תהלים קלג) שיר המעלות הנה מה טוב

ומה נעים שבת אחים גם יחד. מה זה שבת אחים
גם יחד?

כמו שנאמר ופניהם איש אל אחיו. בשעה שהיו
אחד עם אחד, משגיחים פנים בפנים, כתוב
מה טוב ומה נעים. וכשהזכר מחזיר פניו מן
הנקבה - או לעולם, שאז כתוב, (משלי יג) ויש נספה
בלא משפט. בלא משפט ודאי. וכתוב (תהלים פט)
צדק ומשפט מכון כסאך, שלא הזלכים זה בלי
זה. וכשמשפט מתרחק מצדק - או לעולם. (אז כתוב
(משלי יג) ויש נספה בלא משפט).

ועכשו ראיתי שאתם באתם על שהזכר לא
שורה עם הנקבה. אמר, אם לשם זה
באתם אלי - שבו, שהרי היום הסתכלתי, שייחזר
הכל פנים בפנים לשרות. ואם לתורה באתם -
שבו לפני. אמרו לו, לכל באנו לפני מורנו,
ישתפט אחד מאתנו לבישר לאחינו שאר החברים,
ואנו נישב לפני מורנו.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּתַח וְאָמַר, (שיר א) שְׁחֹרָה
 אֲנִי וְנֶאֱוָה בָּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. אָמְרָה
 בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁחֹרָה
 אֲנִי בַּנְלוֹת, וְנֶאֱוָה אֲנִי בְּמַצּוֹת הַתּוֹרָה. שֶׁאֵפֶה
 עַל פִּי שִׁישְׁרָאֵל בַּנְלוֹת, אֵינְ עוֹזְבִים אוֹתָם.
 בְּאֶהְלִי קִדְרָה, שְׁאוֹתָם בְּנִי קַטוּרָה (תָּרִים)
 שְׁמִקְדָּמִים פְּנִיָּהֶם תָּמִיד, וְעַם כָּל זֶה - פִּירִיעוֹת
 שְׁלֵמָה, בְּאוֹתוֹ מֵרְאֵה הַשָּׁמַיִם לְמַחֵר, שְׁכַתוֹב
 (תחלים קד) נוֹטָה שָׁמַיִם פִּירִיעָה.

אֵל תִּרְאֵנִי שְׁאֲנִי שְׁחֹרָתָה. מָה הַטַּעַם (אֲנִי שְׁחֹרָתָה
 מִשּׁוֹם שְׁזוּפְתָנִי) אֵל תִּרְאֵנִי? מִשּׁוֹם שְׁאֲנִי שְׁחֹרָתָה.
 שְׁזוּפְתָנִי הַשְּׁמֵשׁ, שְׁלֵא הִסְתַּכַּל עָלַי הַשְּׁמֵשׁ
 לְהֵאִיר לִי כְּרֵאוֹי. וּמָה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים? בְּנִי אֲמִי
 נִחְרוּ בִּי. מִי הֵם אוֹתָם בְּנִי אֲמִי? אֵלּוּ הַמְּגֻנִים
 הַגְּדוֹלִים הַמְּגֻנִים עַל שֶׁאֵר הַעֲפִיִּים.

דָּבָר אַחֵר, בְּנִי אֲמִי מִשְׁמֵשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איכה ב)
 הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ וְגו'. וּכְשֶׁהַשְּׁלִיךְ
 מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ, שְׁמֵנִי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים. מָה

הטעם? שְׂכַרְמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי. וְשָׁנִינוּ, בְּנֵי אָמִי
וַדְּאֵי הַסְּכִימוּ עָלַי, בְּלוֹמַר, בְּשִׁפְרָה אֶרֶץ מִשְׁמַיִם,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ, שְׂכַת־טוֹב (שמות ב) וַתִּתְצַב אַחֲתוֹ
מִרְחֹק.

וְכֵאֵן נֵאמַר וַדְּאֵי, הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְּעִים שְׂכַת
אֲחִים גַּם יְחִד. וּבָהֶם בְּאַרְנוּ (וְכֵאֵן בְּאַרְנוּ), גַּם
יְחִד, כְּמוֹ שֶׁנֵּאמַר (ויקרא כו) וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיזְתֶּם,
שְׂכַת אֲחִים בְּכֻלָּל, בִּיּוֹן שְׂכַת־טוֹב גַּם, לְהַכְלִיל כָּל
אוֹתָם שְׂלֵמְעֵלָה, שְׂכַל הַשְּׁלֵטוֹן נִמְצָא בְּאוֹתוֹ
מְקוֹם.

דְּבָר אַחַר הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְּעִים וְגו' - אֵלּוּ
אוֹתָם הַחֲבָרִים בְּשַׁעַת שְׁהֵם יוֹשְׁבִים בְּאַחַד
וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה, בְּהַתְחַלָּה הֵם נִרְאִים אֲנָשִׁים
עוֹרְכֵי קָרֵב שְׂרוּצִים לְהִרְגֵּ זֶה אֶת זֶה. אַחַר כֵּן
חוֹזְרִים לְאַהֲבָה וְאַחְוָה. מָה אוֹמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא? הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְּעִים שְׂכַת אֲחִים גַּם יְחִד.
גַּם - לְהַכְלִיל עִמָּהֶם שְׂכִינָה. וְלֹא עוֹד, אֵלּוּ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִקְּשִׁיב לְדַבְרֵיהֶם, וַיֵּשׁ לוֹ נִחַת

וְשָׁמַח בָּהֶם. וְהוּוּ שְׂפָתוֹב (מלאכי ג) אִז נְדַבְרוּ יְרָאִי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב ה' וַיִּשְׁמָע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכוּרוֹן לְפָנָיו וְגו'.

וְאַתֶּם הַחֲבָרִים שֶׁל כָּאן, כְּמוֹ שֶׁהֵייתֶם בְּחַבִּיבוֹת וְאַחֲבָה מִקֵּדָם לָכֵן, כִּדְ גַם מִכָּאן וְהִלָּאָה לֹא תִפְרְדוּ זֶה מִזֶּה, עַד שֶׁתִּקְדוּשׁ פְּרוּדָה הוּא יִשְׁמַח עִמָּכֶם, יִקְרָא עֲלֵיכֶם שְׁלוֹם, וַיִּמָּצֵא בְּגִלְלָכֶם שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וְהוּוּ שְׂפָתוֹב, (תהלים קכב) לְמַעַן אֲחִי וְרָעִי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ.

הִלְכוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הִגִּיעוּ לְבֵית רַבִּי פְּנִיחָם בֶּן יֵאִיר. יָצָא רַבִּי פְּנִיחָם וַנִּשְׁקוּ. אָמַר, זְכִיתִי לְנִשֵּׁק אֶת הַשְּׂכִינָה. אֲשֶׁרִי חִלְקִי. תִּקְוֵן לָהֶם מִצְעֵי מַטּוֹת בְּקִשְׁרֵי קְלִיעָה. אָמַר רַבִּי שְׂמֻעוֹן, הַתּוֹרָה לֹא צְרִיכָה בָּךְ. הָעֵבִיר אוֹתָם, וַיִּשְׁבוּ. אָמַר רַבִּי פְּנִיחָם, מָרָם שְׂנֵאֲכַל נִשְׁמָע מִבְּעַל הַתּוֹרָה דְּבָר, שְׁחֲרֵי רַבִּי שְׂמֻעוֹן, כָּל דְּבָרָיו הֵם בְּנִגְלָה, הוּא אִישׁ שֶׁלֹּא פוֹחֵד מִמְּעֻלָּה וּמִמַּטָּה לוֹמַר אוֹתָם. לֹא פוֹחֵד מִמְּעֻלָּה, שְׁחֲרֵי תִקְדוּשׁ פְּרוּדָה

הוא הסכים ^(דף ס ע"א) על ידו. ולא פוחד ממשה, כמו
 אריה שלא פוחד מבני הצאן. אמר רבי שמעון
 לרבי אלעזר בנו, עמד במקומך ואמר דבר חדש
 אל רבי פנחס ושאר החברים.

קם רבי אלעזר, פתח ואמר, וידבר ה' אל משה
 אחרי מות שני בני אהרן וגו'. בפסוק הזה
 יש להסתכל, שנראה שהוא מיותר, שהרי כתוב
 אחריו, ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך.
 מכאן ראשית הפרשה, הפסוק הזה שלמעלה מה
 הוא, שכתוב וידבר ה' אל משה? מה הוא שאמר
 לו, ואחר כך ויאמר ה' אל משה?

אלא בשעה שהקדוש ברוך הוא נתן קטרת
 בשמים לאהרן, רצה שלא ישתמש בו
 בחייו אדם אחר. מה הטעם? משום שאהרן מרבה
 שלום בעולם. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אתה
 רוצה להרבות שלום בעולם - על ידך ירבה שלום
 למעלה, הרי קטרת השמים תהיה מסורה בידיך
 מכאן והלאה, ובחיך לא ישתמש בה אדם אחר.

נָדַב וַאֲבִיהוּא הִקְדִּימוּ בְּחַיֵּי אַבְיָהֶם לְהַקְרִיב מֵה
שְׁלֵא נִמְסַר לָהֶם, וְדָבָר זֶה גָרַם לָהֶם שְׁטָעוּ בּוֹ.

וַשְּׁנֵינּוּ, מִשָּׁה הָיָה מְהֻרָּהר מֵה גָרַם לָהֶם אֶת
הַטָּעוֹת הַזֵּה, וְהָיָה עֲצוּב. מֵה פְּתוּב?
וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן. וּמָה
אָמַר לוֹ? בְּקָרְבָתְּם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ. בְּהַקְרִיבֶם לֹא
כְּתוּב, אֲלֵא בְּקָרְבָתְּם. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמֹשֶׁה: זֶה גָרַם לָהֶם - שְׁדַחְקוּ אֶת הַשְּׁעָה בְּחַיֵּי
אַבְיָהֶם וְטָעוּ בָּהּ, וְהֵינּוּ מֵה שְׁכַתוּב אֲשֶׁר לֹא צָוָה
אוֹתָם. אוֹתָם לֹא צָוָה, אֲבָל לְאַהֲרֹן צָוָה. וּמָה שְׁנֵי
בְּנֵי אֶהֱרֹן, עַל שְׁדַחְקוּ אֶת הַשְּׁעָה בְּחַיֵּי אַבְיָהֶם
גָּרְמוּ לְעֲצָמָם כָּל כּוֹד - אֲנִי כָּלִפִּי אֲבֵא וְרַבִּי פְּנַחֶם
וְשָׂאָר הַחֲבֵרִים עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה. כָּא רַבִּי
פְּנַחֶם, נִשְׁקוּ וַיְבָרְכוּ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וַאֲמַר, (שיר ג) הִנֵּה מִטָּתוֹ
שְׁלֵשְׁלֵמָה שְׁשִׁים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ וְגו'. הִנֵּה
מִטָּתוֹ שְׁלֵשְׁלֵמָה, מִי זֶה מִטָּתוֹ? זֶהוּ כִּסֵּא (מִטָּת)
הַכְּבוֹד שֶׁל הַמְּלָךְ, שְׁכַתוּב בּוֹ (מִשְׁלֵי לֹא) כְּמִטָּת כָּהֵן לֵב

בְּעֵלָהּ. שְׁלֹשְׁמָה, הַמְלֶךְ שָׁפַל הַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ הוּא.
 עֲשִׂים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ, שְׁנֵאֲחֻזִים בְּצַדִּיקָה מִן הַדִּין
 הַקָּשָׁה, וְנִקְרָאִים עֲשִׂים מִכּוֹת שָׁל אֵשׁ (שְׂשִׂים מְזִינִים
 בְּכָלֵי זֵינ קָשִׁים) שְׂאוֹתוֹ נֶעַר מִתְּלִבֵּשׁ בָּהֶם.

מִימֵינוֹ שְׁנִינּוֹת הַחֶרֶב הַקָּשָׁה, מִשְׁמָאלוֹ גְּחִלֵי אֵשׁ
 חֹזְקָה שְׂאֲחֻזָּה בַּחֲקִיקוֹתָיו (בְּמִקְלוֹתָיו)
 בְּשִׁבְעִים אֶלֶף לַחֲטֵי אֵשׁ אוֹכְלֵת, וְהֵם עֲשִׂים
 מְזִינִים בְּכָלֵי זֵינ קָשִׁים מֵאוֹתָן גְּבוּרוֹת תַּקִּיפוֹת שָׁל
 אוֹתָהּ גְּבוּרָה עֲלִיוֹנָה שָׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב מִגְּבָרֵי יִשְׂרָאֵל.

וְלַמְדָּנוּ, בַּמָּטָה הַזֹּו מַה פְּתוֹב בָּהּ? וַתָּקָם בְּעוֹד
 לֵילָהּ, בְּאֲשֶׁר יוֹנְקֵת מִצַּד הַיְמִינִ (מִצַּד הַדִּין).
 וְהַתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ. מַה הַטָּרֶף? כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (מִיכָה
 ה) וְטָרֶף וְאִינ מִצִּיל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב בְּלָם אֲחֻזֵי חֶרֶב
 מְלַמְדֵי מְלַחְמָה, זְמִינִים בְּכָל מְקוֹם לַעֲשׂוֹת דִּין,
 וְנִקְרָאִים בְּעֲלֵי יִבְבָּה וְיִלְלָהּ.

אִישׁ חֶרְבוֹ עַל יָרְכוֹ, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (תְּחִלִּים מַה) חֲגוֹר
 חֶרֶבְךָ עַל יָרֶךְ גְּבוּרָה. מִפְּתַח בְּלִילוֹת, הָרֵי

פְּרִשׁוּתָּהּ מִפְּחָדָהּ שֶׁל גִּיהֶנֶם וְכוּ'. אֲבָל מִפְּחַד
 בְּלִילוֹת, כְּלוּמַר, אֵת כָּל זֶה מֵאִיזָה מְקוֹם לֹקְחִים?
 מִפְּחַד, מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא פְּחַד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (בראשית לא) וּפְחַד יִצְחָק הָיָה לִי. וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בְּפְחַד
 אָבִיו יִצְחָק. בְּלִילוֹת, בְּזִמְנֵים שֶׁהֵם מְנוּ לַעֲשׂוֹת דִּין.

וּלְמַדְנֹו, כְּתוּב (משלי לא) זְמַמָּה שָׂדֵה וַתִּקְחָהּוּ. זְהוּ
 שְׁפָתוֹב (איוב מ) וְכָל חַיֵּית הַשָּׂדֵה יִשְׁחָקוּ
 שָׁם. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קד) זֶה תֵּימַם גְּדוֹל וְרַחֲב
 יָדָיִם וְגו' שָׁם אֲנִיּוֹת יִהְלִכּוּן וְגו', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי
 לא) הָיְתָה כְּאֲנִיּוֹת סוֹחֵר מִפְּרָחֵק תָּבִיא לַחֲמָה.
 מִפְּרָחֵק וַדְּאִי. מֵרֵאשׁ הַמַּחַת, וּמִמַּעֲלָה שֶׁל הָרֵאשׁ,
 תָּבִיא לַחֲמָה, עַל יְדֵי הַצַּדִּיק כְּשֶׁמּוֹדְדוּנִים כְּאֲחֵד,
 אֲזִי שְׂמַחָה בְּכָל. זְהוּ שְׁפָתוֹב לְוִיָּתָן זֶה יִצְרָתָ
 לְשִׁחָק בּוּ.

לְמַדְנֹו, אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּעָלֵי מְגֻנִים בְּעָלֵי
 הַשְּׁלֵטוֹן נְאֻחָזִים מֵהַצַּד הַזֶּה, שֶׁהֵם
 גְּבוּרִים. בְּיַדֵי אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא נֶעַר אַרְבָּעָה מִפְּתָחוֹת
 גְּדוּלָיִם. תְּנִינִים שֶׁהוֹלְכִים תַּחַת הַסְּפִינָה שֶׁל

הַיָּם הַגָּדוֹל הַזֶּה לְאַרְבַּע זְוִיּוֹת. זֶה הוֹלֵךְ לְצַד זֶה, וְזֶה הוֹלֵךְ לְצַד זֶה, וְכֹךְ כָּלֵם. אַרְבַּעַה מַרְאוֹת שֶׁל פְּנִים נִרְאִים בָּהֶם, וְכַשְׁנִכְלָלִים בְּאַחַד, כְּתוּב (יחזקאל א) וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, פְּנֵיהֶם שֶׁל כָּלֵם.

פְּנִים גְּדוֹלִים וּפְנִים קְטַנִּים כְּלוּלִים בְּאַחַד לְמַעֲלָה, שְׁנַיִם עוֹלָיִם וּמִשׁוּטְטִים, וְשֵׁתִי מִגִּרְפוֹת בִּידֵיהֶם. אֵלֶּף הָרִים עוֹלָיִם וְנִכְנָסִים (אלו מְכַסִּים נִכְנָסִים וְעוֹלָיִם) בְּכָל יוֹם מִהַשְׁקָאֵת אוֹתוֹ הַיָּם, אַחַר כֹּךְ נִעְקָרִים מִמֶּנָּה וְעוֹלָיִם לַיּוֹם אַחֵר.

אֵינִי חֹשֶׁבֶן לְאוֹתָם הַנֶּאֱחָזִים בְּשַׁעֲרוֹתֶיהָ, שְׁנֵי בָנִים יוֹנְקִים כָּל יוֹם, שֶׁנִּקְרְאוּ מְרַגְלֵי הָאָרֶץ, וְזֶהוּ סוֹד שֶׁל סִפְרָא דְצְנִיעוּתָא, שְׁכַתוּב (יהושע ב) וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן מִן הַשְּׂטִיִּים שְׁנַיִם אַנְשִׁים מְרַגְלִים חָרָשׁ לֵאמֹר. וְאֵלֶּוּ יוֹנְקִים מִתַּחַת צַדֵּי אֵיבָרֶיהָ. שְׁתֵּי בָנוֹת תַּחַת רַגְלֶיהָ, (וְאֵלֶּוּ יוֹנְקִים מִצַּד אֵבְרָהֶם, שְׁתֵּי בָנוֹת כְּתוּבָתֶיהָ) וְעַל זֶה כְּתוּב (בראשית ו) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בָּנוֹת הָאָדָם. וְאֵלֶּוּ נֶאֱחָזִים בְּעַלְיָ (בְּצִפְרֵינִי) אוֹתָהּ מִטָּה, וְזֶהוּ שֶׁשְׁנֵינוּ, שְׁכַתוּב (מלכים א-ג)

אז תבאנה שְׁתֵּים נָשִׁים זָנוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ. אִז
 תבאנה, וְלֹא מִקְדָּם לָבֵן. וּבְזִמְנֵי שִׁישְׁרָאֵל לְמַטָּה,
 מִחֲזִירִים עָרַף מֵאַחַר הַקְּדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא, מֵה
 כָּתוּב? (ישעיה ג) עָמִי נִגְשָׁיו מְעוֹלָל וְנָשִׁים מְשֻׁלוּ בּוֹ.

וַדַּאי.

בְּיַד שְׂמַאל שְׂבָעִים עֲנָפִים שְׂמֹנְדָלִים בֵּין דְּגֵי הַיָּם,
 כֻּלָּם אֲדָמִים כִּשְׁוֹשְׁנָה, וּמַעֲלִיָּהֶם עֲנָף אֶחָד
 יוֹתֵר אָדָם, זֶה עוֹלָה וַיּוֹרֵד, וְכֻלָּם מִתְכַּפְּסִים
 בְּשַׁעֲרוֹתֶיהָ.

בַּעַל הַלְשׁוֹן הָרַע, בְּשִׁיּוֹרֵד הַנְּחָשׁ, נַעֲשֶׂה מְקַפֵּין
 עַל הַהָרִים מְדֻלְגַּע עַל הַסְּלָעִים, עַד שִׁימְצֵא
 מָרָף שְׂאֵחוֹז בְּצַפְרָנִים, וַיֹּאכֵל. אִז שׁוֹכֵד, וְחֹזֶרֶת
 לְשׁוֹנוֹ לְטוֹב. אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׂמֹזְמָנִים לוֹ מָרְפוֹ.
 חֹזֵר לְמִקוֹמוֹ (לְאַחֲרָיו), וְנִכְנָס לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה.

בְּשַׁעוֹלָיִם (עוֹלָה עוֹלָיִם) בַּעֲלֵי הַרְמָחִים וְהַחֲרָבוֹת,
 שְׂאִין לָהֶם חֲשִׁבּוֹן, סְכִיב אוֹתָם
 שְׂשִׁים עֲלִיּוֹנִים שְׂסְכִיב הַמַּטָּה הוּא, אֶלְפָּה אֶלְפִים
 וְרַבּוּא רַבּוֹת עוֹמְדִים בְּכָל צֵד שֶׁל הַמַּטָּה הוּא

לְמַעַלָּה, וּמִמְנַחַּה נְזוּנִים, כָּלֵם מִלְּפָנֶיהָ (וּמִמְנַחַּה נְזוּנִים, כָּלֵם
עוֹבְדִים לָהּ לְפָנֶיהָ) יַעֲמִדוּ.

מִתַּחַת לְכָלֵם יּוֹצְאִים כֶּמֶה אֶלֶף וּרְבֹבֹת שְׂאִין
לָהֶם חֲשֹׁבוֹן, וַיּוֹרְדִים וּמִשׁוֹטְטִים כְּעוֹלָם,
עַד שֶׁתּוֹקְעִים בְּעַלְי הַשּׁוֹפָר וּמִתְכַּנְּסִים, וְאֵלֶּה
אֲחוּזִים בְּזִהְמַת הַצְּפָרְנִים.

הַמְּטָה הַזֶּה כּוֹלְלֵת אוֹתָם. רַגְלֵי הַמְּטָה הַזֶּה אֲחוּזִים
בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, כָּלֵם נִכְלָלִים
בְּכָלֵל שְׁנִמְצָא לְמַעַלָּה וְנִמְצָא לְמַטָּה, בְּשָׁמַיִם
מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, וְעַל זֶה כָּתוּב הִנֵּה. מַה
זֶה הִנֵּה? מִשׁוֹם שְׁמוֹמְנֵת לְכָלֵם, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.
וְרִשׁוּמָה הַמְּטָה הַזֶּה מִחֶבְל, וְנִקְרָאת אֲדָנִי, הַרְבּוֹן
שֶׁל הַכֵּל, רִשׁוּמָה בֵּין חִילוֹתֶיהָ.

מִשׁוֹם כֶּךָ תִּכְתֵּן צָרִיךְ לְכוֹן דְּבָרִים שֶׁלְמַעַלָּה,
לְיַחַד אֵת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ מִהַמְּקוֹם שֶׁצָּרִיךְ
לְיַחַדוֹ, וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, כָּתוּב בְּזֹאת יָבֵא אֲחֵרֹן אֶל
הַקָּדוֹשׁ, בְּזֶה צָרִיךְ לְקָרֵב קְדוּשָׁה לְמְקוֹמָהּ,
מִהַמְּקוֹם הַזֶּה צָרִיךְ אָדָם לְפַחַד מִלְּפָנֵי הַקָּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא. וְעַל זֶה פְּתוּב, (דברים לד) לוֹ חֲכָמוֹ
 יִשְׁפִּילוּ זֹאת מִיַּד יְבִינּוּ לְאַחֲרֵי־תָם. כְּלוּמַר, אִם
 יִסְתַּכְּלוּ בְּנֵי אָדָם בְּעֵנֶשׁ, אֵיךְ זֹאת אֲחוּזָה בֵּין
 חֵילוֹתֶיהָ, וְאֵיךְ הִתְמַנּוּ לְפָנֶיהָ כָּל אוֹתָם בְּנֵי
 הַחֲתוּלוֹת, וְאוֹתוֹזִים בַּעֲבוּדָה לְהַפְרֵעַ מִן הַרְשָׁעִים,
 מִיַּד יְבִינּוּ לְאַחֲרֵי־תָם, וְיִשְׁמְרוּ אֶת מַעֲשֵׂיהֶם, וְלֹא
 יִחַטְּאוּ לְפָנֶי הַמַּלְאָךְ הַקָּדוֹשׁ.

עוֹד אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, כָּל אָדָם שְׂזוּכָה לְלַמֵּד
 תּוֹרָה וְשׁוֹמֵר אֶת הַזֹּאת הַזֹּה, הַזֹּאת הַזֹּה
 שׁוֹמֵרֶת אוֹתוֹ וְכוֹרֶתֶת עִמּוֹ בְּרִית עַל בְּרִיתוֹ, שְׁלֹא
 תְּסוּר מִמֶּנּוּ וּמִכְּפִיּוֹ וּמִכְּפִיּוֹ לְעוֹלָמִים. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב (ישעיה נט) וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם וְגו'. יִשְׁבוּ
 לֶאֱכֹל. עַד שְׂאֲכֹלוּ, אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן לְחַבְרִים, כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד יֹאמֶר דְּבַר חֲדָשׁ בַּתּוֹרָה עַל הַשְּׁלֵחַן
 לְפָנֶי רַבִּי פְּנִיחָם.

פְּתַח רַבִּי חֲזַקְיָה וְאָמַר, ה' אֱלֹהִים נָתַן לִי לְשׁוֹן
 לְמוֹדִים לְדַעַת לְעוֹת אֶת יַעֲקֹב דְּבַר וְגו'.
 אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׂחַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בָּהֶם

מִכָּל שְׂאֵר הָעַמִּים וְקִרְאָם קִדְשׁ, שְׁפָתוֹב קִדְשׁ
 יִשְׂרָאֵל לַה', וְנָתַן ^(דף סא ע"א) לָהֶם חֵלֶק לְהֶאֱחֹז בַּשֵּׁם
 הַקִּדְוֹשׁ. וּבִמָּה אֶחָזוּ יִשְׂרָאֵל בַּשֵּׁם הַקִּדְוֹשׁ? מִשּׁוֹם
 שָׁזָבוּ בַתּוֹרָה. שְׁכָל מִי שְׁאֹחֵז בַּתּוֹרָה, זוֹכֵה
 בַּקִּדְוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. (בַּקִּדְשׁ).

וְשָׁנִינוּ לְפָנֵי מוֹרְנוּ, מַה זֶה קִדְשׁ? שְׁלֵמוֹת הַכֹּל
 שֶׁנִּקְרָאת הַחֲכָמָה הָעֲלִיזָה. וּמִהַמָּקוֹם

הַזֶּה (שׁוֹפֵעַ שְׁמֵן מִשְׁחַת קִדְשׁ בְּשִׁבְלִים יְדוּעִים לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא בֵּינָה עֲלִיזָה),
 וּמִשָּׁם יוֹצְאִים מְעִינּוֹת וְנִחְלִים לְכָל עֵבֶר, עַד
 שְׁמַנְיָעִים לְזֹאת הַזֵּוּ. [וּמִמָּקוֹם זֶה מֵתְעוֹרְרַת רוּחַ קְדוּשָׁה]
 וּבְשִׁמְתִּבְרָכַת הַזֹּאת הַזֵּוּ, נִקְרָאת קִדְשׁ, וְנִקְרָאת
 חֲכָמָה, וְקוֹרְאִים לָהּ (וְהַזֹּאת הַזֵּוּ בְשִׁמְתִּבְרָכַת מִמָּקוֹם עֲלִיזָה זֶה
 שֶׁנִּקְרָא קִדְשׁ וְנִקְרָא חֲכָמָה, קוֹרְאִים לוֹ) רוּחַ הַקִּדְשׁ. כְּלוּמַר, רוּחַ
 מֵאוֹתוֹ קִדְשׁ שְׁלֵמְעֵלָה. וּבְשִׁיּוֹצְאִים וּמֵתְעוֹרְרִים
 מִמֶּנָּה סוּדוֹת הַתּוֹרָה, אִזּוּ נִקְרָאת לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ.

וּבְשַׁעָה שְׁשׁוֹפֵעַ אוֹתוֹ מִשְׁחַת קִדְשׁ לְאוֹתָם שְׁנֵי
 עֲמוּדִים, שֶׁנִּקְרָאִים לְמוֹדֵי ה', וְנִקְרָאִים
 צְבָאוֹת, מִתְכַּנְּסִים לְשָׁם, וּבְשִׁיּוֹצְאֵי מִשָּׁם בְּאוֹתָהּ

דְּרַגָּה שֶׁנִּקְרְאת יְסוֹד, לְאוֹתָהּ חֲכָמָה קְטַנָּה, אִזּוֹ
 נִקְרְאת לְשׁוֹן לְמוֹדִים, וַיּוֹצֵאת לְהַעִיר אוֹתָם
 קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים. אִזּוֹ כְּתוּב, ה' אֱלֹהִים נָתַן לִי לְשׁוֹן
 לְמוֹדִים. וְלָמָּה? לְדַעַת לְעוֹת אֶת יַעֲקֹב דְּבָר.
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן אֶת זֶה לְמַנּוּחָהּ הַקְדוּשָׁה,
 רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְעוֹד, שֶׁהַעֲלָה אוֹתוֹ לְמַעְלָה לְמַעְלָה,
 וּמִשׁוּם כֶּךָ כָּל דְּבָרָיו בִּנְגֻלָּה נֶאֱמָרִים, וְלֹא מְכַסִּים.
 עֲלִיו כְּתוּב, (במדבר יב) פֶּה אֵל פֶּה אֶדְבָר בּוֹ וּמִרְאָה
 וְלֹא בְחִידָת.

פֶּתַח רַבִּי יִיסָא וְאָמַר, (מלכים א ה) וַה' נָתַן חֲכָמָה
 לְשִׁלְמָה בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין
 חִירָם וּבֵין שִׁלְמָה וְגו'. וַה' נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה,
 זֶהוּ שְׁשֻׁנֵינוּ, בִּימֵי שִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ עֲמָדָה הַלְבָנָה
 בְּשִׁלְמוֹתָהּ, בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לוֹ,
 הַחֲכָמָה וְהַמְדַע נָתַן לָךְ.

וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שִׁלְמָה. וְכִי מַה (בין) זֶה
 לְזֶה? אֵלֶּא כֶּךָ שְׁשֻׁנֵינוּ, וַה' נָתַן חֲכָמָה
 לְשִׁלְמָה. וְאֵת הַחֲכָמָה הַזֶּה בִּפְתַח הָעֲמִיד אוֹתָהּ?

אמר רבי יוסי, העמיד אותה בזה פראשונה,
 ושלמה עשה שהוריד את חירם מאותה דרנה,
 שהיה אומר (יחזקאל כח) מושב אלהים ישבתי וגו'.
 שלמדנו שחירם מלך צור עשה עצמו אלוה. אחר
 שלמה בא, עשה לו בחכמתו שירד מאותה עצה
 והודה לשלמה. ומשום כך כתוב, (מלכים א ה) ויהי
 שלום בין חירם ובין שלמה.

ושנינו, אמר רבי יצחק אמר רבי יהודה, ששלח
 לו שד אחד, והוריד אותו לשבעה מדורי
 גיהנם, והעלה אותו ושלח לו פתקים בכל יום
 ויום בידו, עד שחזר והודה לשלמה. ושנינו, שלמה
 ירש את הלבנה בכל הצדדים, ומשום כך שלט
 בכל בחכמתו. ורבי שמעון בר יוחאי שולט
 בחכמתו על כל בני העולם, וכל אותם שעולים
 בדרגותיו לא עולים אלא להשלים עמו (אם לא שלמים

עמו).

פתח רבי יוסי ואמר, (שיר ב) יונתי בחגוי הסלע
 פסתר המדרנה וגו'. יונתי - זו פנסת

ישׂראל. מה יזנה לא עזובת את בן זונה לעולמים,
 כך בנסת ישׂראל לא עזובת את הקדוש ברוך הוא
 לעולמים. בחגוי הסלע - אלו תלמידי חכמים,
 שלא נמצאים במנוחה בעולם הזה. בסתר
 המדרגה - אלו תלמידי חכמים שצנועים, שבהם
 חסידים יראי הקדוש ברוך הוא, ששכינה לא זזה
 מהם לעולמים. אז הקדוש ברוך הוא תובע את
 בנסת ישׂראל בשבילם ואומר, הראיני את מראיך
 השמיעני את קולך כי קולך ערב, שאין קול
 שנשמע למעלה, אלא קולם של אלו העוסקים
 בתורה.

ולמדנו, כל אותם העוסקים בתורה בליילה,
 תדיוקן שלהם נחקק למעלה לפני
 הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא משתעשע
 בהם כל היום ומסתכל בהם, ואותו קול (של באו)
 עולה ובוקע את כל אותם רגיעים עד שעולה
 לפני הקדוש ברוך הוא, ואז כתוב, כי קולך ערב
 ומראיך נאות. ועכשו הקדוש ברוך הוא חוקק את
 דיוקנו של רבי שמעון למעלה, וקולו למעלה

לְמַעַלְהָ עוֹלָה, וּמִתְעַטֵּר בְּכִתְרֵי הַקְּדוֹשׁ, עַד
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַטֵּר בּוֹ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
 וּמִשְׁתַּבַּח בּוֹ. עָלָיו כָּתוּב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי
 אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

פְּתַח רַבִּי תֵּיִיא וְאָמַר, (קהלת ג) מַה שֶּׁתִּיהָ כְּכָר הוּא
 וְאֲשֶׁר לְהִיּוֹת וְגו'. מַה שֶּׁתִּיהָ כְּכָר, הֵינּוּ מַה
 שֶׁשְּׂנִינּוּ, שֶׁטָּרָם בָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם
 הַזֶּה, הִזָּה בּוֹרָא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵם, (דף סא ע"ב) עַד
 שֶׁעָלָה בְּרַצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַרֵּא אֶת
 הָעוֹלָם הַזֶּה וְנִמְלֵךְ בַּתּוֹרָה. אִזּוּ הוּא הַתְּתַקֵּן
 בְּתַקוּנָיו וְהַתְעַטֵּר בְּעִטְרוֹתָיו, וּבָרָא אֶת הָעוֹלָם
 הַזֶּה, וְכָל מַה שֶׁנִּמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵרִי הִזָּה לְפָנָיו
 (שְׁחַרֵי עֲלָה מִלְּפָנָיו) וְהַתְּתַקֵּן לְפָנָיו.

וְשֶׁשְּׂנִינּוּ, כָּל אוֹתָם מִנְהִינֵי הָעוֹלָם שֶׁנִּמְצְאִים בְּכָל
 דוֹר וְדוֹר, טָרָם שֶׁיִּבְאוּ לְעוֹלָם, הֵרִי הָיוּ
 עוֹמְדִים לְפָנָיו בְּדִיוֹקָן שֶׁלָּהֶם. (וְכֵן שְׂנִינּוּ) אֶפְלוּ כָּל
 אוֹתָן נִשְׁמוֹת בְּנֵי הָאָדָם טָרָם שֶׁיִּרְדּוּ לְעוֹלָם, בְּלֵן
 חֲקוּקוֹת לְפָנָיו בְּרַקִּיעַ בְּאוֹתוֹ דִּיוֹקָן מִמַּשׁ שֶׁהֵם

בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְכָל מַה שְּׁלֹמְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, הַכֹּל
יֵדְעוּ טָרָם בּוֹאִים לְעוֹלָם. וְשָׁנִינוּ, זֶה בְּאוֹתָם צְדִיקוֹ
אָמַת.

וְכָל אוֹתָם שְׂאִין נִמְצָאִים צְדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה,
אֲפֹלוּ שָׁם מְרַחֲקִים מִלְּפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְנִכְנָסִים לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, וְדוֹחֲקִים אֶת הַשָּׁעָה
וַיּוֹרְדִים לְעוֹלָם. וְאוֹתָהּ הַנְּשָׂמָה שְׁלָהֶם, הִרִי
לְמִדְנֹו, כְּמוֹ שֶׁהֵם קָשִׁי עֲרַף בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי הָיוּ
טָרָם בּוֹאִים לְעוֹלָם.

וְאֵת אוֹתוֹ חֵלֶק קָדוֹשׁ שְׁנַתֵּן לָהֶם וְרָקוּ אוֹתוֹ,
וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹמְטִים וְנִמְצָאִים בְּאוֹתוֹ נֶקֶב
תְּהוֹם רַבָּה, וְנוֹטְלִים חֵלְקָם מִשָּׁם, וְדוֹחֲקִים אֶת
הַשָּׁעָה וַיּוֹרְדִים לְעוֹלָם. אִם זוֹכָה אַחַר כֵּךְ וְשָׁב
בְּתִשׁוּבָה לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ - הוּא נוֹטֵל אֶת אוֹתוֹ חֵלֶק
שְׁלוֹ מִמֶּשׁ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב, (קהלת ו) מַה שְּׁתָּחִיָּה כְּכֹר (נִקְרָא
שְׁמוֹ) הוּא, (שם ג) וַאֲשֶׁר לְחַיּוֹת וְגו' כְּכֹר תִּיָּה.

בֹּא רֵאֶה, לֹא נִמְצָאוּ כְּמוֹ פְּנֵי אַחֲרֵן בְּיִשְׂרָאֵל,
פָּרַט לְמִשְׁחָה וְאַחֲרֵן, וְהֵם נִקְרָאוּ אֲצִילֵי פְּנֵי

יִשְׂרָאֵל. וְעַל שְׁטָעוֹ לְפָנַי הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ מִתּוֹ. וְכִי
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְאַבְדָם? וְהֲרִי שְׂנִינּוּ בְּסוּד
 הַמְשָׁנָה, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם הַכֹּל,
 וְאַפְלוֹ אֶת רְשָׁעֵי הָעוֹלָם אֵינּוּ רוֹצֶה לְאַבְדָם,
 וְצַדִּיקֵי הָאֱמֶת הַלְלוּ, הִיבְעֵלָה עַל דַּעְתָּךְ שֶׁנֶּאֱבָדוּ מִן
 הָעוֹלָם?! אֵיפֹה הַזְכוּת שְׁלָהֶם? אֵיפֹה הַזְכוּת שֶׁל
 אֲבִיהֶם, וְזְכוּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה גַם כֵּן? וְאִיךָ הֵם נֶאֱבָדוּ?
 אֲלֹא כִּי לְמִדְנּוֹ מֵהַמְּאֹר הַקְדוֹשׁ, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא חָס עַל כְּבוֹדָם, וְנִשְׂרַף גּוֹפָם בְּפָנָיו,
 וְנִשְׁמָתָם לֹא נֶאֱבָדָה, וְהֲרִי בְּאֲרֵנוּ. וְכֹא רְאֵה, מָרָם
 שְׁמִתּוּ בְּנֵי אֶחָד, כְּתוּב (שְׁמוֹת ו') וְאֶלְעָזָר בֶּן אֶחָד
 לָקַח לוֹ וְגו', נִקְרָא שְׁמוֹ בְּנַחֵם, שֶׁחָיָה עֲתִיד לְתַקֵּן
 אֶת הָעֶקֶם. וְהוּ שְׁכַתּוּב וְאֲשֶׁר לְחַיּוֹת כְּכֹר הָיָה.
 וְלְמִדְנּוֹ, כָּל צַדִּיקֵי הָאֱמֶת מָרָם שֶׁיָּבֵאוּ לְעוֹלָם,
 כֻּלָּם מֵתֻקְנִים לְמַעְלָה וְנִקְרָאִים
 בְּשֵׁמוֹת. וְרַשְׁב"י, מִיּוֹם שֶׁקָּרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אֶת הָעוֹלָם, הָיָה מְזַמֵּן לְפָנָי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְנִמְצָא עִמּוֹ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא אוֹתוֹ

בְּשֵׁמוֹ, אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, עָלְיוֹ כְּתוּב
 (משלי כג) יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ. אָבִיךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְאִמֶּךָ - זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

פָּתַח רַבִּי אֲבָא וְאָמַר, (שיר א) עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמִסְבּוֹ
 נִרְדֵּי נִתֵּן רִיחוֹ. אֵת הַפְּסוּק תִּזְוֶה פְּרִשׁוּהוּ
 הַחֲבָרִים בְּשָׁעָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה נִמְצָא
 וּמְזוּמָן בְּהַר סִינַי לְתֵת תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל. נִרְדֵּי נִתֵּן
 רִיחוֹ, יִשְׂרָאֵל נָתַנוּ וְהָעֵלּוּ רִיחַ טוֹב שֶׁעָמַד וְהִגִּין
 עֲלֵיהֶם לְדוֹרוֹ דוֹרוֹת, וְאָמְרוּ (בראשית א) כָּל אֲשֶׁר
 דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע. דָּבָר אַחֵר עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ
 בְּמִסְבּוֹ - בְּעוֹד שֶׁעָלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל תּוֹרָה מִהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְנִחְקָקָה בְּשָׁנֵי לִוְחוֹת אֲבָנִים, עָזְבוּ
 יִשְׂרָאֵל אֵת אוֹתוֹ רִיחַ טוֹב שֶׁהָיָה מִתְעַטֵּר עֲלֵיהֶם,
 וְאָמְרוּ לְעַגְלָה, אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל.

עַכְשָׁיו פְּסוּק זֶה הוּא בְּסוֹד הַחֲכָמָה. בֹּא רְאֵה,
 כְּתוּב (בראשית ב) וְנָהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
 אֵת הַגֵּן. הַנָּהַר הַזֶּה הִתְפַּשֵּׁט לְצַדְדָיו, בְּשָׁעָה
 שֶׁמִּזְדוּג עָמּוּ בְּזוּזוֹ שָׁלֵם, כַּאֲשֶׁר הָעֵדֶן הָיָה (זווגו)

באותו נתיב שלא נודע למעלה ולמטה, כמו
 שפאמר (שמות טז) נתיב לא ידעו עימי. ונמצאו ברצון
 שלא נפרדים תמיד אחד מאחד. אז יוצאים
 מעינות ונחלים ומעטרים את הפן הקדוש בכל
 אותם הכתרים, ואז כתוב (שיר ג) בעטרה שעטרה
 לו אמו. ובאותה שעה ירש אותו פן ירשת אביו
 ואמו, ואז הוא השתעשע באותו ענג ותפנוק.

ולמדנו, בשעה שהמלך העליון בתפנוקי מלכים
 יושב בעטרותיו, אזי כתוב, עד שהמלך
 במסכו נרדי נתן ריחו. זה היסוד שמוציא ברכות
 לזוג את המלך הקדוש (דף סב ע"א) עם הנכירה (בדרגה הזו).
 ואז נתנות ברכות בכל העולמות, (ויוצאים)
 ומתברכים עליונים ותחתונים. ועכשו תרי המאור
 הקדוש מתעטר בעטרות הדרגה הזו, הוא
 ותחברים מעלים תשפחות ממטה למעלה, והוא
 מתעטרת באותן התשפחות. עכשו יש להוציא
 ברכות לכל התחברים ממעלה למטה בדרגה
 הקדושה הזו, ורבי אלעזר (שרבי אלעזר) בנו יאמר
 מאותם הדברים המעלים שלמד מאביו.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (בראשית כט) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר
 בְּשָׂדֶה וְגו', וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֵדְרִים וְגו'.
 יֵשׁ לְהַסְתִּיבֵל בַּפְּסוּקִים הַלָּלוּ, וְהֵם בְּסוּד הַחֲכָמָה
 שְׁלַמְדֵי מֵאֲפָא, וְכֹךְ לְמִדְתֵּי: וַיֵּרָא וְהִנֵּה בְּאֵר
 בְּשָׂדֶה, אִיזוּ בְּאֵר? וְהוּוּ שְׁכַת־טוֹב (כמדבר בא) בְּאֵר
 חֲפְרוּתָה שָׂרִים כְּרוּתָה נְדִיבֵי הָעָם. וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה
 עֵדְרֵי צֵאן רַבָּעִים עָלֶיהָ, אֵלּוּ הֵם נִצַּח סוּד יְסוּד,
 שְׂאֵלוּ הֵם הָרוֹבְעִים עָלֶיהָ וְעוֹמְדִים עָלֶיהָ. וּמֵאֲלָה
 מִתְמַלְאֵת הַבְּאֵר הִזוּ בְּכָרְכוֹת.

כִּי מִן הַבְּאֵר הַהִיא יִשְׁקוּ הָעֵדְרִים, שְׁחָרֵי מֵהַבְּאֵר
 הִזוּ נְזוּנִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים (עולמות תחתונים),
 וּבְכֹל מִתְכַּרְכִּים בְּאֶחָד. וְהֶאֱבֹן גְּדֻלָּה עַל פִּי הַבְּאֵר,
 וְהוּוּ תְדִין תְּקַנְשָׁה שְׁעוֹמֵד עָלֶיהָ מִתְצַד הָאֲחֵר לְהַנִּיחַ
 לָהּ (מִמְנָה). וְנֶאֱסָפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֵדְרִים, אֵלּוּ הֵם שֵׁשֶׁת
 כְּתָרֵי הַמְּלֹךְ שְׂכָלֵם מִתְכַּנְּסִים וּמִשְׁפִּיעִים בְּרָכוֹת
 מֵרֵאשׁ הַמְּלֹךְ וּמְרִיקִים לְתוֹכָהּ. וּבְשֵׁכָלֵם
 מִתְחַבְּרִים בְּאֶחָד לְהַרְיֵק בָּהּ, אִזּוּ כְּתוּב וְגִלְלוּ אֶת
 הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר, מְנַדְדִין (גוללים) אֶת אוֹתוֹ תְדִין
 תְּקַנְשָׁה וּמֵעֲבִירִים אוֹתוֹ מִמְנָה.

וְהִשְׁקוּ אֶת הַצֵּאֲנָן, מְרִיקִים בְּרָכוֹת מֵאוֹתָהּ בְּאֵר
 לְעֵלְיוֹנִים וְלַתְּחִתּוֹנִים. אַחַר כֵּן -
 וְהִשִּׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבְּאֵר לְמִקְמָתָהּ. וְשָׁב
 אוֹתוֹ תְּדִין לְמִקוֹמוֹ, מִשׁוֹם שְׁצָרֶיךָ לוֹ לְבִשָּׁם אֶת
 הָעוֹלָם וְלַתְּקַן הָעוֹלָם. וְעִבְשׁוּ תְּרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְרִיק עֲלֵיכֶם בְּרָכוֹת מִמַּעַן תִּנְחַל, וּמִכֶּם
 מִתְּבָרְכִים כָּל בְּנֵי הַדּוֹר. אֲשֶׁרִי חֵלְקְכֶם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיכֶם כְּתוּב (ישעיה נד) וְכָל
 בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קמט) יַעֲלוּ חֲסִידִים
 בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם וְגו'. לְמִדְּנוּ,
 בִּי"ג מִדּוֹת נִקְשָׁר קִשָּׁר הָאֱמוּנָה, שְׁיִמְצְאוּ בְּרָכוֹת
 לְכָל. וְכָל אֱמוּנָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּרוּ
 בְּשֵׁלֶשׁ. וְעַל זֶה בְּשֵׁלֶשׁ עֲשֶׂרֶה מִדּוֹת מִתְּעַשְׂרֵת
 הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוּ מִקַּל וְחִמֵּר וּמְגֻזְרָה שְׁוֹה
 וְכו', וְכִמָּה פְּעָמִים בְּאֲרָנוּ אֶת זֶה, וְהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
 מִתְּעַשֵּׂר בְּזֶה.

בֵּא רֵאָה, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׂרָצָה יַעֲקֹב שְׂיִתְּבָרְכוּ
 בָּנָיו בְּשֵׁם (בְּקֶשֶׁר) הַאֲמוּנָה, מַה כָּתוּב? (בראשית
 מט) כָּל אֱלֹהֵי שְׂבִיטֵי יִשְׂרָאֵל שָׁנִים עָשָׂר וְזֹאת - הֲרִי
 שְׁלֵשָׁה עָשָׂר, שְׁהִשְׁתַּתְּפָה עִמָּהֶם שְׂכִינָה וְהִתְקַיְּמוּ
 הַבְּרָכוֹת. וְהִינוּ שְׂכֵתוֹב אִישׁ אֲשֶׁר בְּבִרְכָתוֹ בְּרַךְ
 אֶתֶם. מַה זֶה בְּבִרְכָתוֹ? בְּאוֹתָהּ דִּנְמָא שְׁל מַעְלָה,
 בְּבִרְכָתָהּ שְׁל כָּל מִדָּה וּמִדָּה.

וְלַמִּדְנֹה, כָּל אוֹתָן מִדּוֹת עוֹלוֹת וּמִתְעַטְרוֹת
 וְנִחוֹת בְּרֵאשׁ אַחַד, וְשֵׁם מִתְעַטֵּר רֵאשׁ
 הַמְּלָךְ, אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא בְּרִדְנָה עֲלִיוֹנָה שְׁל חֲסִידוֹת,
 וְהַחֲסִידִים יוֹרְשִׁים כָּל אוֹתוֹ הַכְּבוֹד שְׁלִמַעְלָה,
 שְׂכֵתוֹב יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכְבוֹד - בְּעוֹלָם הַזֶּה, יִרְנְנוּ
 עַל מִשְׁכְּבוֹתָם - בְּעוֹלָם הַבָּא. רוּמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם
 - שְׂיִוְדָעִים לְקֶשֶׁר אֶת קֶשֶׁר הַאֲמוּנָה כְּרֵאוֹי, וְאִז
 תְּרַב פִּיפִיּוֹת בְּנֶדָם. אִיזוֹ תְּרַב פִּיפִיּוֹת? זֹהִי תְּרַב
 לָהּ, תְּרַבּוּ שְׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. פִּיפִיּוֹת -
 לוֹהֶטֶת בְּשָׁנֵי דִינִים. וְלָמָּה? לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּגוֹיִם
 וְגו'.

וְהָרִי רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר, כִּתְרֵי הַחֶסֶד, הָרֵאשֶׁת
הָעֲלִיּוֹן, מִשּׁוּם כִּף יֵרֵשׁ אֶת הַכְּבוֹד
שֶׁלֹּמֶעֱלָה, וְהוּא קָשָׁר קָשָׁר עֲלִיּוֹן, קָשָׁר קְדוּשָׁה,
קָשָׁר הָאֱמוּנָה. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. עַל הַשְּׁלֶחָן הַזֶּה נֵאמַר, (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלֶחָן
אֲשֶׁר לְפָנַי ה'! קָם רַבִּי פִּנְחָס וּנְשָׁק לוֹ וַיְבָרֵךְ אוֹתוֹ,
וּנְשָׁק לְרַבִּי אֶלְעָזָר וְלְכָל הַחֲבֵרִים וַיְבָרֵךְ אוֹתָם. נִטַּל
כּוּס וַיְבָרֵךְ.

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כג) תִּעְרֹךְ לְפָנַי שְׁלֶחָן נֶגֶד צַרְרֵי
וְגו'. יֵשְׁבוּ (שְׂמֹחַ) שָׁם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהִיוּ
כָּל הַחֲבֵרִים שְׂמֹחִים (דף סב ע"ב) בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְשִׂמְחָתוֹ
שֶׁל רַבִּי שְׂמֵעוֹן הִיְתָה רַבָּה. לָקַח רַבִּי פִּנְחָס אֶת
רַבִּי אֶלְעָזָר, וְלֹא עָזַב אוֹתוֹ כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם וְכָל
הַלַּיְלָה, וְהָיָה שְׂמִיחַ עִמּוֹ. קָרָא עֲלָיו, (ישעיה נח) אִז
תִּתְעַנֵּג עַל ה'. כָּל הַשְּׂמִיחָה וְהַעֲנֵג הִיְתָר הַזֶּה - שֶׁל
חֶלְקֵי הוּא, (על זה שְׂעָמִי הוּא, על זה כְּתוּב (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם
שְׂבָכָה לוֹ וְגו') עֲתִידִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם לְהַבְרִיז עָלַי: אֲשֶׁרִי
חֶלְקֵךְ רַבִּי פִּנְחָס, שְׂאֵתָה וְכִיְתָ לְכָל זֶה, שְׁלוֹם לָךְ
וְשְׁלוֹם לְעוֹזְרֵךְ כִּי עֲזָרְךָ אֶלְהִיָּךְ. הַשְּׂפִימוּ לְלַכְתָּ.

קם רבי פנחס ואחז ברבי אלעזר, ולא השאיר
 אותו ללקת. לזה רבי פנחס את רבי שמעון
 וברכו, ואת כל החברים. עד שהיו הולכים, אמר
 להם רבי שמעון לחברים, (תהלים קיט) עת לעשות
 לה'.

בא רבי אבא ושאל, כתיב ונתן אהרן על שני
 השעירים גרלות וגו'. הגרלות הללו למה?
 ואהרן למה לו לתת גרלות? והפרשה הזו למה?
 והרי למדנו לפני מורנו את סדר היום, והרי
 רוצים לדעת.

פתח רבי שמעון ואמר, (בראשית מב) ויקח מאתם
 את שמעון ויאמר אתו לעיניהם. וכי מה
 ראה יוסף לקחת את שמעון עמו יותר מאחיו?
 אלא אמר יוסף בכל מקום שמעון (ולוי) הוא (הם)
 פתיחת הדין, ואותה השעה שהלכתי מאבי אל
 אחי, שמעון פתח בראשונה בדין, והו שכתוב (שם)
 לו ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה
 בא ועתה לכו וגו'. אחר כך בשכם, (שם לד) ויקחו

שְׁנֵי בְּנֵי יַעֲקֹב שָׁמְעוּן וְלוֹי, כֻּלָּם בְּדִין הָיוּ. טוֹב
 לָקַחַת אֶת זֶה, וְלֹא יַעִיר קִטְטָה עִם כָּל הַשְּׂבָטִים.
 וְשְׁנֵינּוּ, מָה רָאָה שָׁמְעוּן לְהוֹדוֹת עִם לְוִי יוֹתֵר
 מִהַכֹּל, וְהָרִי רְאוּבֵן הָיָה אָחִיו וְסָמוּד
 לוֹ? אֵלֶּא שָׁמְעוּן רָאָה וַיַּדַּע שְׁלוֹי בָּא מִצַּד הַדִּין,
 וְשָׁמְעוּן נֶאֱחָז יוֹתֵר בְּצַד הַדִּין הַקָּשָׁה. אָמַר, נִתְעַרֵב
 אֶחָד עִם אֶחָד, וְאָנּוּ נִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם. מָה עָשָׂה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? נָטַל לְחֶלְקוֹ אֶת לְוִי וְאָמַר:
 מִכָּאֵן וְהִלָּאָה שְׂיֵשֵׁב שָׁמְעוּן עִם שְׁלֹשֶׁת הַגְּבוּרָה
 עִמּוֹ לְבַדּוֹ.

לְמַדְנּוּ, בְּצַד הָיִם שְׁנֵי שׁוֹמְרִים חוֹקְרֵי דִין (מְנַגִּים)
 אֶחָזִים בְּיַד שְׂמַאֵל, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ שְׁהֵם
 מְרַגְּלִים אֶת הָאָרֶץ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְהִינּוּ סוֹד
 הַכֶּתֶב, (יהושע ב) שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים.

וְשְׁנֵינּוּ, אֲשֶׁרִי חֶלְקֵם שָׁל יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל
 הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְטַהֵר אוֹתָם וּלְרַחֵם עֲלֵיהֶם,
 שְׁהֵם חֶלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (דברים לב) כִּי חֶלְקֵם

ה' עמו וגו'. וכתוב (שם) ירכבהו על פמתי ארץ.
 על פמתי ארץ דוקא, שהרי הם אחוים למעלה
 למעלה, ועל כן אהבתו של הקדוש ברוך הוא
 נדפקת בהם. זהו שכתוב (מלאכי א) אהבתי אתכם
 אמר ה', וכתוב (דברים ז) כי מאהבת ה' אתכם
 וגו'. ומתוך האהבה היתרה שאוהב אותם, נתן
 להם יום אחד בשנה לטהר אותם ולזכות אותם
 מכל חטאייהם, שכתוב כי ביום הזה וגו', כדי
 שיהיו צדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, ולא
 ימצא בהם חטא. ועל כן ביום הזה מתעטרים
 ישראל ושולטים על כל חוקרי הדין ועל כל
 הרוחות.

למדנו, ונתן אחרן על שני השעירים גדלות. ונתן
 אחרן, משום שבא מצד החסד. על שני
 השעירים, בדיוק על, כדי שתתפשם הנבירה. גורל
 אחד לה' וגורל אחד לעזאזל, והרי שני שעירים
 הם. אז למה אחד לה'? אלא אמר הקדוש ברוך
 הוא: ישב זה אצלי, ואחד ילך וישוטט בעולם,
 שאלמלא שניהם מזדווגים, לא יכול העולם לסבל.

יֵצֵא זֶה, הוֹלֵךְ וּמְשׁוּטֵט בְּעוֹלָם, וּמוֹצֵא אֶת
יִשְׂרָאֵל בְּכַמָּה עֲבוֹדוֹת, בְּכַמָּה דְרָגוֹת,
בְּכַמָּה הִנְהַגּוֹת טוֹבוֹת, וְלֹא יִכּוֹל לָהֶם, בֵּין כָּלֵם
שְׁלוֹם, וְלֹא יִכּוֹל לְהַכְנִים עִמָּהֶם בְּמַלְשֵׁינֹת. (הוֹלֵךְ
וּמְשׁוּטֵט בְּעוֹלָם וּמוֹצֵא אֶת יִשְׂרָאֵל בְּצוּרַת הַיּוֹד) (אֵת יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה כִּד בְּצוּרַת הַיּוֹד)
אֶת הַשְּׁעִיר הָאֲחֵר שׁוֹלְחִים אוֹתוֹ עִם מִשְׂא שֶׁל כָּל
חַטָּאי יִשְׂרָאֵל.

לְמַדְנֹו, כַּמָּה קְבוּצוֹת מְחַבְּלִים מְזוֹדְגִים (מְזוֹדְגִים),
שֶׁהֵם פִּתְחַת יָדוֹ, וּמְמַנִּים לְרַגְלֵי אֶת הָאָרֶץ
עַל כָּל אוֹתָם ^(דף סג ע"א) שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבַרי הַתּוֹרָה,
וְאוֹתוֹ יוֹם לֹא מְצוּי הַמַּלְשֵׁין (פִּתְחוֹן) לְדַבֵּר עַל
יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁמְנִיעַ הַשְּׁעִיר תְּהֵא אֵל תְּהֵר, כַּמָּה
שְׂמִחָה עַל שְׂמִחָה מִתְּבַשְׂמִים כָּלֵם בּוֹ. וְאוֹתוֹ
שׁוֹמֵר שְׁיוֹצֵא, חוֹזֵר וְאוֹמֵר אֶת תְּשֻׁבַּתְהֶם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, הַקְּטָנוֹר נַעֲשֶׂה סִנְגוֹר.

וּבֵא רֵאָה, לֹא זֶה לְבַדּוֹ הוּא, אֲלָא כָּל מְקוֹם
שְׂרוֹצִים יִשְׂרָאֵל לְהַטְהֵר מִחַטָּאיָהֶם, הַקְּדוֹשׁ
כְּרוֹךְ הוּא נוֹתֵן לָהֶם עֲצָה לְקַשֵּׁר אֶת בְּעַלֵי הַדִּין

וּלְבִשָׁם אוֹתָם בְּאוֹתָם קַרְבָּנוֹת וְעוֹלוֹת שְׁקָרְבִים
 לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוּ לֹא יְכוּלִים לְהִרְעוּ.
 וְאוֹתוֹ יוֹם יוֹתֵר עַל הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁיִּשְׂרָאֵל מִבְּשָׁמַיִם
 לְמַטָּה אֶת הַכֹּל, כִּי מִבְּשָׁמַיִם אֶת כָּל אֱלוֹ שֶׁלָּהֶם
 יֵשׁ הַלְּשָׁנָה (פְּתִיחוֹן), וְהַכֹּל הוּא קַרְבֵּן וְעִבּוּדָה שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לְמִדְּנוּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁכַתוֹב וְלָקַח אֶהְרֵן אֶת
 שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים וְגו', הֵם מִתְעוֹרְרִים בְּאוֹת
 יוֹם לְמַעְלָה וְרוֹצִים לְשַׁלֵּט (לְשִׁמּוֹת) וְלִצְאֵת לְעוֹלָם.
 כִּיּוֹן שֶׁהַכֹּהֵן מִקְרִיב אֶת אֱלוֹ לְמַטָּה, אִזּוּ נִקְרְבִים
 אוֹתָם שְׁלִמְעָלָה, וְאִזּוּ עוֹלִים הַגּוֹרְלוֹת בְּכֹל
 הַצְּדָדִים. הַכֹּהֵן נוֹתֵן גּוֹרְלוֹת לְמַטָּה, הַכֹּהֵן נוֹתֵן
 גּוֹרְלוֹת לְמַעְלָה. כְּמוֹ שֶׁאֶחָד נִשְׁאָר עִם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְמַטָּה, וְאֶת הָאֶחָד מוֹצִיאִים לְאוֹתוֹ
 הַמְּדַבֵּר, כִּי גַם לְמַעְלָה אֶחָד נִשְׁאָר עִם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְאֶחָד יוֹצֵא לְשׁוֹמֵט בְּעוֹלָם לְאוֹתוֹ
 הַמְּדַבֵּר הָעֲלִיּוֹן, וְאֶחָד נִקְשָׁר בְּאֶחָד.

כַּתוּב וְסִמַּךְ אֶהְרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשָּׁעִיר
 חַי וְהַתְּוֹדָה עָלָיו וְגו'. מִשּׁוּם כֶּךָ וְסִמַּךְ
 אֶהְרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו, שֶׁהַקְּדוּשׁ כָּרוּךְ הוּא הַסְּכִים
 עַל יָדָיו. עַל רֹאשׁ הַשָּׁעִיר חַי, חַי דְּוָקָא, לְהַכְלִיל
 אוֹתוֹ שְׁלֵמָעֵלָה.

וְהַתְּוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (ויקרא ה)
 וְהַתְּוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ. וּבְאֲרָנֵינוּ עָלֶיהָ,
 שְׁנִטְהַר הָאָדָם וְנִשְׁאַר עָלֶיהָ כָּל אוֹתוֹ הַחֲטָא. אִם
 כָּאֵן וְהַתְּוֹדָה עָלָיו, אַחַר שֶׁהַתְּוֹדָה חִבְּהֵן בְּעִבּוּרָם
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל - עָלָיו, כְּלוּמַר, כֻּלָּם יִשְׁאַרוּ עָלָיו.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְא, אִם כֶּךָ, כָּתוּב וְלֹא יִזְבְּחוּ
 עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם לְשַׁעִירִים. אָמַר לוֹ, כָּאֵן
 שׁוֹנָה, שֵׁשׁ לְשַׁעִירִים הָיוּ מִקְּרִיבִים קָרְבָּן, וּמִשּׁוּם
 כֶּךָ לֹא כָתוּב וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת זְבַחֵיהֶם
 שַׁעִירִים, אֲלָא לְשַׁעִירִים, שֵׁשׁ לְשַׁעִירִים הָיוּ
 עוֹשִׂים פְּלִחָן וְשִׁלְטוֹן, וְכֵאֵן - וְנִשְׂא הַשָּׁעִיר עָלָיו
 אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָם, וְהַקְּרָבָן אֵינֵנו נַעֲשֶׂה אֲלָא לְקְדוּשׁ
 כָּרוּךְ הוּא. בֵּא וּרְאֵה שְׁבַגְלָל הַקְּרָבָן מִתְּבַשְׂמִים

עליונים ותחתונים ותדין לא שולט ושורה על
 ישראל.

למדנו, ושליח ביד איש עתי המדברה. מהו איש
 עתי? אלא סוד הדבר כך הוא -

(דף סג ע"ב)
 בכל מה שנעשה, צריך אדם מזמן לאותו דבר. יש
 אדם שהברכה מתקיימת על ידו יותר מאחר. בא
 וראה מה כתוב בכהן, טוב עין הוא יברך, אל
 תקרי יברך אלא יברך, כי הוא מזמן שמתקנים
 ברכה על ידו בזה. (ושורה הברכה בהשגחתו).

ויש אדם שמזמן שיתקיימו על ידו קללות, ובכל
 מה שיתבונן יבאו קללות ומארה ובעתה,
 כמו בלעם שנקרא רע עין, שהיה מזמן לכל רע
 ולא היה מזמן לטוב, ואף על גב שברך, ברכתו
 אינה ברכה ולא התקיימה. וכשהיה מקלל, כל מה
 שקלל התקיים, ואפלו ברנע אחר, ועל זה כתוב
 (במדבר כד) שיתם העין. בכל מקום שעינו שלטה -
 התקלל.

בא וראה מה כָּתוּב, (שם) וַיֵּשֶׁת אֶל הַמְדַבֵּר פָּנָיו,
כִּי שִׁיתְעוֹדֵר מֵאוֹתוֹ צַד שֶׁהוּא שׁוֹלֵט שָׁם,
וַיָּבֵא בְּהִלְשָׁנָה עַל יִשְׂרָאֵל. מַה כָּתוּב בַּכְּתוּבִים?
(משלי כב) טוֹב עֵינַי הוּא יְבָרֵךְ, שֶׁהוּא הָיָה מְזוּמָן לָזֶה
וְשׁוֹרֵה בְּרָכָה בְּהִשְׁנָתָה שְׁלוֹ. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ, יִסְמָח
אָדָם אֶפְלוּ מִמָּאָה דְרָכִים וְלֹא יִפְגַּשׁ אָדָם שִׁישׁ לוֹ
עֵינַי רְעָה.

אֵף כֵּן, וְשִׁלַּח בְּיַד אִישׁ עֵתִי - שֶׁהוּא מְזוּמָן לָזֶה
וְרָשׁוּם לָזֶה, וְהִכְהִין הָיָה מִכִּיר בּוֹ עֵינַי אַחַת
יֹתֵר מֵאַחֶרֶת מְעַט. הָעוֹר שֶׁעַל הָעֵינַי מְכַסֶּה
בְּשִׁעְרוֹת רַבּוֹת, הָעֵינַי מְכַחֵלֶת וְלֹא מְסַתְּפֵל יִשְׂרָאֵל,
וְהוּא הָאָדָם הַמְזוּמָן לְכָךְ וְהִרְאִי לוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב
בְּיַד אִישׁ עֵתִי.

בְּגוֹשׁ חֵלֶב הָיָה אָדָם, שֶׁכָּבֹל מְקוֹם שֶׁמֶכָּה בְּיָדוֹ,
הָיָה מֵת, וְלֹא הָיוּ אֲנָשִׁים מִתְקַרְבִּים אֵלָיו.
בְּסוּרְיָה הָיָה אָדָם, שֶׁכָּבֹל מְקוֹם שֶׁבּוֹ הִסְתַּפֵּל,
אֶפְלוּ לְטוֹב, הַכֹּל הִתְהַפֵּךְ לְרַע. יוֹם אֶחָד הָיָה אִישׁ
אֶחָד הוֹלֵךְ בְּשׁוּב, וְהָיוּ פָּנָיו מְאִירוֹת. בָּא אוֹתוֹ

איש והסתכל בו, ונבקעה עינו. משום כך לכל
 היתה אדם מוכן, לזה ולזה. ועל זה כתוב טוב עין
 הוא יברך, אל תקרי יברך אלא יברך.

ולמדנו, האיש הזה שהיה הולך למדבר, כשהגיע
 שם אותו שער, היתה עולה לחר, ודוחה
 אותו בשתי ידיו, ולא היה מגיע לחצי החר עד
 שנעשה איברים איברים, ואותו איש היה אומר:
 כך ימחו עוונות עמך וגו'. ומשום שעולה אותו
 קטגור ונעשה סגור של ישראל, אז הקדוש ברוך
 הוא, את כל חטאי ישראל וכל מה שכתוב
 באותם פתקים שלמעלה להזכיר את חטאי בני
 האדם, הוא נוטל אותם וזורק אותם כמו זה
 למקום שנקרא מצולות ים. והו שכתוב (מיכה ז)
 ותשליך במצלות ים כל חטאתם.

רעיא מהימנא

מצוה זו, שיעבד הכהן הגדול את עבודת אותו
 היום כמו שצריך, ולשלח שער לעזאזל.
 הסוד הזה כמו שנאמר, בדי שיפרד מהעם הקדוש

וְלֹא יִתְבַּע אֶת חֲטָאֵיהֶם לְפָנַי הַמֶּלֶךְ וְלֹא יִקְטָרְגוּ
עֲלֵיהֶם, שְׁחָרֵי אֵינן לוֹ תִקְוָה וְשִׁלְמוֹן (בָּת) אֵלֶּא רַק
בְּשִׁמְת־חֵיוֹק הֲרִגוּ מִלְמַעְלָה, וּבְאוֹתוֹ דוֹרוֹן מִתְהַפְּדוּ
אַחַר כֶּךָ לְאַפּוֹטְרוֹפּוֹס עֲלֵיהֶם, וְעַל כֵּן נִדְחָה
מִלְפָּנַי הַמֶּלֶךְ. וַחֲרֵי בְּאַרְנוֹ, מִשּׁוֹם שְׁחִוָּא יָקִין כָּל
בְּשָׂר.

וְהָעַם הַקְּדוֹשׁ נוֹתְנִים לוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ שְׁעִיר,
וְסוֹד זֶה - (בראשית כו) הֵן עָשׂוּ אָחֵי אִישׁ
שְׁעִיר. כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּצַד הַקְּדֻשָּׁה זָכָר וּנְקֵבָה, אִם
כֶּךָ בְּצַד הַטְּמֵאָה זָכָר וּנְקֵבָה. מִשָּׁל אוֹמְרִים, זָרֵק
עֵצִים לְכֶלֶב, וְהוּא יִלְחֹךְ אֶת עַפְרֵי רִגְלָךְ.

שְׁאַלוּ אֶת בֶּן זִזְמָא, הֲאִם לְסָרִם כְּלָב? אָמַר לָהֶם,
(ויקרא כב) וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ, כֹּל
שְׁבַאֲרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ. כְּמוֹ שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ אֶת זֶה,
כֶּךָ צָרִיךְ הָעוֹלָם אֶת זֶה. וְעַל זֶה נֶאֱמַר, (בראשית א)
וְהָיָה טוֹב מְאֹד - זֶה מִלְּאֲךָ הַמְּוֹת, אֵינן לְבַטְלוֹ מִן
הָעוֹלָם, שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ אוֹתוֹ. אִם עַל גַּב שְׁכַתוֹב

בו (ישעיה נב) וְהִכְלָבִים עָוִי נִפְשׁ לֹא יָדְעוּ שְׂבָעָה וְגו',
לא יתבטלו מן העולם. הכל צריה, טוב ורע.

ומשום כך יש לנו כיום הנה לזרק עצם לכלב,
עד שהוא גורה, יפנס מי שיפנס להיכל
המלה, ואין מי שימחה בידו. אחר כך יבשפש
בזנבו.

מה פתוב? והתודה עליו את כל עונת בני
ישראל, וכתוב ונשא השעיר עליו את כל
עונתם. כיון שהוא רואה את השעיר הנה,
תשוקתו אליו ולהתתקן עמו, ולא יודע מאותם
החטאים שנוטל השעיר. הוא שב אל ישראל,
רואה אותם בלי חטאים, בלי פשעים, שחרי כלם
שורים על ראש השעיר, עולה למעלה ומשבח
אותם לפני הקדוש ברוך הוא. והקדוש ברוך הוא
רואה את עדות אותו המקטרג, והואיל ותשוקתו
לרחם על עמו, אף על נב שהוא יודע את כל
המעשה, הוא תם על ישראל.

וְהַכֹּל שׁוֹרָה עַל זֶה, כִּי שְׂלֵא יַעֲזֹר אֶת סוֹד
 הַדִּין מִלְמַעְלָה, וְזֶה יִתְחַזַּק וַיִּשְׁמְדוּ בְּנֵי
 הָעוֹלָם, שְׁהָרִי זֶה בָּא מִצֶּד הַדִּין הַקָּשָׁה, וְאִם זֶה
 יִתְעֹזֵר, הוּא מִתְעֹזֵר בְּחַטָּאי בְּנֵי הָאָדָם, שְׁהָרִי
 אֵין לוֹ הַתְּעוֹדְרוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה לְעוֹזֵר דִּין קָשָׁה
 בַּקִּי מִשׁוֹם חַטָּאי בְּנֵי אָדָם. שְׁהָרִי בְּשַׁעַה שְׂאָדָם
 עוֹשֶׂה חַטָּא, זֶה מִתְאַפֵּה, וּבְמַה אֲלָפִים מְסִיעִים
 שְׁלוֹ, וּמִתְבְּנָסִים שָׁם וְנוֹטְלִים אוֹתוֹ וְעוֹלִים
 לְמַעְלָה. הַרְחֵמֵן יִצִּילֵנוּ. וְעַל הַכֹּל נוֹתֵן הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עֲצָה לְיִשְׂרָאֵל לְהַנְצִיל מִכָּל הַצָּרִים,
 וְעַל זֶה בְּתוֹב, (תהלים קמה) אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁכַח לוֹ
 אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁה' אֱלֹהָיו. (עד כאן הרעיא מהימנא).

לְמַדְנוּ, וּמֵאֵת עֵדֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי שְׁעִירֵי
 עִזִּים לְחַטָּאת. וּמֵאֵת עֵדֵת, כִּי שְׁיִתְּיָה
 מִכָּלם וַיִּתְכַּפֵּר לְכָלם, שְׁהָרִי כָּל חַטָּאי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בָּאן תְּלוּזִים, וּבְכָלם מִתְכַּפְּרִים בְּזֶה, (דף סד ע"א) וְלֹא
 מִסְפִּיק מֵאִישׁ אֶחָד. וּמֵאִיזָה מְקוֹם נִלְקָחִים?
 מֵאוֹתָן קִפּוֹת שְׁבַעֲזָרָה נוֹטְלִים שָׁבַר, וּמְבִיאִים
 אוֹתָם מֵאוֹתָם דְּמִים שְׁהָיוּ מִכָּלם.

ואותו השעיר האחר, שהיה נשאר לקדוש ברוך
 הוא, עושים אותו חפאת בראשונה. והרי
 בארנו באיזה מקום היה נקשר. ואחר כך
 מקריבים את אלה, והכל מתפשמים, וישראל
 נשארים צדיקים לפני הקדוש ברוך הוא מכל
 החטאים שעשו וחטאו לפניו. והו שכתוב כי ביום
 הזה יכפר עליכם וגו'.

עוד אמר רבי שמעון, (בראשית כו) ויאמר יעקב אל
 רבקה אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי
 איש חלק. מה הוא רומז? אלא ודאי שעשו איש
 שעיר, והוא מאותו שנקרא שעיר, שהרי מאותו
 צד הוא בא. ואנכי איש חלק - איש מאותו שחלק
 לכל שאר העמים ממנים גדולים, שכתוב (דברים ד)
 אשר חלק ה' אלהיך אתם, וכתוב (שם לב) כי חלק
 ה' עמו וגו'. עוד איש חלק, משני שעירים, ונשאר
 אחד. שתבהן חלק אותם - אחד לחלקו, ואחד
 לקדוש ברוך הוא. למה? כדי שיטען על כתפו
 את כל חטאי יעקב, שכתוב ונשא השעיר עליו
 את כל עונתם, עונת תם.

לְמַדְנֵנוּ, בְּאוֹתוֹ יוֹם כַּמָּה פְּתָחִים פְּתוּחִים כְּנֶגֶד
 יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל תְּפִלוֹתֵיהֶם. אֲשֶׁרֵי חֶלְקָם
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁחֵרֵי הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְמַהֵר
 אוֹתָם וּלְזַכּוֹת אוֹתָם, וְהוּ שֶׁכֶּתוּב כִּי בַיּוֹם הַזֶּה
 וּגְו'. בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטֵּר הַכֹּהֵן בְּכַמֵּה עֲטָרוֹת. בַּיּוֹם
 הַזֶּה עֲבוֹדַת הַכֹּהֵן נִכְבְּדָה וְגִדּוּלָה מְכֹל הָעֲבוֹדוֹת.
 לְכֻלָּם נוֹתֵן חֶלֶק בְּאוֹתָם הַקְּרָבָנוֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ
 כְּרוּךְ הוּא. בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטֵּר (מִתְעוֹרֵר) הַחֹסֵד בְּעוֹלָם
 עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, מִקְרִיב אֶת הַקְּרָבָנוֹת עַל חֲטָאֵי
 הָעָם, עַל חֲטָאוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן עַל חֲטָאֵי
 הָעָם. הוּא מִקְרִיב עוֹלוֹת עֲלָיו וְעַל הָעָם, וְחֵרֵי
 בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים.

עַד שֶׁחֵיו הוֹלְכִים, יֵשְׁבוּ בְּשֻׁדָּה אַחַת וְהִתְפַּלְלוּ.
 יָרַד עֲנָן אֶחָד שָׁל אֵשׁ וְהִקְיֹף אוֹתָם. אָמַר רַבִּי
 שְׂמֻעוֹן, חֵרֵי רֹאֵה שְׂרָצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא
 כָּאֵן. יֵשֵׁב. וְחֵיו אוֹמְרִים דְּבָרֵי תוֹרָה. פֶּתַח
 וְאָמַר, (מִשְׁלֵי כ"ה) מִיָּם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵינָה וּשְׂמוּעָה
 מוֹכָה מֵאַרְץ מֶרְחָק. חֵרֵי הַסְּתַפְּלָתִי בְּדְבָרֵי שְׁלֵמָה
 הַמְּלָה, וְאֵת כָּלָם אָמַר בְּחֻכְמָה.

בֵּא רְאֵה, שְׁלֹשָׁה סְפָרֵי חֲכָמָה הוֹצִיא שְׁלֹמֹה
 לְעוֹלָם, וְכֻלָּם בְּחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה. שִׁיר
 הַשִּׁירִים - חֲכָמָה, קִהְלֵת - תְּבוּנָה, וּמִשְׁלֵי -
 דַּעַת. בְּנִגּוּד שְׁלֹשֶׁת אֵלֶּה עָשָׂה שְׁלֹשָׁה סְפָרִים.
 שִׁיר הַשִּׁירִים בְּנִגּוּד חֲכָמָה בְּךָ הוּא. קִהְלֵת בְּנִגּוּד
 תְּבוּנָה בְּךָ הוּא. מִשְׁלֵי בְּנִגּוּד דַּעַת. בַּמָּה זֶה
 נִרְאָה? אֵלֶּה כָּל אוֹתָם הַכְּתוּבִים הֵם בְּשָׁנֵי
 גּוֹנִים, רֵאשׁ וְסוֹף, שְׁנֵי גּוֹנִים נִרְאִים.
 וּכְשֶׁמִּסְתַּכְּלִים בְּכְתוּבִים, זֶה כָּלוּל בְּזֶה וְזֶה כָּלוּל
 בְּזֶה, מִשּׁוּם בְּךָ שָׁקוּל בְּנִגּוּד הַדַּעַת.

הַפְּסוּק הַזֶּה אֵין רֵאשׁוֹ סוֹפוֹ וְאֵין סוֹפוֹ רֵאשׁוֹ,
 וּכְשֶׁתִּסְתַּכְּלֵתִי בּוֹ, הַכֹּל כָּלוּל אַחַד עִם
 אַחַד, בֵּין מִסוֹפוֹ לְרֵאשׁוֹ, בֵּין מִרֵּאשׁוֹ לְסוֹפוֹ.
 שְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאַרְץ מֶרְחָק מִים קָרִים עַל נֶפֶשׁ
 עֵינָהּ. מִים קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵינָהּ וְשְׁמוּעָה טוֹבָה
 מֵאַרְץ מֶרְחָק, וְזֶה וְזֶה נִחַת רֵיחַ. כְּמוֹ שְׁוֵה נִחַת
 רֵיחַ, בְּךָ זֶה נִחַת רֵיחַ.

עד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבֵימָם, בָּא אִישׁ אֶחָד וְאָמַר, אֲשֶׁתּוֹ שָׁל
 רַבִּי שָׁמְעוֹן נִרְפְּאָה מִחֻלָּתָהּ. וְהַחֲבָרִים שָׁמְעוּ
 קוֹל, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מָחַל לְאוֹתָם חֲטָאֵי
 הַדּוֹר. אָמַר רַבִּי שָׁמְעוֹן, תְּרֵי הַתְּקִיִּים כָּאֵן הַפְּסוּקָה,
 וְשָׁמוּעָה טוֹבָה מֵאֶרֶץ מֶרְחָק, כִּי זֶה נִחַת רוּחַ, כְּמוֹ
 מַיִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה. אָמַר לָהֶם, נָקוּם וְנִלְוֵה,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֶרְחִישׁ לָנוּ נַפְשִׁים.

פְּתַח וְאָמַר, מַיִם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֵיפָה - זֶה
 הַתּוֹרָה. שָׁפֵל מִי שְׁזוּכָה לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה
 וּמְרֻוּה מִמֶּנָּה אֶת הַנֶּפֶשׁ, מַה כָּתוּב? וְשָׁמוּעָה
 טוֹבָה מֵאֶרֶץ מֶרְחָק. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִכְרִיז עָלָיו
 כְּמַה טוֹבוֹת לְהִיטִיב לוֹ בְּעוֹלָם הַיְהוּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
 זֶהוּ שְׁכַתוּב וְשָׁמוּעָה טוֹבָה. מֵאִיזָה מְקוֹם? מֵאֶרֶץ
 מֶרְחָק, מִמְּקוֹם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תִּהְיֶה רְחוֹק
 מִמֶּנּוּ בַּתְּחִלָּה, מִמְּקוֹם שֶׁתִּהְיֶה אָדָם בְּשִׁנְאָה עִמּוֹ
 בַּתְּחִלָּה, שְׁכַתוּב (אִיוב ב) וְאֶרֶץ מִתְקוּמָהּ לוֹ,
 מֵאוֹתוֹ מְקוֹם ^(דף סד ע"ב) שְׁמִקְדֵימִים לוֹ שְׁלוֹם, זֶהוּ
 שְׁכַתוּב מֵאֶרֶץ מֶרְחָק. וְכַתוּב, (יִרְמִיָּה ל"א) מֶרְחוֹק ה'

נִרְאָה לִי וְאֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבֵּתִיךָ עַל כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ
חֶסֶד.

וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וּכְפָר עָלָיו. רַבִּי
יְהוֹנָדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) מִזְמוֹר לְאָסָף אֶל
אֱלֹהִים ה' דָּבָר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְזִרַח שָׁמֶשׁ עַד
מִבְּאוֹ. לְמַדְנֹו, אֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים רַבּוֹא
בְּעַלְי שִׁירָה מְזַמְרִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁמְאִיר
הַיּוֹם. וְאֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה
בְּצִהָרִים. וְאֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים אֶלֶף רַבּוֹא
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁנִקְרָאת בֵּין הָעַרְבִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם, כָּל אוֹתָם בְּעַלְי
יִבָּה מִשְׁכָּחִים בְּדַבְרֵי תִשְׁכַּחוֹת כְּנֶגֶד הַבְּקָר
הַזֶּה. (כְּשִׁמְתַּעוֹרֵר) שְׁכַשְׁמַתַּעוֹרֵר הַבְּקָר הַזֶּה, כָּלָם
מִתְבַּשְּׂמִים, וְהַדִּין שׁוֹכֵף, וְאוֹמְרִים תִּשְׁכַּחוֹת. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב (אִיּוֹב לט) בָּרֶן יַחַד כִּכְבִּי בְּקָר וַיִּרְיֵעוּ כָּל בְּנֵי
אֱלֹהִים. וְאוֹתוֹ זְמַן (אִמּוֹנָה) שְׁמַחָה וּבְרָכוֹת נִמְצְאוּ
בְּעוֹלָם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעִיר אֶת אֲבָרְהָם
לְחַחִיוֹתוֹ, וּמִשְׁתַּעֲשֵׂע עִמּוֹ וּמִשְׁלִיטוֹ בְּעוֹלָם. וּמִנִּין

לָנוּ שֶׁהַבְּקָר הִזָּה הוּא שֶׁל אַבְרָהָם? שְׂכַתוֹב (בראשית
 י"ט) וַיֵּשְׁבּוּ אַבְרָהָם בַּבְּקָר.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁל בֵּין הָעֲרַבִּים, כָּל אוֹתָם אָלֶף
 וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים אָלֶף רַבּוּא בַּעֲלֵי
 ילָלָה נִקְרָאִים, וּמְזַמְרִים בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וְהַקְטָטָה
 שׁוֹרָה בְּעוֹלָם. וְאוֹתָהּ שְׁעָה הִתְעוֹרְרוֹת שְׁמַעִיר
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יִצְחָק, וְעוֹמֵד וְדָן אֶת
 הָרִשְׁעִים שְׁעוֹזְבֵּי עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, וְשִׁבְעָה
 נְהָרוֹת אֵשׁ זוֹרְמִים וַיּוֹצֵאִים וְחָלִים עַל רְאִישֵׁי
 הָרִשְׁעִים, וְשִׁלְהַבּוֹת גְּחָלִים שֶׁל אֵשׁ מִתְעוֹרְרוֹת
 מִמֵּעֵלָה לְמַטָּה. וְאִזּוֹ שָׁב אַבְרָהָם לְמְקוֹמוֹ, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר וְאַבְרָהָם שָׁב לְמְקוֹמוֹ. וְחַיִּים פּוֹנֶה, וְרִשְׁעֵי
 הַגִּיחֲנָם צוֹנְחִים וְאוֹמְרִים: (ירמיה ו) אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה
 חַיִּים כִּי יָנִטוּ צְלִילֵי עָרֵב. וְאוֹתָהּ שְׁעָה צָרִיךְ אָדָם
 לְהוֹחֵר בְּתַפְּלַת הַמִּנְחָה.

בְּזְמַן שֶׁמִּנִּיעַ הַלֵּילָה, אוֹתָם אָלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת
 וְאַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה נִקְרָאִים מְחוּץ לְפָרְכַת
 וְאוֹמְרִים שִׁירָה. אִזּוֹ מִתְעוֹרְרִים תְּדִינִים שֶׁלְמַטָּה,

והולכים ומשוטטים בעולם, ואלה אומרים
 שירה עד שנחלק הלילה משמרת ונצי. אחר
 שנחלק הלילה, מזמנים כל האחרים באחד
 ואומרים תהלות, כמו שנאמר (ישעיה ס) ותהלות
 ה' יבשרו. רבי יהודה אומר, כשנמצא רצון
 בפקר, תהלות ה' מבשרים.

רבי יוסי אומר, אחר שרוח הצפון התעוררה
 בנצות הלילה והלכה לה, מבשרים תהלות
 עד שיבא הפקר, ומתעורר הפקר הזה, ואז שמחה
 וברכות נמצאים בעולם.

למדנו, אומר רבי אבא, כלם כה, ומעל כלם
 שלשה שרים. באותה שעה שמתעורר
 הפקר הזה ומעוררים תשכחות על כל אותם אלה
 וחמש מאות וחמשים רבוא, מתמנה עליהם ממנה
 אחר, ושמו הימן, כנגד שלמטה, ותחת ידו שרים
 ממנים עליהם לתקן שיר. באותה שעה שמתעורר
 זמן של בין הערבים ומזמרים כל אותם אלה
 וחמש מאות ותשעים אלה רבוא בעלי היללה,

מִתְמַנֶּה עֲלֵיהֶם מִמְנַה אֶחָד, וְשָׂמוּ יְדוּתוֹן, כְּנֶגֶד
שְׁלֵמֻטָּה, וְתַחַת יָדוֹ מִמְּנִים עֲלֵיהֶם שָׂרִים לְתַקֵּן
אוֹתוֹ הַזֶּמֶר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם כה) זְמִיר עָרִיצִים.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁמִּנֵּעַ הַלֵּילָה, מִתְעוֹרְרִים כָּל
אוֹתָם שֶׁמְחַוֵּץ לְפָרְכָת, וְאִזּוּ הַכֹּל
שׁוֹכֵךְ, וּפְתַח לֹא נִמְצָא, וְהַדִּינִים שְׁלֵמֻטָּה
מִתְעוֹרְרִים, כֵּלָם מִתְמַנִּים בְּאֶחָד אֱלֹה עַל אֱלֹה,
עַד שֶׁנִּחְלַק הַלֵּילָה. אַחֵר שֶׁנִּחְלַק הַלֵּילָה וְכֵלָם
מִתְכַּנְּסִים, מִתְמַנֶּה עֲלֵיהֶם מִמְנַה אֶחָד וּמְכַנְּסֵם אֶת
כָּל הַמַּחְנוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר י) מֵאִסָּף לְכָל
הַמַּחְנוֹת וְגו', וְשָׂמוּ אִסָּף, כְּנֶגֶד שְׁלֵמֻטָּה, וְתַחַת
יָדוֹ כָּל אוֹתָם שָׂרִים מִמְּנִים וּמְבַשְּׂרִים תְּהִלּוֹת.

עַד שֶׁבֵּא הַבִּקְרָה. כִּיּוֹן שֶׁבֵּא הַבִּקְרָה, קָם אוֹתוֹ נַע"ר
וַיִּזְנַק מִשָּׂדֵי אִמּוֹ לְטַהֵר אוֹתָם, וְנִכְנָם לְשִׁמְשׁוֹ.
כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר הַבִּקְרָה, אִזּוּ הִיא עֵת רְצוֹן שֶׁמְדַבְּרֵת
הַגְּבִירָה עִם הַמְּלָךְ, וְהַמְּלָךְ מוֹשֵׁף מִמֶּנּוּ (דף סה ע"א) חוֹט
אֶחָד שֶׁל פְּרָכוֹת וּפּוֹרָם עַל הַגְּבִירָה וְעַל אוֹתָם

שְׂמוֹדוֹנִים עָמָה. מִי הֵם שְׂמוֹדוֹנִים עָמָה? אוֹתָם
שְׂמֵשֶׁת־דָּלִים בַּתּוֹרָה בַּלְיָלָה, בְּשִׁנְחֻלָּק.

רַבִּי שְׂמַעוֹן אָמַר, אֲשֶׁרִי חֻלְקוֹ שָׁל מִי שְׂפָא עִם
הַגְּבִירָה בְּשַׁעָה שְׂפָאָה לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי הַמְּלָךְ
לְדַבֵּר עָמָה, וְנִמְצָא עָמָה, בְּשַׁעָה שְׂחַמְלָךְ מוֹשִׁיט
אֶת יְמִינוֹ לְקַבֵּל אֶת הַגְּבִירָה. זֶהוּ שְׂפֶתוֹב (תהלים קל"ט)
אֲשָׁא כַּנְפֵי שָׁחַר אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרֵית יָם. מִי אַחֲרֵית
הַיָּם? אוֹתָהּ שַׁעָה אַחֲרֵית שָׁל אוֹתוֹ יָם הִיא.
שְׂכַשְׁנֻחֻלָּק, הִיָּתָה רֵאשִׁית, וְהָיָה דִין, וְעַכְשָׁו
הַאַחֲרֵית הוּא שְׁלָה, שְׂמֹס־תְּלָקִים דִּינֵיהָ, וְנִכְנָסֶת
לְכַנְפֵי הַמְּלָךְ הִיא וְכֹל אוֹתָם שְׂמוֹדוֹנִים עָמָה. זֶהוּ
שְׂפֶתוֹב אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרֵית יָם.

וְלַמְדָּנוּ, כֹּל אוֹתָם שְׂמֵשֶׁת־דָּלִים בַּתּוֹרָה בְּשַׁעָה
שְׁנִיחֻלָּק הַלְיָלָה, מִשְׁתַּתְּפִים עִם
הַשְּׂכִינָה. וְכַשְׂפָּא הַבְּקָר וְהַגְּבִירָה מִתְחַבְּרָת עִם
הַמְּלָךְ, הוּא נִמְצָא עָמָה עִם הַמְּלָךְ, וְהַמְּלָךְ פּוֹרֵם
עַל כָּלָם אֶת כְּנָפָיו. זֶהוּ שְׂפֶתוֹב (שם מב) יוֹמָם יִצְוָה
ה' חֲסֹדוֹ וּבַלְיָלָה שִׁירָה עִמִּי וְגו'.

לְמַדְנֵנוּ, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָאֵבוֹת מְזַדְמָנִים עִם
הַגְּבִירָה, וּמְקַדְיָמִים לְדַבֵּר עִמָּה
וּלְהַתְחַבֵּר עִמָּה, וְהַקְדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר עִמָּה
עֲלֵיהֶם, וְהוּא קוֹרֵא לָהּ לְפָרֵם עֲלֶיהָ אֶת פְּנֵפוּ.
זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם נ) מְזַמֵּר לְאַסֵּף אֵל אֱלֹהִים ה' דְּבַר
וַיִּקְרָא אֶרֶץ וְגו'. אֵל - זֶה אֹרֵר תְּחַכְמָה, וַיִּקְרָא
חֶסֶד. אֱלֹהִים - זֶה גְבוּרָה. יְהוָה - זֶה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל,
רַחֲמִים. וְעַל זֶה - דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ וְגו'.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו. אָמַר
לוֹ, תְּרִי שְׁנֵינוּ אֱלֹהִים בְּכֹל מְקוֹם הוּא דִּין.
יִו"ד ה"א וְא"ו ה"א. יֵשׁ מְקוֹם שְׁנֵקְרָא אֱלֹהִים,
בְּמוֹ אֲדָנָי יְהוֹ"ה. לָמָּה נִקְרָא אֱלֹהִים, וְתְּרִי
אוֹתִיּוֹת תְּרַחֲמִים הֵן בְּכֹל מְקוֹם?

אָמַר לוֹ, כִּדְּ זֶה פְּתוּב בַּמִּקְרָא, שְׁכָתוּב (דברים ד)
וַיִּדְעָתָ הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹתָ אֵל לְבַבְךָ כִּי ה' הוּא
הָאֱלֹהִים, וְכָתוּב (מלכים א-יח) ה' הוּא הָאֱלֹהִים. אָמַר
לוֹ, דְּבַר זֶה יִדְעָתִי, שְׁכָתוּב שְׁיֵשׁ דִּין יֵשׁ רַחֲמִים,
וּלְפַעֲמִים בְּמְקוֹם שְׁיֵשׁ רַחֲמִים יֵשׁ דִּין. אָמַר לוֹ, בַּא

וְרֵאָה שְׂכָכָה זֹה, יְהוֹ"ה בְּכָל מְקוֹם רַחֲמִים. וּבְשָׁעָה
שְׂמַת־פְּכִים הַרְשָׁעִים רַחֲמִים לְדִין, אִזּוּ כְּתוּב יְהוֹ"ה,
וְקוֹרְאִים אוֹתוֹ אֱלֹהִים.

אֲבָל בֵּא רֵאָה סוּד הַדְּבָר, שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת הֵן, וְכָל
דְּרָגָה וְדְרָגָה לְבִדָּה, וְאֵף עַל גַּב שְׂחַפֵּל אֶחָד
וּמְקוֹשְׁרִים בְּאֶחָד, וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה. בֵּא רֵאָה,
כָּל הַנְּטִיעוֹת וְכָל הַמְּאֹרֹת (שְׂמַת־לַחֲטִים) כֻּלָּם מְאִירִים
וּמַתְּלַחֲטִים וְנִשְׁקִים וּמַתְּפָרְכִים מֵאוֹתוֹ נִהָר
שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא שְׂחַפֵּל כְּלוּל בּוֹ, וּבוֹ כֻּלָּל הַכֹּל.

וְחִנְהָר הַזֶּה נִקְרָא א"ם לְגֹן וַיִּמְעַל לְגֹן, מִשּׁוּם
שְׁעָרֵן מִשְׁתַּתְּפָה עֲמָה וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנָּה.
וּמִשּׁוּם כֶּךָ כָּל הַמְּעִינּוֹת יוֹצֵאִים וְשׁוֹפְעִים וְנִשְׁקִים
לְכָל עֶבֶר וּפּוֹתְחִים בָּהּ פְּתוּחִים, וְעַל כֵּן רַחֲמִים
נִמְצָאִים מִמֶּנָּה, וְרַחֲמִים פְּתוּחִים בָּהּ.

וּמִשּׁוּם שְׁקוֹרְאִים לָהּ אִם, נִקְבָּה גְבוּרָה, וְדִין
יוֹצֵא מִמֶּנָּה. נִקְרָאת רַחֲמִים לְבִדָּה, הַרִי
מִצְדִּיקָה מִתְּעוֹרְרִים דִּינִים, וּמִשּׁוּם כֶּךָ כְּתוּב

בְּרַחֲמִים וְנִקְוֵד בְּדִין. הָאוֹתִיּוֹת בְּרַחֲמִים, וְנִשְׁפָּע
דִּין מִצְדָּה, כְּמוֹ בֶן יְהוֹ"ה, תִּנְהַ דְרָגָה אַחַת.

דְּרָגָה שְׁנֵייה - מִצְדַּר הִרְאֵשׁוֹנָה הַזֶּה יוֹצֵאת
וּמִתְעוֹרְרֶת דְּרָגָה אַחֶרֶת שֶׁנִּקְרְאת גְּבוּרָה,
וְזֶה נִקְרָא אֱלֹהִים בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ מִמָּש. וְהִרְאֵשִׁית
(אחת) הִיא מוֹעִיר אֲנַפִּין, וְבוֹ נִאֲחָזָה. וּמִשׁוּם
שֶׁנִּאֲחָזָה (ה) בְּזֶה כְּתוּב ה' הָאֱלֹהִים, כִּי ה' הוּא
הָאֱלֹהִים, בְּאֵלּוֹ הָאוֹתִיּוֹת, וְהוּא אַחַד, וְזוֹהֵי דְרָגָה
שְׁנֵייה.

דְּרָגָה שְׁלִישִׁית - צְדָקָה. כְּתוּב אַחֲרוֹן, הִרִי בֵּית דִּין
שֶׁל הַמֶּלֶךְ. וְלִמְדָנוּ אֲדָנִי כֶּךָ כְּתוּב וְכֶךָ
נִקְרָא, וּכְנִסֶּת יִשְׂרָאֵל נִקְרְאת בְּשֵׁם הַזֶּה, וְהַשֵּׁם
הַזֶּה בְּמָקוֹם הַזֶּה נִשְׁלָם, וְאֵלּוֹ הֵן שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת
שֶׁנִּקְרְאוֹת בְּשֵׁמוֹת הַדִּין, וְהַכֹּל נִקְשָׁר אַחַד עִם
אַחַד בְּלִי פְרוּד, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוּ.

אָמַר לוֹ, אִם נוֹחַ לְפָנַי אֲבֵא, הִרִי שְׁמַעְתִּי עַל זֶה,
שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ג) אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה, וְלֹא עוֹמֵד

בו. אמר לו, אלעזר בני, הרי פרשוה החברים,
ועכשו בדבר אחד הכל נקשר. (דף סה ע"ב)

וסוד הדבר כך הוא. אהיה, זה כלל של הכל.
שכששכילים סתומים ולא מתפרשים,
וכלולים במקום אחד, אז נקרא אהיה, הכלל
של הכל, סתום ולא נגלה.

אחר שיצאה ממנו ראשית ואותו נהר עבר
למשך את הכל, אזי נקרא אשר אהיה.
כלומר, על בן אהיה, אהיה מזמן להמשך
ולהוליד הכל. אהיה - כלומר, עכשו אני הוא
הכלל של הכל, הכלל של כל פרט. אשר אהיה
- שהתעברה האם, ועתידה להוציא את כל
הפרטים ולגלות את השם העליון.

אחר כך רצה משה לדעת מהו פרט הדבר,
עד שפרש ואמר אהיה (יהוה) - זהו פרט.
וכאן לא כתוב אשר אהיה. ומצאתי בספרו
של שלמה המלך, אשר - בקשר של עדוין
הממשלה נמצאת בחברותא עליונה, כמו

שָׁנָאֵמַר (בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשָׁרוּנִי בְּנוֹת, אֶהְיָה
עֲתִידָה לְהוֹלִיד.

כֹּא וְרֵאָה אִיךָ יוֹרֵד מִדְּרָגָה לְדְרָגָה לְהוֹדִיעַ אֶת
סוֹד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ (לְהִרְאוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא)
לְמֹשֶׁה. בְּרֵאשׁוֹנָה אֶהְיָה, הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, הַנְּסֻתָר
שֶׁלֹּא תִתְנַגֵּחַ כֹּלָל, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ. וְסִימָן - (מִשְׁלֵי ח)
וְאֶהְיָה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְגו', וְכֵתוּב (אִיּוֹב כח) לֹא יָדַע
אֲנוֹשׁ עֲרֻכָּה וְגו'. אַחַר כֵּן הוֹצִיא (סוֹד שֶׁל תְּרֵאשִׁית הַעֲלִיּוֹנָה,
תְּחִלַּת הַכֹּל ו) אוֹתוֹ תִּנְקֶה, הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁתְּעַבְרָה
וְעֲתִידָה לְהוֹלִיד. וְאָמַר אֲשֶׁר אֶהְיָה, עֲתִידָה לְהוֹלִיד
וְלִתְקַן הַכֹּל. אַחַר כֵּן תִּתְחִלָּה לְהוֹלִיד, וְלֹא כֵּתוּב
אֲשֶׁר, אֶלֶּא רַק אֶהְיָה. כְּלוּמַר, עֲכָשׁוּ יוֹצִיא וְיִתְתַּקַּן
הַכֹּל.

אַחַר שֶׁהַכֹּל יֵצֵא וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד הִתְתַּקַּן
בְּמִקוּמוֹ, עֲזַב אֶת הַכֹּל וְאָמַר יְהוֹ"ה. זֶה
פָּרַט, וְזֶה תְּקִיּוֹם. וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה יָדַע מֹשֶׁה אֶת סוֹד
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַנְּסֻתָר וְהַנְּגַלָּה, וְנִדְבַק בָּמָה שֶׁלֹּא

נְדַבְקוּ שְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ. בָּא רַבִּי
אֶלְעָזָר וְנָשַׁק יָדוֹ.

אָמַר לוֹ, אֶלְעָזָר בְּנֵי, מִכָּאֵן וְהִלָּא הַזּוֹהַר שְׂלֵא
לְכַתֵּב אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ אֵלָּא כְּרֵאֵוֵי. שְׂכַל
מִי שְׂלֵא יוֹדֵעַ לְכַתֵּב אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּרֵאֵוֵי
וְלִקְשֹׁר אֶת קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה קֶשֶׁר שֶׁל אַחַד עִם אַחַד
כְּדִי לְיַחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, כְּתוּב עָלָיו (במדבר טו)
כִּי דָבַר ה' בְּזוֹהַ וְאֵת מִצְוֹתָיו הִפֵּר הַכִּרְתַּת תְּפִירַת
וְגו'. אֶפְלוּ שְׁתַּחֲסִיר דְּרִגְתָּה אַחַת אִו קֶשֶׁר אַחַד
מֵאִוֹת אַחַת מֵהֵן.

בָּא רֵאֵה, י' כְּרֵאֲשׁוֹנָה - הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל, נִסְתַּר
מִכָּל הַצְּדָדִים, הַשְּׂבִילִים לֹא נִפְתְּחִים, הַכָּלֵל
שֶׁל זָכָר וְנִקְבָּה. קוֹצוּ שֶׁל יו"ד שְׁלִמְעָלָה רוֹמֵז
לְאִין. אַחַר כֵּן י' שְׁמוֹצִיאָה אֶת אוֹתוֹ הַנֶּהָר
שְׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וְלַהֲתַעֲבֵר מִמֶּנּוּ ה', כְּזוֹהַ
כְּתוּב (בראשית ט) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן. יֵצֵא וְלֹא יֵצֵא.
מִשׁוּם כֵּן לֹא צָרִיךְ לְהַפְרִד מִמֶּנּוּ. וּמִשׁוּם כֵּן
כְּתוּב רַעֲיִתִי.

וְאִם תֹּאמַר, כָּתוּב נָהָר, מִשְׁמַע אַחַד, וַתְּרִי כָּאֵן
 שְׁלֹשָׁה? זֶה כֶּף וַדַּאי. י' מוֹצֵיֶיךָ שְׁלֹשָׁה,
 וּבְשִׁלְשָׁה הַכֹּל נִכְלָל. י' מוֹצֵיֶיךָ לְפָנֶיךָ אוֹתוֹ נָהָר,
 וְשְׁנֵי בָּנִים שְׁמֹנִיקָה הָאֵם, וְהַתְּעַכְרָה מֵהֶם,
 וּמוֹצֵיֶיךָ אוֹתָם אַחַר כֶּף. ה' - כָּמוֹ כֵּן ה', וְהֵם
 בָּנִים תַּחַת הָאֵב וְהָאֵם.

אַחַר שֶׁהוֹלִידָה, הוֹצֵיֶיךָ בֵּן זָכָר, וְשָׂמָה אוֹתוֹ
 לְפָנֶיךָ, וְצָרִיךְ לְכַתֵּב ו', וְזֶה יוֹרֵשׁ אֶת
 נַחֲלַת הָאֵב וְהָאֵם, וַיִּוֹרֵשׁ שְׁנֵי חֲלָקִים, וּמִכֵּנּוּ נִזְוֵיִת
 הַבַּת. וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְכַתֵּב אַחַר כֶּף ו"ה כְּאַחַד,
 כָּמוֹ שֶׁה"א רֵאשׁוֹנָה י"ה כְּאַחַד, וְלֹא צָרִיךְ
 לְהַפְרִידֵם. אִף כָּאֵן ו"ה כְּאַחַד, וְלֹא צָרִיךְ
 לְהַפְרִידֵם. וַתְּרִי בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים. וְהַדְּבָרִים
 הִלְלוּ עוֹלָם לְמָקוֹם אַחַר. אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל
 הַצְּדִיקִים שִׁיזְדַּעִים אֶת הַסּוּדוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל
 הַמְּלֶכֶךְ הַקָּדוֹשׁ וְרֵאוּיִים לְהוֹדוֹת לוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 (תהלים קמ) אֵךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁכּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת

פְּנִיךָ.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, (שם ג) אֵל אֱלֹהִים דְּבַר
וַיִּקְרָא אֶרֶץ. שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, שְׁלֵמוֹתָם שֶׁל
הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים. דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ, לְהַמְצִיא עִם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁלֵמוֹת וּבְשִׁמְחָה. וּמַאיִזָּה מְקוֹם
הוּא נִמְצָא עִמָּה? חֹדֵר וְאָמַר, מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יִפִּי
אֱלֹהִים הוֹפִיעַ.

לְמַדְנֵנוּ, בְּשִׁרְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא אֶת
הָעוֹלָם שְׁלֵמָטָה, עָשָׂה הַכֹּל כְּמוֹ
שְׁלֵמֵעָלָה. עָשָׂה יְרוּשָׁלַיִם מְרֻכְזוּ כָּל הָאֶרֶץ, וּמְקוֹם
אֶחָד שֶׁנִּקְרָא צִיּוֹן עָלֶיהָ, וּמִהַמְּקוֹם הַזֶּה מֵתְּפַרְכֵּת.
וּבַמְּקוֹם הַזֶּה שֶׁל צִיּוֹן מֵתְּחִיל הָעוֹלָם לְהַכְּנֹת,
וּמִמֶּנּוּ נִבְנְתָה. וְהוּא שְׁכֵתוֹב, אֵל אֱלֹהִים ה' דְּבַר
וַיִּקְרָא אֶרֶץ מִמְּזֻרַח שָׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ. וּמַאיִזָּה
מְקוֹם? מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יִפִּי (דף סו ע"א) אֱלֹהִים הוֹפִיעַ.
כְּלוּמַר, מְצִיּוֹן, שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַיִּפִּי שֶׁל
הָעוֹלָם, אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. בֵּא רְאֵה, לֹא הִתְּפַרְכֵּה
יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא רַק מְצִיּוֹן. וְצִיּוֹן מְלֻמְעָלָה, וְהַכֹּל
נִקְשָׁר אֶחָד עִם אֶחָד.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר
לִפְנֵי ה' וּכְפַר עָלָיו. אֶל הַמִּזְבֵּחַ סָתַם.

(בבבבול) כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה לְמִטָּה, נַעֲשֶׂה לְמַעְלָה, וְהַכֹּל
נִקְיָשׁר אֶחָד בְּאֶחָד. וְלְמַדְנֵנוּ, כְּמוֹ שֶׁפִּיּוֹם תָּזֶה מְכַפֵּר
הַכֹּהֵן לְמִטָּה, כֶּן גַּם לְמַעְלָה. וּכְשֶׁהַכֹּהֵן שָׁלַמְטָה
מִסִּדֵּר אֶת עֲבוֹדָתוֹ, כֶּן גַּם הַכֹּהֵן שָׁלַמְעָלָה (בבבבול)
לֹא נִמְצָא לְמַעְלָה עַד שֶׁנִּמְצָא לְמִטָּה. וּמִמִּטָּה
מֵתְחִילָה לַעֲלוֹת קִדְשֵׁת הַמִּלֶּךְ הָעֲלִיּוֹן, וְכֹל
הָעוֹלָמִים נִמְצָאִים אֶחָד לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵלֶּמְלֵא הָיוּ יוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל
לָמָּה צָוָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יִשְׂרָאֵל
לְהוֹכִיחַ אוֹתָם יוֹתֵר מִכֹּל שָׂאֵר הָעַמִּים, יִדְעוּ
שֶׁתְּרֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשָּׂאִיר אֶת שְׁלוֹ, וְלֹא
נָבַח מֵהֶם אֶחָד מִמֵּנֵהוּ. לְמַדְנֵנוּ
שֶׁלְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵשׁ בְּמָה מְרַכְבּוֹת וּכְמָה
תִּילּוֹת וּכְמָה שְׁלִיטִים מְמַנִּים שֶׁנִּמְצָאִים
בְּעֲבוֹדָתוֹ, כְּשֶׁזָּמַן אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם תָּזֶה
הַכְּתִירָם בְּכִתְרִים קְדוֹשִׁים כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה, הַשָּׂרָה

אותם בארץ הקדושה כִּי שִׁמְצָאוּ בַעֲבֹדָתוֹ,
וְקָשַׁר אֶת כָּל הָעֲלִיזִים עִם יִשְׂרָאֵל.

וּשְׂמָחוֹת לֹא נִבְנְסוֹת לְפָנָיו, וְעֲבֹדָה לֹא נַעֲשִׂית
לְפָנָיו לְמַעְלָה, עַד שִׁשְׁיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים
לְמַטָּה. כָּל זְמַן שִׁשְׁיִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים בַּעֲבֹדַת רַבּוֹנָם
לְמַטָּה, כִּי גַם לְמַעְלָה. (בְּכִכּוּל) בְּזְמַן שִׁשְׁיִשְׂרָאֵל
מִבְּטָלִים אֶת הָעֲבֹדָה לְמַטָּה, הֵם מִבְּטָלִים
לְמַעְלָה, וְהָעֲבֹדָה לֹא נִמְצָאֵת לֹא לְמַעְלָה וְלֹא
לְמַטָּה. וְעַל שִׁשְׁיִשְׂרָאֵל בְּטָלוּ אֶת עֲבֹדָתוֹ שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשָׁחֵיו שְׁרוּיִים בְּאֶרֶץ, כִּי גַם
לְמַעְלָה, כָּל שָׁכֵן אַחַר כִּי.

אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יִשְׂרָאֵל, אִם אַתֶּם יוֹדְעִים
כִּמָּה אוֹכְלוֹסִים וְכִמָּה תִּילוֹת מִתַּעֲכָבִים
בְּשִׁבְלֵכֶם, תִּדְעוּ שְׂאִינְכֶם כְּדָאִים לַעֲמֹד בְּעוֹלָם
אֲפִלוּ שָׁעָה אַחַת, וְעַל כָּל זֶה מָה פְּתוּב? (ויקרא כו)
וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲיִבִּיהֶם לֹא מְאַסְתִּים
וְגו'. (משום כִּי) וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ, אֶל הַמִּזְבֵּחַ סֶתֶם,
אֲשֶׁר לְפָנָי ה' סֶתֶם. וְכִפֵּר עֲלֵיו אַחַר כִּי, וַיֵּצֵא

וְעָשָׂה אֶת עֲלָתוֹ וְאֶת עֲלַת הָעֵם וְגו'. וְכִפֹּר עָלָיו,
 מַה זֶה אוֹמֵר? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לְהַעִיר חֶסֶד בְּעוֹלָם
 בַּתְּחִלָּה.

לְמַדְנֵנוּ, וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ מִטְּמֵאת פְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מַה
 זֶה וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ? אֵלֶּא אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר, הֵרִי שְׁנֵינֵנו שְׁתֵּרֶשְׁעִים עוֹשִׂים פְּנֵם לְמַעְלָה,
 וּמַעֲוֹרְרִים דִּינִים, וְגוֹרְמִים לְטִמְאָה הַמְּקַדֵּשׁ. וְהַנְּחָשׁ
 הַקָּשָׁה מִתְּחִיל לְהַגְלוֹת, וְאִזּוּ מִתְּעוֹרְרִים דִּינִים
 בְּעוֹלָם, וּבִיּוֹם הַזֶּה צָרִיךְ הַכֹּהֵן לְטַהֵר אֶת הַכֹּל
 וּלְהַתְעַפֵּר (וּלְעוֹרֵר) הַכֹּתֵר הַקָּדוֹשׁ שָׁלוֹ, שֶׁהוּא רֹאשׁ
 הַמְּלָךְ, כִּדְרֵי שְׂיָבֵא הַמְּלָךְ לְשָׂרוֹת עִם הַגְּבִירָה.
 וְכִשְׂרֹאשׁ הַמְּלָךְ נוֹסֵעַ, הַכֹּל נוֹסֵעַ, וְיָבֵא לְהוֹדוֹת עִם
 הַגְּבִירָה וּלְעוֹרֵר שְׂמִיחָה וּבְרָכוֹת בְּעוֹלָם. (כִּדְרֵי שְׂיָבֵא
 הַמְּלָךְ לְהוֹדוֹת עִם הַגְּבִירָה וּלְעוֹרֵר שְׂמִיחָה וּבְרָכוֹת בְּעוֹלָם. וְכִשְׂרֹאשׁ הַמְּלָךְ נוֹסֵעַ,
 הַכֹּל נוֹסֵעַ).

נִמְצָא שְׂכָל הַשָּׁלוֹם (הַשְּׁלָמוֹת) שְׂלֵמְעָלָה וּלְמִטָּה
 תְּלוּיָהּ בַּכֹּהֵן. שָׂאֵם הוּא מְעוֹרֵר אֶת
 הַכֹּתֵר שָׁלוֹ, הַכֹּל מִתְּעוֹרֵר וְהַכֹּל נִמְצָא בְּשְׁלָמוֹת,

וְעַל זֶה כָּתוּב וּכְפָר עַל הַקִּדְשׁ. בְּרֵאשׁוֹנָה וּכְפָר
עַל הַקִּדְשׁ, לְהִרְבּוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם וּלְהִרְבּוֹת שְׂמֻחָה
בְּעוֹלָם. וּכְשֶׁשְׂמֻחַת הַזִּיווּג נִמְצְאָת עִם הַמֶּלֶךְ
וְהַנְּבִירָה, כָּל הַשְּׂמָשִׁים וְכָל פְּנֵי הַהֵיכָל, כֻּלָּם
נִמְצְאִים בְּשְׂמֻחָה (וְכָל שְׂמֻחַת הָעוֹלָם). וְכָל הַחֲטָאִים
שְׂחָטָאוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, מִתְּכַפְּרִים לָהֶם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב
מִכָּל חֲטָאֵיכֶם לְפָנֵי ה' תִּטְהָרוּ. וּמִשׁוֹם כִּדְ
כָּתוּב, וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד בְּבֵאוֹ
לְכַפֵּר בַּקִּדְשׁ עַד צֵאתוֹ. בְּשָׁעָה שְׁנִכְנְנִים לְזוּג אוֹתָם,
וּבְשָׁעָה שְׂמֻדוֹנִים הַמֶּלֶךְ עִם הַנְּבִירָה, אוֹתָהּ שָׁעָה
- וּכְפָר בְּעָדוֹ וּבְעָד בֵּיתוֹ.

לְמִדְנֹו, וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד. רַבִּי
יְצַחְק בְּתַת, (שם) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי
יַעֲקֹב וְאָף אֶת בְּרִיתִי יְצַחְק וְגו', וְהַפְּסוּק הַזֶּה
פֶּרֶשׁוּהוּ. בֹּא וּרְאֵה, בְּשָׁעָה שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוֹת,
כְּבִיכּוֹל הַקִּדְוֶשׁ פָּרוּךְ הוּא עִמָּהֶם בְּגָלוֹת, שְׁחֵרִי
הַשְּׂכִינָה לֹא זָזָה מֵהֶם לְעוֹלָמִים. בֹּא רְאֵה, בְּזִמְנֵי
שִׁישְׂרָאֵל נִמְצְאוּ בְּגָלוֹת כָּבֵל, הַשְּׂכִינָה שָׂרְתָה
בֵּינֵיהֶם וְשָׁבָה עִמָּהֶם מִן הַגָּלוֹת, וּבְזִכּוֹת אוֹתָם

הצדיקים (דף סו ע"ב) שִׁנְשְׂאָרוּ בְּאֶרֶץ, שָׂרְתָהּ בְּאֶרֶץ וְלֹא
זוּה מֵהֶם לְעוֹלָמִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁחִזְרָה
הַגְּבִירָה עִם הַמְּלָךְ, וְחִזַּר הַכֹּל בְּסִעוּדַת הַשְּׂמִיחָה
שֶׁל הַמְּלָךְ, מִשּׁוּם כִּי נִקְרְאוּ אֲנָשֵׁי כְּנָסֵת הַגְּדוּלָה,
כְּנָסֵת הַגְּדוּלָה וְדָאֵי.

לְמַדְנֵנוּ, בְּכֹל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוּת, אִם הֵם
צְדִיקִים - הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ הוּא מִקְדִּים
לְרַחֵם עֲלֵיהֶם וּלְהוֹצִיאֵם מִהַגְּלוּת, וְאִם הֵם אֵינָם
צְדִיקִים - הוּא מְעַכֵּב אוֹתָם בְּגָלוּת עַד אוֹתוֹ זְמַן
שֶׁיִּגְדָּר. וּכְשֶׁמִּגִּיעַ הַזְּמַן וְהֵם אֵינָם רְאוּיִים - הַקְּדוֹשׁ
פְּרוּךְ הוּא מַשְׁנִיחַ עַל כְּבוֹד שְׁמוֹ, וְאֵינוֹ שׁוֹכַח
אוֹתָם בְּגָלוּת. וְהוּ שְׂפָתוֹב וּזְכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי
יַעֲקֹב וְגו'. אֵלֹה הָאֲבוֹת שֶׁל הַכֹּל, סוּד הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ.

רַבִּי חֲנִיָּא אָמַר, מָה הַפְּעַם יַעֲקֹב רִאשׁוֹן כָּאֵן?
אֵלָּא מִשּׁוּם שִׁיעֲקֹב הוּא כָּלֵל הָאֲבוֹת, וְהוּא
הָעֵץ הַקְּדוֹשׁ. מִשּׁוּם כִּי ו' שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ אַחֲזוּהָ
בוֹ, וְכִי קוֹרְאִים יַעֲקֹב בּוֹ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְא"ו

בְּאוֹתֵינוּ שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, שְׁיִרְשׁ יִרְשָׁה שָׁל
שְׁלֵשָׁה עֶשְׂרֵה מִעֵינֹת שָׁל הַמַּעֲיִן הַנִּסְתָּר הַקָּדוֹשׁ.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, וְא"ו לָמָּה כּוֹלְלֵת ו' א' ו' אָלֵא,
ו' שְׁיִוָּשֵׁב עַל הַכִּסֵּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל א)

וְעַל דְּמוֹת הַכִּסֵּא דְּמוֹת כְּמֵרְאָה אָדָם עָלָיו
מִלְּמַעְלָה. א' נִסְתַּרְתָּ בְּתוֹכוֹ וְלֹא מִנְּלָה, וְזֵהוּ

שְׁכֵתוֹב (בראשית כב) כִּי נִשְׁכַּעְתִּי נְאֻם ה', מִשּׁוּם כְּדִ
כְּתוֹב, וְלֹא נִקְרָא אַחֲרוֹן כָּלֵל שָׁל הָרֵאשׁוֹן.

הָאַחֲרוֹן, הֵרִי בְּאַרְנוֹ (ו' אַחֲרוֹנָה כָּלֵל שָׁל ו' רֵאשׁוֹנָה, ו' אַחֲרוֹנָה) זֶה
יח"ו יְסוּד, שֶׁהוּא סִיּוּם הַגּוֹף וְהַכָּלֵל שָׁלוֹ. וְעַל כֵּן

כְּלוּלוֹת הָאוֹתֵינוּ זֶה עִם זֶה - וְא"ו, רֵאשׁ וְסִיּוּם,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

וְלִמְדֵנוּ, שְׁתֵּי אוֹתֵינוּ הֵן, כְּמוֹ זֶה וְא"ו שֶׁאֲמַרְנוּ,
נו"ן אַף כָּךְ. וְאַף עַל גַּב שֶׁבְּאַרוֹ אֵת

הַדָּבָר, נו"ן כָּךְ מִתְּפַרְשֵׁת: נ' כְּפּוֹפָה זֶה הַגְּבִירָה.
וְסִמּוּכָה לָהּ ו', שֶׁהוּא יְסוּד, כִּדְרֵי שֶׁתְּבַרְךָ מִמֶּנּוּ.

וְפִשּׁוּטָה, זֶה הַתְּפִשּׁוּטָה הַתְּבַאֲרָה. וְלִכֵּן כְּלוּלוֹת
הָאוֹתֵינוּ וְנִבְאֲחוֹת זֶה כְּזֶה. וְאִם תֵּאמַר, לָמָּה מִתְּזִיר

ו' פָּנָיו מִנּוּ"ן כְּפּוֹפָה, וּמִחֲזִיר פָּנָיו אֶל הַן' הַפְּשׁוּטָה. אֵלָּא בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ הוּא מִחֲזִיר פָּנָיו כְּנֶגֶד הַמֶּלֶךְ.

וְלַמִּדְנָה, מ"ם לֹא כּוֹלֵלֶת בְּתוֹכָהּ אֹת אַחֶרֶת, (מְשׁוּם) אֵלָּא מ' בְּתוֹחָהּ, ם' סְתוּמָה. מ' בְּתוֹחָהּ - שֶׁהוּא בְּשֶׁהַזְכָּר מִתְחַבֵּר עִמָּה. ם' סְתוּמָה - יוֹבֵל. שְׁחָרֵי נִסְתָּרִים דְּרָכֶיהָ וְאֵף עַל גַּב שְׁלִפְעָמִים מִתְפַּשְׁטִים, וַיֵּשׁ שְׁשׁוֹנִים בְּזוֹה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ד) גֵּן נָעוּל אֶחָתִי כִּלְחָה גַל נָעוּל מֵעֵין חֲתוּם.

אֵמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשָׁעָה שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ זוֹכֵר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֹר שְׁמוֹ וְחוֹזֶרֶת הַגְּבִירָה לְמִקְוָמָה, (אז) בְּתוֹב וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד בְּבֵאוֹ לְכַפֵּר בְּקִדְשׁוֹ. כִּי הִכְהִין, בְּשָׁעָה שֶׁנִּכְנָם לְיַחַד אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְלְכַפֵּר בְּקִדְשׁוֹ, לְזוֹנֵג אֶת הַמֶּלֶךְ עִם הַגְּבִירָה, בְּתוֹב וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד וְגו'.

לְמַדְנֹו, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הַכֵּהֶן מְעוֹרָר שְׁלוֹם
 בְּעוֹלָם, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. וְלְמַדְנֹו, נִכְנָם
 בְּדַרְגָּה אַחַת, רוּחֵן גּוֹפּוֹ. יוֹצֵא מְדַרְגָּה זוֹ לְדַרְגָּה
 אַחֲרֵת, רוּחֵן גּוֹפּוֹ. אוֹחֵז שְׁלוֹם פְּזוּה וּבָזוּה. קַדְשׁ
 יָדָיו, וּמִתְפָּרְכִים כְּאַחַד. וּבְכָל צָרִיךְ לְהִרְאוֹת
 מַעֲשֵׂה, וְצָרִיךְ לְהִרְאוֹת לְבוֹשׁוֹ שִׁיתְלַבֵּשׁ כְּגוֹן
 שְׁתַּמְעֵשֶׂה יִתְבּוֹן, עַד שְׁיִסְדֵּר הַכֹּל כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ,
 וַיִּתְפָּרְכוּ עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

לְמַדְנֹו, רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (ד) יו"ד בְּחִקְיֹוֹתָיו,
 אוֹתֵינֹו בְּצָרְדִים הִתְקַשְּׁרוּ בְּיו"ד. יו"ד
 הוֹלֵךְ לְיו"ד [לְיו"ד]. יו"ד עוֹלָה בְּיו"ד. יו"ד הוֹלֵךְ
 לְיו"ו, מִתְפַּנְסִים בָּהּ. וּמְכִוֵּן אֶת
 תְּדַעַת, וּמִתְחַבְּרִים ה' עִם וְא"ו.

ה' עֲלִיזָה אוֹחֶזֶת שְׁעָרֶיהָ (בְּשַׁעְרֶיהָ) בְּחִקְיֹוֹ
 תְּכַסִּימִים, אוֹחֶזֶת בְּהֶאֱרַת אֶלְפָּה וַחֲמִשׁ מֵאוֹת
 וְשִׁבְעִים אַכְסְדְרוֹת נִסְתָּרוֹת. עוֹלָה ה', וּמִתְעַטָּרַת
 חֲמִשִּׁים פְּעָמִים לְחֲמִשִּׁים שְׁעָרִים עֲמוּדִים

שְׁעוֹמְדִים. כְּשֶׁמִתְגַּלֶּה בְּעֵטְרוֹתָיו, מְאִירִים פְּנֵי
הַמַּלְאָךְ, וְא"ו מִתְפַּשְׁטֵת לְשִׁבְעִים וְשִׁתִּים חֲקִיקוֹת.

מְעֵטְרֵת ה' אֵת ו' (נ"א מִתְעַטֵּר בַּיּו"ד, ה' לוי) בְּשִׁבְעִים אֶלֶף

וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת כְּתָרִים שְׁמֵתֵעֲטָרִים כְּכֶתֶר

אֶחָד. וְהוּ שְׁכָתוּב (שם ג) בְּעֵטְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ.

ו' בְּשָׁנֵי רָאשִׁים, רֵאשׁ הַגְּלִגְלֵת חֲקוּק הָרֵאשׁ שְׁלוֹ,

קוּץ אֶחָד לְמַעְלָה וְקוּץ אֶחָד לְמַטָּה, וי' יוֹרְדֵת לוֹ,

חֲקִיקַת הַחֲקִיקוֹת כְּתוּבָם, שִׁבְעִים פָּנִים שָׁל

עֲטָרוֹת מִמַּעְלָה לְמַטָּה. כּוּ טָסִים גְּבִיעִים וּפְרָחִים,

זֶה עוֹלָה וְזֶה יוֹרֵד, וְנִחְקָקִים אֶחָד עִם אֶחָד.

נִקְשְׁרֵת י' עִם ה', ה' עִם ו', ו' עִם ה' (ו' כַּה, ה' כּוּ, ו' בְּרֵאשִׁית

כּוּ, ו' כַּה). זֶה אֶחָדוּ בְּזוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (כְּרֵאשִׁית

מט) וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קִשְׁתּוֹ וַיִּפְּזוּ זְרוּעֵי יָדָיו מִיַּדֵּי אֲבִיר

יַעֲקֹב. וְכָתוּב, (במדבר כד) אֵיתָן מוֹשֶׁבֶךְ וְשִׁים בַּסַּלְעַ

קִנְיָ. אִזּוֹ הַכֹּל מִתְקַשֵּׁר (דף סז ע"א) אֶחָד עִם אֶחָד, זֶה עִם

זֶה, מְאִירִים הַמִּפְתָּחוֹת וּמְאִירִים כָּל הַפָּנִים. אִזּוֹ כָּל־

נוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם וּמוֹדְעֵזְעִים וְאוֹמְרִים: כָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד

מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

תקול נקשר עם הכהן, והוא משיב אליהם ואומר
 תטתרו. תטתרו אין אומרים שאר הכהנים
 והעם, פרט לכהן הגדול, כשנקשר בו אותו הקול.
 למדנו, מכל חטאתיכם לפני ה'. כיון שפתוב
 מכל חטאתיכם, למה לפני ה'? אלא
 אמר רבי יצחק, לפני ה' ממש.

ששנינו, מראש חדש הספרים פתוחים וחדוני
 דנים. בכל יום ויום פתי תדין נמסרים
 להפתח לדיון, עד אותו יום שנקרא תשעה לחדש.
 באותו יום כל הדינים עולים לבעל תדין ומתקנים
 כסא עליון של רחמים למלך הקדוש. באותו יום
 צריכים ישראל למטה לשמח בשמחה לפני אדונם
 שעתיד ליום אחר לשבת עליהם בכסא הקדוש
 של רחמים, בכסא של ותרנות.

וכל אותם הספרים הפתוחים לפניו וכתובים
 לפניו את כל אותם החטאים, הוא מנקה
 אותם ומטהר אותם מכלם. והו שפתוב מכל
 חטאתיכם לפני ה' תטתרו. לפני ה' ממש. אותם

שְׂאוּמְרִים אֶת הַפְּסוּק, אוֹמְרִים עַד כָּאן וְלֹא יוֹתֵר.
 וְאִין רְשׁוּת לְאַחַר לוֹמַר תִּטְהַרוּ, אֶלָּא הִכְהִין הַגְּדוֹל
 שְׁעוֹבֵד אֶת הָעֲבוּדָה, וְקוֹשֵׁר אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
 בְּפִיו. וּבְשִׁתְּיָה נִקְשָׁר וּמִתְפָּרֵךְ בְּפִיו, אוֹתוֹ קוֹל
 יוֹרֵד וּמַכֶּה בּוֹ, וּמְאַיְרָה הַמַּלְאָה בְּפִי הַכֹּהֵן, וְאוֹמַר
 תִּטְהַרוּ. עֲבַד עֲבוּדָה, וּמִתְפָּרְכִים כָּל אוֹתָם
 הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ.

אַחַר כֵּן רוֹחֵץ גּוּפוֹ וּמְקַדֵּשׁ יָדָיו לְהִכָּנֵס לְעֲבוּדָה
 קְדוֹשָׁה אַחֲרָת. עַד שִׁיתְּפוֹן לְהִכָּנֵס לְמָקוֹם
 אַחַר עֲלִיּוֹן קְדוֹשׁ מִהַכֹּל. שָׁלַשׁ שׁוּרוֹת מִקִּיפוֹת
 אוֹתוֹ; שָׁל אֶחָיו הַכֹּהֲנִים, וְלוֹוִים, וּמִכָּל שְׂאֵר הָעָם.
 (בְּרֵכוֹת לְפָנָיו) זוֹקְפִים יָדַיִם עָלָיו בְּתַפְלָה, וְקוֹשֵׁר שָׁל
 זָהָב תְּלוּי בְּרַגְלָו. נוֹטֵל שָׁלֵשׁ פְּסִיעוֹת, וְכֹלֵם
 עוֹמְדִים בְּמָקוֹמָם וְלֹא הוֹלְכִים אַחֲרָיו. (הִיָּה מְקַטֵּיר
 קִטְרֵת).

הוֹלֵךְ שָׁלֵשׁ פְּסִיעוֹת אַחֲרוֹת, (רְשׁוּמָה בְּלֵב) מִקִּיף אֶת
 מְקוֹמוֹ. הוֹלֵךְ שָׁלֵשׁ פְּסִיעוֹת, וְסוֹתֵם אֶת
 עֵינָיו וְנִקְשָׁר לְמַעְלָה. נִכְנָס לְמָקוֹם שֶׁנִּכְנָס, שׁוֹמֵעַ

קול פנפי הכרובים שמוזמרים ומקיישים בפנפים
הפרושות למעלה. הנה מקטיר את הקטורת,
ושוכך קול פנפיהם ונדבקים בלחש.

אם הכהן זוכה, שחרי למעלה נמצא בשמחה -
אף פאן פאותה שעה יוצא רצון האור
המתבשם מריחות של הרי אפרסמון מהור
שלמעלה, והולך בכל אותו המקום. נכנס הריח
לשני נקבי חטמו, ולבו מתישב. אז הכל הוא
בלחש, ולא נמצא שם פתחון פה. פותח הכהן
את פיו בתפלה ברצון, בשמחה, ומתפלל את
תפלתו.

אחר שפיים, זוקפים הכרובים כמו מקדם את
פנפיהם ומוזמרים. אז יודע הכהן שחיה
רצון, ועת שמחה לכל, והעם יודעים שתפלתו
התקבלה, כמו שכתוב (ישעיה א) אם יהיה חטאיכם
כשנים כשלא ילבינו. והוא שב לאחוריו ומתפלל
תפלתו. אשרי חלקו של הכהן, שחרי על ידו
שמחה על שמחה נמצאת באותו יום למעלה

וּלְמַטָּה. עַל אֹתָהּ שָׁעָה כְּתוּב, (תהלים קמד) אֲשֶׁר־
הָעַם שָׁכְבָה לוֹ אֲשֶׁר־י הָעַם שָׁה' אֱלֹהֵיוּ.

וְהִיָּתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעֵשׂוֹר
לְחֲדָשׁ תִּעַנּוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם וְגו'. רַבִּי חֵיָא
פָּתַח, (ישעיה כו) נַפְשֵׁי אֱוִיתָךְ בְּלִילָה אִף רוּחֵי בְּקֶרְבִי
אֲשַׁחֲרֶךְ וְגו'. נַפְשֵׁי אֱוִיתָךְ בְּלִילָה, נַפְשֵׁי אֱוִיתָךְ
בְּלִילָה הָיָה צָרִיךְ לְהֵיוֹת! מֵהוּ נַפְשֵׁי אֱוִיתָךְ? אִף
רוּחֵי בְּקֶרְבִי אֲשַׁחֲרֶךְ, יִשַׁחֲרֶךְ הָיָה צָרִיךְ לְהֵיוֹת!
אֵלֶּא כִּךְ לְמִדְנּוּ, תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא רוּחַ
וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכּוֹל, וַיִּשְׂרָאֵל אֹמְרִים: נַפְשֵׁי וְרוּחֵי
אֶתָּה. מִשּׁוּם כִּךְ אֱוִיתָךְ לְדַבֵּק בְּךָ, וְאֲשַׁחֲרֶךְ לְמִצָּא
אֶת רְצוֹנָךְ.

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם יֵשֵׁן בְּמַטָּתוֹ, יוֹצֵאת
נַפְשׁוֹ, עוֹלָה וּמְעִידָה בְּאָדָם עַל כָּל מַה
שֶׁעָשָׂה בְּכָל הַיּוֹם. הַגּוֹף אֹמֵר לְנַפְשׁוֹ: נַפְשֵׁי אֱוִיתָךְ
בְּלִילָה, (דף סז ע"ב) אִף רוּחֵי בְּקֶרְבִי אֲשַׁחֲרֶךְ.

דָּבָר אַחֵר נַפְשֵׁי אֱוִיתָךְ - אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
לְפָנַי תְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: נַפְשֵׁי אֱוִיתָךְ

בְּלִילָהּ, בְּעוֹד שְׁאֲנוּ בְּגִלוֹת בֵּין הָעַמִּים, וּמְנוּעָה
 נַפְשֵׁי מִכָּל רַע (וְשִׁבְעָה נַפְשֵׁי מִכָּל הַבְּיוֹנוֹת) שֶׁקְשׁוּרָה בֵּין
 הָעַמִּים, נַפְשֵׁי אֱוִיתָךְ, בְּדִי לָשׁוּב לְמִקּוּמִי. אַף רוּחֵי
 בְּקִרְבִי אֲשַׁחֲרֶנּוּ, כְּלוּמָר, אַף עַל גַּב שָׁחַם
 מִשְׁעַבְדִּים אֶת פָּנַי בְּכָל שְׁעָבוֹד, רוּחַ הַקִּדְּשׁ לֹא
 יוֹזֵה מִמֶּנִּי בְּדִי לְשַׁחַר אוֹתָךְ וְלַעֲשׂוֹת מַצּוֹתֶיךָ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא: בְּעוֹד שֶׁנַּפְשֵׁי בִי, אֱוִיתָךְ בְּלִילָהּ. מָה
 הַטַּעַם בְּלִילָהּ? אֵלֶּא מִשּׁוּם שֶׁהַנַּפֶּשׁ הַזֶּה בַּשָּׁעָה הַזֹּאת
 צָרִיכָה לְחַמֵּד אוֹתָךְ. אַף רוּחֵי בְּקִרְבִי אֲשַׁחֲרֶנּוּ,
 כַּאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרֶת בִּי רוּחַ הַקִּדְּשׁ, אֲשַׁחֲרֶנּוּ
 בְּהִתְעוֹרְרוֹת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ.

כִּי כַּאֲשֶׁר מִשְׁפַּטֶּיךָ לְאָרֶץ, בְּזִמְנֵי שֶׁהַמִּשְׁפָּט יוֹרֵד
 לְאָרֶץ לְבַשֵּׁם אֶת הָעוֹלָם, אִזְ צָדֵק לְמָדוּ יִשְׁבִּי
 תִּבֵּל. כְּלוּמָר, יְכוּלִים לְסַבֵּל אֶת הַדִּין שֶׁל צָדֵק,
 וְלֹא יִשְׁמַד הָעוֹלָם מִמֶּנּוּ. מִתִּי צָדֵק לְמָדוּ יִשְׁבִּי
 תִּבֵּל? כַּאֲשֶׁר מִשְׁפַּטֶּיךָ לְאָרֶץ. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר,

נִפְשֵׁי אֹוֹתֶיךָ בַּלַּיְלָה - זוּ בְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל. אַף רוּחֵי
בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

רַבִּי אֲבָא הִיָּה יוֹשֵׁב לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. קָם רַבִּי
שְׁמַעוֹן בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה. קָמוּ
רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אֲבָא עִמּוֹ. פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן
וְאָמַר, (תהלים מב) כָּאֵל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם בֵּן
נִפְשֵׁי תִעְרַג אֵלַיךָ אֱלֹהִים. הַפְּסוּק הַזֶּה פְּרָשׁוּהוּ
הַחֲבָרִים, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל מְכַל הָעַמִּים, שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם תּוֹרָה קְדוֹשָׁה וְהוֹרִישׁ לָהֶם
נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת מִמָּקוֹם קְדוֹשׁ כְּדֵי לַעֲשׂוֹת
מִצְוֹתָיו וּלְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בַּתּוֹרָה. שָׁכַל מִי שֶׁמִּשְׁתַּעֲשֵׂעַ
בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחַד מְכַל, שְׁכַתּוֹב (תהלים קיט) לוֹלֵי
תוֹרָתְךָ שֶׁעָשִׂיעִי אֲזִי אֲבִדְתִּי בְּעֵנָי.

מִי הֵם שֶׁעָשִׂיעִי? תּוֹרָה. שֶׁהַתּוֹרָה נִקְרְאת
שֶׁעָשׂוּעִים, שְׁכַתּוֹב (משלי ח) וְאֵהִיָּה שֶׁעָשׂוּעִים
יוֹם יוֹם. וְזֶהוּ שֶׁשְׁנִינוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּא
לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצְּדִיקִים בְּנֵן עֵדֵן. מַה זֶה
לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ? כְּדֵי לְשַׂמַּח עַמָּהֶם, שֶׁשְׁנִינוּ, אֲשֶׁרֵי

הצדיקים, שכתוב בהם (ישעיה נח) אז תתענג על ה',
 כִּדְרֵי לְהִתְעַנֵּג מֵאוֹתָהּ הַשְּׂקָאָה שֶׁל הַנַּחַל, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת גַּפְשֶׁךָ. כְּכִיכּוֹל
 מִשְׁתַּעֲשֵׂע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּהֵם מֵאוֹתָהּ הַשְּׂקָאָה
 הַנַּחַל שֶׁבָּהּ מִתְעַנְּגִים הַצְּדִיקִים, וְעַל כֵּן בָּא
 לְהַשְׁתַּעֲשֵׂע עִם הַצְּדִיקִים. וְכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל
 בַּתּוֹרָה, זוֹכֵה לְהַשְׁתַּעֲשֵׂע עִם (דף סח ע"א) הַצְּדִיקִים
 מֵאוֹתָהּ הַשְּׂקָאָה הַנַּחַל.

רַעֲיָא מֵהֵימְנָא (רוּעָה הַנְּאֻמָּן)

אָמַר הַרוּעָה הַנְּאֻמָּן, בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה
 הַלְלוּ, בְּעָלֵי הַחֲכָמָה הָעֲלִיזוֹנָה, בְּעָלֵי קַבְלָה,
 בְּעָלֵי רְוֵי תוֹרָה, הַשְּׂעָה דְחוּקָה לָהֶם. וְזֵהוּ שֶׁאָמַר
 בְּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם, שְׂאוֹתָם אֲפִיקֵי מַיִם
 שֶׁל הַתּוֹרָה אֵל הַשְּׂכִינָה. וְאִין תּוֹרָה אֵלָּא עֲמוּד
 הָאֲמָצְעִי, שִׁיחִיו אֲפִיקֵי הַמַּיִם הַלְלוּ בְּצַעַר, בְּיַגּוֹן
 וּבְעֲנִי, וְאֵלוֹ הֵם חֲבָלִים, צִירִים שֶׁל יוֹלְדָה, שֶׁהִיא
 הַשְּׂכִינָה, שֶׁבָּהּ נֶאֱמַר (משלי כג) וְתַגֵּל יוֹלְדָתָךְ.
 וּבְאוֹתָם הַחֲבָלִים תִּתְּחֶה בְּצַעַר שְׁלָהֶם.

וּבְאוֹתָם חֲבָלִים שְׁצוּעָקָת בָּהֶם, מִתְעוֹרְרִים
 שְׂבָעִים סְנֵהֲרִיז שְׁלִמְעָלָה, עַד
 שְׂיִתְעוֹרֵר קוֹלָה עַד יְהוֹ"ה, וּמִיָּד - (תהלים כט) קוֹל ה'
 יְחוּלֵל אֵילוֹת, שָׁהֶם בְּעַלֵי הַמְּשֻׁנָּה, בְּתוֹלוֹת אֲחֶרְיָה
 רְעוּתֵיהָ, לְבָלָם יִהְיֶה חֵיל פִּיּוּלְדָה מִמָּשׁ בְּדַחְקִים
 שְׁהַשְּׁעָה דוּחָקָת אוֹתָם בְּכַמָּה נְשִׁיכוֹת שֶׁל יֵצֵר
 הָרַע, שֶׁל נָחַשׁ שְׁנוֹשֵׁף אוֹתָם בְּכַמָּה דַּחְקִים.

בְּאוֹתוֹ זְמַן נִפְתַּח לְהוֹלִיד אֶת הַמְּשִׁיחַ, מִשׁוֹם
 הַחֲבָלִים וְהַדַּחְקִים שֶׁל הַצְּדִיקִים, וּבְעַלֵי
 מִדּוֹת וּבְעַלֵי רְזִים שֶׁל הַתּוֹרָה, בְּעַלֵי בִשְׁת וְעֲנָוָה,
 בְּעַלֵי יִרְאָה וְאַהֲבָה, בְּעַלֵי חֶסֶד, אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאֵי
 אֱלֹהִים, אֲנָשֵׁי אֱמֶת, שׁוֹנְאֵי כָּצַע, שְׁדַחְקָה אוֹתָם
 הַשְּׁעָה. וְזֶהוּ שְׁבִאֲרוֹת בְּעַלֵי הַמְּשֻׁנָּה, דוֹר שְׁפָן דּוֹד
 בָּא, אֲנָשֵׁי חֵיל יְסוּבְכוּ מַעִיר לְעִיר וְלֹא יִחוּנְנוּ,
 וְיִרְאֵי חֲטָא יִמְאָסוּ, וְחֲכָמַת סוּפְרִים תִּסְרַת, וְתִהְיֶה
 הָאֱמֶת נְעֻדָּת, וְהַנְּפִן תִּתֵּן פְּרִיָּה, וְתִיֵּן בְּיָקָר.

וּמֵאוֹתָם קוֹלוֹת שְׁהִיא נוֹתֶנֶת, שָׁהֶם שְׂבָעִים,
 כְּנֶגֶד שְׂבָעִים תִּבּוֹת שֶׁל יַעֲקֹב ה' בְּיוֹם

צָרָה, נִפְתַּחַת רַחֲמָה, שֶׁהִיא שְׁתֵּימָּה, כְּלוּלָה מִשְׁתֵּי
 בֵּיתֵי"ם, לְהוֹלִיד שְׁנֵי מְשִׁיחִים, וּמְכַנִּיסָה אֶת
 רֵאשָׁה בֵּין בְּרָכִיהָ, שֶׁהוּא הָרֵאשׁ שְׁלָה, הָעֵמוּד
 הָאֲמֻצָּעִי. שְׁתֵּי שׁוֹקִיָּה, נִצַּח וְהוֹד, שְׁנֵי נְבִיאִים.
 מִשָּׁם מוֹלִידָה שְׁנֵי מְשִׁיחִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּחַשְׁף
 יְעָרוֹת, יַעֲבֹר הַנְּחֹשׁ מִהָעוֹלָם. (עד כאן רעיא מהימנא).

לְמִדְּנוּ, כְּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם - זוֹ כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֵילוֹתַי לְעוֹדְרַתִּי
 חוֹשָׁה. תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם, וְדַאי כְּדֵי לְהִשְׁקוֹת
 מִהִשְׁקִיָּה שֶׁל מַעֲיֵנוֹת הַנַּחַל עַל יְדֵי הַצַּדִּיק. תִּעְרַג,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ו) לְעֵרְגוֹת הַבָּשָׂם. כֵּן נִפְשֵׁי תִעְרַג
 אֵלֶיךָ אֱלֹהִים, לְקַבֵּל מִמֶּךָ הַשְׁקָאָה בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מַעֲיֵנוֹת הַנַּחַל מִי הֵם? מַעֲזֵן אֶחָד לְמַעְלָה,
 שְׁכֵתוֹב (בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן
 לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן וְגו', וּמִשָּׁם שׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא וּמִשְׁקָה
 אֶת הַגֵּן. כָּל אוֹתָם הַנְּחָלִים שׁוֹפְעִים וַיּוֹצֵאִים
 וּמִתְּכַנְּסִים לְשְׁנֵי מַעֲיֵנוֹת שֶׁנִּקְרָאִים נִצַּח וְהוֹד,

וְאֵלֹהֵי נִקְרָאִים אֲפִיקֵי מַיִם, בְּאוֹתָהּ דְרָגְתָּהּ שֶׁל צַדִּיק,
שֶׁמִּמֶּנּוּ שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא וְנִשְׁקָה הַגֶּן. מִשׁוּם כִּךָ אֵיל
וְצַבִּי נִמְצְאִים בְּאַחֵר, (אֵיל וְצַבִּי נִקְרָאִים עֲמֻרַת וַיְסוּד) צֶדֶק
וְצַדִּיק.

לְמַדְנֵנוּ, כְּתוּב קוֹל ה' יְחוּלֵל אֵילוֹת. אֵילוֹת,
אֵילֹת כְּתוּב חֶסֶד, זֶה אֵילוֹת הַשְּׁדָה (נ"א
זֶה אֵילֹת הַשְּׁמֵר) (ד"א אֵילוֹת הַשְּׁדָה). אֵילוֹת הַשְּׁדָה, שֶׁשְּׁנֵינוּ,
בְּחֵצוֹת הַלַּיְלָה, בְּשַׁעַת שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִבְנֶה
לְנוֹן עֶדֶן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצַּדִּיקִים, הַקּוֹל הַזֶּה יוֹצֵא
וּמִכְּאִיב לְכָל אוֹתָן הָאֵילוֹת שֶׁסָּבִיב הַכֶּסֶף הַנִּכְבָּד
הַקְדוֹשׁ, וְהוּא שֶׁכְּתוּב (שִׁיר ג) שְׂשִׁים גְּבָרִים סָבִיב לָהּ.
דָּבָר אַחֵר יְחוּלֵל אֵילוֹת - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אִיוב כו)
חֲלָלָה יָדוֹ נָחַשׁ בְּרַתּוֹ. וַיַּחֲשֵׁף יַעֲרוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(שְׁמוּאֵל א יד) בְּיַעֲרַת הַדְּבָשׁ, וְכְתוּב (שִׁיר ה) אֲכַלְתִּי יַעֲרֵי
עִם דְּבָשִׁי, וּמִיַּנִּיקָה אוֹתָם כְּמוֹ אִם שְׂמִינִיקָה אֶת
הַבָּנִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְבָּא, (ישעיה כו) נִפְשֵׁי אוֹתָךְ בַּלַּיְלָה
אֵף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ. הֲיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת

נִפְשֵׁי אֹתָךְ בְּלִילָה! אֲשַׁחֲרֶךָ?! יִשְׁחַרְךָ הָיָה צָרִיךְ
 לְהִיּוֹת! אָמַר לוֹ, הֲרֵי פִרְשׁוּהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב יב)
 אֲשֶׁר בָּיְדוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר אִישׁ.

בֵּא רְאֵה, הַנֶּפֶשׁ וְהָרוּחַ נוֹדְעוֹת (נִבְנָשׁוֹת) (מִשְׁתַּתְּפוֹת)
 בְּאַחַד לְעוֹלָמִים. לְמִדְנֹה, עֲבוּדָה שְׁלֵמָה
 שֶׁצָּרִיךְ אָדָם לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ
 שֶׁלְּמִדְנֹה וְאֶהְבֶּת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, שִׂיֵּאֱהָב אֶת
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֶּת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְזוּהִי אֶהְבֶּה
 שְׁלֵמָה, אֶהְבֶּת נִפְשׁוֹ וְרוּחוֹ. כְּמוֹ שֶׁאֵלֶּה נְדָבָקִים
 בְּגוּף, וְהַגּוּף אוֹהֵב אוֹתָם, (א) כִּי יִדְבַק אָדָם לְאֱהָב
 אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֶּת נִפְשׁוֹ וְרוּחוֹ לְדָבַק
 בּוֹ. וְהוֹ שֶׁכֶּתוּב נִפְשֵׁי אֹתָךְ בְּלִילָה, (בְּלוֹמַר) נִפְשֵׁי
 מִמֶּשׁ.

אֵף רוּחִי בְּקִרְבִי אֲשַׁחֲרֶךָ, אֶתְדַבֵּק בְּךָ אֶהְבֶּה רַבָּה
 בְּלִילָה, שֶׁצָּרִיךְ אָדָם מֵאֶהְבֶּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לַעֲמֹד בְּכָל לַיְלָה לְהִשְׁתַּדֵּל בְּעֲבוּדָתוֹ עַד
 שִׁיתְעוֹרֵר הַבֶּקֶר, וַיִּמְשֵׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד.
 שֶׁשְׁנִינֹה, אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שִׂיֵּאֱהָב אֶת

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲהַבָּה כּוֹז, וְצַדִּיקֵי הָאֱמֶת הִלְלוּ
שְׂאוּהֵבִים אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּה, הָעוֹלָם
מִתְקַיֵּם בְּעִבּוּרָם, וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל הַגְּזֵרוֹת הַקְּשׁוֹת
שְׁלֹמֶעָלָה וְלִמְטָה. (היא) (כִּדִּי שְׂיִתְקַנּוּם הָעוֹלָם בְּעִבּוּרָם).

לְמַדְנֵנוּ, אוֹתוֹ צַדִּיק שְׁנֵדָבֵק בְּרוּחוֹ וְנִפְשׁוֹ לְמַעְלָה
בְּמַלְךְ הַקְדוֹשׁ בְּאֲהַבָּה בְּרֵאוֹי, שׁוֹלֵט
בְּאֶרֶץ שְׁלֹמֶטָה, וְכָל מַה שְׁגֹזֵר עַל הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם.
מִנֵּיִן לָנוּ? מֵאֵלֵיהֶוּ, שְׁכַתּוֹב (מַלְכִים-א י"ו) חֵי ה' אֲשֶׁר
עֲמַדְתִּי לְפָנָיו אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי
אִם לְפִי דְבָרִי.

בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שְׁפָאוֹת הַנְּשָׁמוֹת הַקְדוֹשׁוֹת
מִמַּעְלָה לְמַטָּה, וְאוֹתָם צַדִּיקֵי הָעוֹלָם
שׁוֹלְפִים אוֹתָם מִהַמְּלָךְ וּמִהַגְּבִירָה, מְעַטִּים הֵם.
שְׁפָאוֹתָה שַׁעַה שְׂיִוְרְדָת, עוֹמְדָת לְפָנֵי הַמְּלָךְ,
וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל הַמְּלָךְ לְהִתְבּוֹנֵן בָּהּ, כְּמוֹ שְׁפָאֲרָנוּ,
בְּשַׁעַה שְׁנוֹשֵׁב הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחַ בְּכָל חֵיל
וְחֵיל שֶׁל הַשָּׁמַיִם, כָּל הַחֵילוֹת נַעֲשִׂים, וְעוֹמְדִים
בְּמִקּוּמָם. וְהוֹ שְׁכַתּוֹב וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם. וּמִהֵן

מתעבבות עד שהקדוש ברוך הוא ^(דף סח ע"ב) מוריד אותן למטה.

ולמדנו, מיום שנברא העולם הן עומדות לפני הקדוש ברוך הוא, ומתעבבות עד שמגיע הזמן להוריד אותן לארץ, ואלו שולטות למעלה ולמטה. והו' שכתוב חי ה' אשר עמדתי לפניו. אשר אני עומד לא כתוב, אלא אשר עמדתי. אחר כך חוזרת למקומה ונכנסת לחדרה, ואותן אחרות לא עולות עד שימותו, כי לא עמדו קדם באותן האחרות. ומשום כך אליהו נעשה שליח, מלאך למעלה, ואלו שמתדבקים יותר למלאך.

מצאנו בספרו של אדם הראשון, שכל הרוחות הקדושות שלמעלה עושות שליחות, וכלן באות ממקום אחד. שנשמותיהם של הצדיקים הן משתי דרגות שכלולות באחת, ומשום כך עולות יותר, ודרגתן יתרה, וכך זה. וכל אותן שהיו

טְמוֹנוֹת שָׁם, יָרְדוּ וְעָלוּ בְּחֵייהֶן, כְּמוֹ חֲנוּךְ
שֶׁלֹא נִמְצְאָה בּוֹ מִיתָה. וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ הִדְבַר
הַזֶּה בְּחֲנוּךְ וְאֵלֵיהוּ.

וְלִמְדָנוּ, מֵאֵה וְעֵשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אֲלֶף דְּרָגוֹת
(לְצַדִּיקִים) הֵן לְנִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁעָלוּ

בְּרָצוֹן בְּטָרֵם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִזְמַן אוֹתָן לְעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וְעוֹלוֹת
וְטָסוֹת בְּעוֹלָם, וְנִקְשָׁרוֹת לְצַרּוֹר הַחַיִּים. וְעַתִּיד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַדֵּשׁ בְּהֵן אֶת הָעוֹלָם. עֲלֵיהֶם
כָּתוּב (ישעיה סו) כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הִחְדָּשִׁים וְהָאָרֶץ
הַחֲדָשָׁה וְגו'.

תַּעֲנֵנוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם, נַפְשֵׁיכֶם הוּא אָמַר, כִּי
יִשְׂרָאֵל נִמְצְאִים צַדִּיקִים לְפָנַי הַמְּלֹךְ
הַקְדוּשׁ, וְיִהְיֶה תְּרָצוֹן שְׁלָהֶם אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְלִהְדַבֵּק בּוֹ כְּרִי שְׂשִׁית־כִּפּוּר לָהֶם חֲטָאִים. וְלָכֵן, מִי
שֶׁאוֹכֵל וְשׁוֹתָה בְּתַשִּׁיעִי וּמַעֲנֵג אֶת נַפְשׁוֹ בְּמֵאֲכָל
וּבְמִשְׁתָּה, נִמְצָא בְּעֵשִׂירֵי עֲנוּי נֶפֶשׁ בְּשָׁנֵי חֳלָקִים,
וְנִמְצָא בָּאֵלוֹ הַתַּעֲנָה תַשִּׁיעִי וְעֵשִׂירֵי. אֶת

נפשתיכם - להכליל את הכל, גוף ונפש, ולהכניע
ביום הנה, כדי לכפר על חטאם.

למדנו, כי ביום הנה יכפר עליכם. ביום הנה?
היום הנה הנה צריך להיות! אלא ביום
הנה דוקא, שבו מתגלה העתיק הקדוש לכפר על
חטאי כלם.

דבר אחר תענו את נפשתיכם - רבי אבא פתח
ואמר, (קהלת ט) עיר קטנה ואנשים בה מעט
וגו'. עיר קטנה, הרי פרשוה. אבל עיר קטנה, כמו
שנאמר (ישעיה כו) עיר עז לנו ישועה ישית חומות
וחל וגו'. וכתוב (הושע יא) ולא אבוא בעיר. עיר
קטנה, קטנה היא, שהיא אחרונה מהכל ותחתונה
מהכל. חומותיה גדולות, חזקות, קדושות, נקראת
עיר הקדש. ואנשים בה מעט, מעטים אותם
שזוכים לפנים לתוכה ולשרות בה, כמו שנאמר
(תהלים כד) מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו
וגו'. ועל זה אנשים בה מעט.

וּבֵּא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
לְהַזְדַּיֵּן עִמָּהּ וּלְשָׂרֹת בָּהּ. וְסַבֵּב אֶתָּה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ב) וַאֲנִי אֶתְּיָה לָּהּ נְאֻם ה' חוֹמַת אֵשׁ
סָבִיב וְגו'. וּבְנָה עָלֶיהָ מְצוּדִים גְּדֻלִּים, שֶׁפָּנָה
 חוֹמוֹתֶיהָ גְּדוּלִּים וַתְּחַקֵּם, נְאֻם וַיְפִים (מִכָּל אֲבָנִים יְקָרוֹת)
 וְקָדוֹשִׁים. וְנִקְרְאתָ עִיר הַקְּדוֹשׁ, וְאֵת כָּל כְּבוֹד
 הַמֶּלֶךְ הַכְּבִדִים לְתוֹכָהּ. וּמִשׁוֹם כֶּךָ הִיא לְבִדָּה
 בְּלוּלָה מִכָּל עֲטָרוֹת הַמֶּלֶךְ, וְכָל עֲטָרוֹת הַמֶּלֶךְ
 מִתְעַטְרִים בָּהּ. מִשׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב, וַאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט.
וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מִסֵּבִן (חֲכָם, זֶהוּ שֶׁפָּתוּב נִקְי
כַּפִּים וְכֵר לִבָּב. מִסֵּבִן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת
« וַיִּבֶן עָרֵי מִסֵּבְנוֹת לְפָרְעֹה. מִתְעַטְרִים בְּעֲטָרוֹת
תְּחִלָּתוֹ, בְּעֲטָרוֹת הַתּוֹרָה, בְּעֲטָרוֹת שֶׁל מִצְוֹת
תּוֹרַת הַמֶּלֶךְ. וְחָכָם, שְׂוִיזָּכָה בָּהּ בַּחֲכָמָה הַזֹּאת.
וְחָכָם, שֶׁהוּא יוֹתֵר חָכָם מִכָּלֵם לְעֵין בְּעִבּוּדַת
רַבּוֹנוֹ בְּדֵי לְזִכּוֹת בָּהּ וּלְהַכְּנִים אֵלֶיהָ. זֶהוּ שֶׁפָּתוּב
וּמִלֵּט הוּא אֵת הָעִיר בַּחֲכָמָתוֹ. וּמִלֵּט, כְּמוֹ (שְׁמוּאֵל-א
ב) אִמְלִטָּה נָא וְאַרְאֶה אֶת אַחִי, אִמְלִטָּה נָא שָׁמָּה.
אַף כָּאֵן, וּמִלֵּט הוּא אֵת הָעִיר בַּחֲכָמָתוֹ.

וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמְסֻכֵּן הַהוּא. וְאָדָם לֹא
 זָכַר, לַעֲשׂוֹת מַצּוֹת הַתּוֹרָה, לְהַשְׁתַּדֵּל
 בַּתּוֹרָה כְּאוֹתוֹ אִישׁ עָנִי שֶׁהִתְחַבֵּר בְּכָל ^(דף סט ע"א) כְּרִי
 לְזָכוֹת פָּה. (קהלת ט) וְאָמַרְתִּי אֲנִי טוֹבָה חֲכָמָה
 מִגְּבוּרָה. שֶׁהָרִי כְּאוֹתוֹ עוֹלָם לֹא נוֹתְנִים רְשׁוֹת
 לְהַכְנִיחַ, פָּרַט לְאוֹתָם צַדִּיקֵי אֱמֶת, אֵלּוּ
 שְׁמַשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה יָמִים וְלַיְלֹת, וּמִתְעַשְּׂרִים
 בְּמַצּוֹת הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַכְנִיחַ בָּהֶם לְעוֹלָם
 הַבָּא.

וְחֲכָמַת הַמְסֻכֵּן בְּזוּיָה וּדְבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים.
 שֶׁהָרִי בְּנֵי אָדָם אֵינָם מְסַתְּפִים עָלָיו,
 וְלֹא רוֹצִים לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ וּלְהַקְשִׁיב לְדְבָרָיו.
 שֶׁלְּמִדְּנוּ, כָּל מִי שֶׁמְקַשֵּׁב לְדְבָרֵי הַתּוֹרָה, אֲשֶׁרִי
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּכְבָּאֵלּוּ קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי. וְאִפְלוּ מִכָּל
 אָדָם גַּם בֶּן צָרִיף לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי תּוֹרָה. וּמִי שֶׁמְרַבֵּן
 אֲזוּנָיו בְּגִנְגְדוֹ, נוֹתֵן כְּבוֹד לְמַלְךְ הַקְּדוֹשׁ וְנוֹתֵן כְּבוֹד
 לַתּוֹרָה. עָלָיו כְּתוּב, הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם לַח'
 אֶלְהִידָּ.

לְמַדְנֵנוּ, יוֹם אֶחָד הָיוּ הוֹלְכִים הַחֲבָרִים עִם רַבִּי
 שְׂמַעוֹן. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, רְאִיתִי
 שְׁהַעֲמִים הִלְלוּ בְּכֶם עֲלִיּוֹנִים, וַיִּשְׂרָאֵל תַּחְתּוֹנִים
 מִבְּכֶם. מָה הַפִּעֵם? מִשּׁוֹם שְׁהַמְלִךְ שָׁלַח מִמֶּנּוּ אֶת
 הַגְּבִירָה, וְהַכְּנִים אָמְהָ בְּמִקּוֹמָהּ (בְּלוֹמַר שְׂפָחָה), כְּמוֹ
 שְׂנַיָאֵמַר, (מִשְׁלִי ל) תַּחַת שְׁלוֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ וְגו'. תַּחַת
 עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְגו'. וְשְׂפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירָתָהּ. מִי
 הַשְׂפָּחָה? זוּהִי כְּתֹר הַגְּבִירִי, שְׁתֵּרַג הַקְּדוֹשׁ פְּרוּךְ
 הוּא הַכְּבוֹר שְׁלָהֶם בְּמִצְרַיִם, שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת יא) עַד
 כְּבוֹר הַשְׂפָּחָה אֲשֶׁר אַחַר הֶרְחִים. אַחַר הֶרְחִים הִיא
 הִיָּתָה יוֹשְׁבֵת פְּרָאֲשׁוֹנָה, וְעַכְשָׁו הַשְׂפָּחָה הַזֹּאת תִּירַשׁ
 גְּבִירָתָהּ.

בְּכָה רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, מְלִךְ בְּלִי גְבִירָה לֹא נִקְרָא
 מְלִךְ. מְלִךְ שְׂנַדְבֵּק בַּשְׂפָּחָה, כְּאָמְהָ (שְׁלָה) שְׁל
 הַגְּבִירָה, אֵיפֹה כְּבוֹדוֹ? וְעַתִּיד קוֹל לְבִישׁר לְגְבִירָה
 וְלוֹמַר: (זכריה ט) גִּילִי מְאֹד בַּת צִיּוֹן הִרְיָעִי בַת
 יְרוּשָׁלַם הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבוֹא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא.
 בְּלוֹמַר, צַדִּיק הוּא נוֹשָׁע, כִּי הִיָּה רוֹכֵב עַד עַכְשָׁו
 בְּמִקּוֹם שְׂאִינּוּ שְׁלוֹ, בְּמִקּוֹם נְבָרִי, וּמִיָּנִיק אֹתוֹ.

וְעַל זֶה כָּתוּב עָנִי וְרִכָּב עַל חֲמוֹר. עָנִי (שְׁלֵא) הָיָה
 בְּרֵאשׁוֹנָה, וְרִכָּב עַל חֲמוֹר, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ,
 אוֹתָם כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים שֶׁל עַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה
 זָרָה שֶׁתָּרַג הַקְּדוֹשׁ פָּרוּף הוּא אֶת הַכְּבוֹר שֶׁלָּהֶם
 בְּמִצְרַיִם. וְהוּא שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת י"א) וְכָל כְּבוֹר בְּהִמָּה,
 וְחָרִי בְּאַרְנוֹ הַדְּבָרִים. כְּבִיכּוֹל צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא,
 הוּא וְדַאי יוֹתֵר מִהַכֹּל. כִּי עַד עַכְשָׁיו שָׂרוּי צַדִּיק
 בְּלִי צַדִּיק. וְעַכְשָׁיו שִׁינְדוּגוֹ כְּאַחֵר, צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא,
 שֶׁתָּרִי אֵינּוּ יוֹשֵׁב בַּצַּד הָאַחֵר. לְמַדְנוּ, (ישעיה נ"ו)
 הַצַּדִּיק אֲבָד וְאֵין אִישׁ שֵׁם עַל לֵב וְגו'. פְּסוּק זֶה
 קִשָּׁת. הַצַּדִּיק אֲבָד?! נֶאֱבָד הָיָה צַדִּיק לְהִיּוֹת! מַה
 זֶה אֲבָד? אֵלֶּא אֲבָד מִמֶּשׁ. וּמַה אֲבָד? אֲבָד
 לְגַבִּירָה, וְנִדְבַק בְּמָקוֹם אַחֵר, שֶׁנִּקְרָא שְׁפָחָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אִם נוֹחַ לְפָנַי מוֹרֵי,
 זֶה שֶׁשָּׁנִינוּ שֶׁכָּתוּב (משלי י) וְצַדִּיק יִסוֹד עוֹלָם,
 יֵשׁ מִי שֶׁאֹמֵר שֶׁעַל שְׂבָעָה עַמּוּדִים עוֹמֵד הָעוֹלָם,
 וְיֵשׁ מִי שֶׁאֹמֵר עַל עַמּוּד אֶחָד עוֹמֵד הָעוֹלָם, אֵיךְ
 הַדְּבָרִים מְתִישְׁבִּים? אָמַר לוֹ, הַכֹּל הוּא דְבָר אֶחָד,
 שֶׁתָּרִי שְׂבָעָה הֵם, וּבָהֶם יֵשׁ עַמּוּד אֶחָד שֶׁנִּקְרָא

צדיק, ועומדים עליו, והעולם מתקיים על זה.
 וכשהעולם מתקיים עליו, באלו שהתקיים על כל
 השבעה, ועל בן כותב וצדיק יסוד עולם, והרי
 בארנו את הדברים בכמה מקומות.

ולמדנו, השפחה הזו עתידה לשלט בארץ
 הקדושה שלמה, כמו שהיתה
 הנבירה שולטת בראשונה, שכתוב צדק ילין בה,
 ועכשו שפחה כי תירש גברתה, בכל. ועתיד
 הקדוש ברוך הוא להשיב את הנבירה למקומה
 בבראשונה, ואז של מי היא השמחה? הוי אומר,
 שמחת המלך ושמחת הנבירה. שמחת המלך,
 משום שישב אותה ויפרד מן השפחה כפי
 שאמרנו. ושמחת הנבירה, כי תשוב להודיג עם
 המלך. זהו שכתוב גילי מאד בת ציון וגו'.

בא ראה, כתוב והיתה זאת לכם לחקת עולם.
 והיתה לכם הנה צריך להיות! מה זה זאת?
 זה שאמרנו, לחקת עולם. בכל מקום ומקום חקת
 עולם נקראת, גזרת המלך, שמכנים את כל

הַנְּהַגוֹתַיּוֹ בַּמָּקוֹם הַזֶּה וּמִסְתִּיר אֹתָם, כְּמוֹ
שֶׁמִּסְתִּיר הַכֹּל בְּאוֹצַר אֶחָד. חֲקַת עוֹלָם וַדָּאִי.
בְּזֹאת הַזֶּה (דף סט ע"ב) רָשָׁם וְחָקַק אֶת כָּל הַנְּגִזִים שָׁלוֹ
וְאֶת כָּל הַמַּטְמוֹנִים שָׁלוֹ.

בַּחֲדָשׁ הַשְּׂבִיעִי פָּעַשׂוֹר לַחֲדָשׁ. פָּעַשׂוֹר בְּדִיוֹק,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. תַּעֲנֵנוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם, וַדָּאִי
כִּדְּזֵה, וְהִרִי נֶאֱמַר נַפְשֵׁיכֶם וַדָּאִי. שְׁהִרִי בְּנַפְשׁ
תְּלוּי הַדְּבָר, וּמִשׁוֹם כִּדְּ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה מִחֶתְשִׁיעִי
יֹתֵר מִיּוֹם אַחֵר. וְאַף עַל גַּב שְׁהִדְבָּר הַזֶּה נֶאֱמַר
בְּנֶגֶן אַחֵר, וְהַכֹּל יָפֵה, וְזֵה וְזֵה דְבָר אַחֵר, וְכֹל אַחֵר
בַּמָּקוֹמוֹ, וְכִדְּ זֵה.

וְלִמְדָנוּ, בִּיּוֹם הַזֶּה כָּל הַשְּׂמֻחָה וְכֹל הָאוֹר וְכֹל
הַסְּלִיחָה שֶׁל הָעוֹלָמוֹת, כֻּלָּם תְּלוּיִים
בְּאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁכָּל הַמַּעֲיָנוֹת שׁוֹפְעִים וַיּוֹצְאִים
מִמֶּנָּה, וְאִזּוּ מְאִירִים כָּל אֹתָם מְאוֹרוֹת, וּמְאִירִים
בְּאוֹר וּבְשֻׂמְחָה, עַד שֶׁהַכֹּל מִתְבַּשֵּׂם. וְאִזּוּ כָּל אֹתָם
הַדִּינִים נִמְצְאִים בְּאוֹר, וְהַדִּין לֹא נַעֲשֶׂה, וְעַל כֵּן
תַּעֲנֵנוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם.

אָמַר רַבִּי אֶפְרַיִם הֵרִי מוֹרְנוּ בַּיָּר אֹתָהּ מִגּוֹף
הַמְשָׁנָה - לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ עַד
שְׁכַפְרוּ בַּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתוּב (שמואל-ב ב) אִין
לָנוּ חֵלֶק בְּדוֹד וְלֹא נִחְלָה (לְנוֹ) בְּכֵן יִשִּׁי, וְהֵרִי
נֵאמַר. פְּסוּק אַחַר מְצֵאנוּ עַל זֶה, שְׁכַתוּב (מלכים-א
י) רֵאשׁ בֵּיתָךְ דָּוִד. אָמַר לוֹ, כָּךְ זֶה וַדַּאי, בֵּית
דָּוִד נִקְרָא, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (ישעיה ה) בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ
וְנִלְכָה בְּאוֹר ה'. בֵּית יַעֲקֹב, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שם ט)
וּבֵית תְּפִאֲרָתִי אֶפְרַיִם. לְכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר ה',
שְׁכַתוּב וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וְנִטַּע
אֶת הַגֵּן הַזֶּה לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בּוֹ עִם הַצְּדִיקִים, שְׁבוּ
הֵם שְׂרוּיִים.

לְמַדְנוּ, כְּתוּב אַךְ בְּעֵשׂוֹר לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם
הַכַּפָּרִים הוּא וְגו' וְעֵנִיתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם.
וְכַתוּב וְהִיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
וְגו'. מַה שְׁכַתוּב אַךְ, מַה הוּא רוֹצֵה כָּאֵן? אָמַר
לוֹ, זֶה בָּא לְמַעַט, שְׁפִינֹן שְׁאֵמַר וְעֵנִיתֶם אֶת
נַפְשֵׁיכֶם בְּתַשְׁעָה לְחֹדֶשׁ, אָמַר (אחַר כָּךְ) אַךְ בְּעֵשׂוֹר,
וְהִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת אַךְ עֵשׂוֹר! שְׁפִעֵשׂוֹר תְּדַבֵּר תְּלוּי.

אָמַר לוֹ, אִם כָּךְ, (שמות יב) אַךְ בַּיּוֹם הַרְאֵשׁוֹן
 תִּשְׁכַּבְתוּ שְׁאֵר מִבְּתֵיכֶם, וְשָׁנִינוּ אַךְ - חֵלֶק,
 חָצִיזוֹ אֲסוּר בְּאֻכִילַת חֶמֶץ וְחָצִיזוֹ מִתֵּר. אַף כָּאֵן אַךְ
 בְּעֵשׂוֹר לְחֹדֶשׁ, אָמַר שְׁחָצִיזוֹ אֲסוּר בְּמִלְאָכָה (בְּאֻכִילָה)
 וְחָצִיזוֹ מִתֵּר. אָמַר לוֹ, אַף כָּאֵן בְּוַעֲנִיתֶם אֶת
 נַפְשֵׁיכֶם זֶה תְלוּי, שְׁחָרֵי עֲנוּי לֹא נִמְצָא אֵלָּא
 מִחֲצוֹת הַיּוֹם וְאֵילָּה, וַיָּפַח הוּא אַךְ חֵלֶק בְּוַעֲנִיתֶם
 אֶת נַפְשֵׁיכֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּתוּב כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפַּר
 עֲלֵיכֶם וְגו'. אַכְפַּר עֲלֵיכֶם הָיָה צָרִיךְ
 לְהִיּוֹת! אֵלָּא יִכְפַּר עֲלֵיכֶם - לְהַכְלִיל אֶת הַיּוֹבֵל
 שְׁשׁוּפֵעַ מְעֵינוֹת לְהַשְׁקוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה לְכָל עֶבֶר
 לְרוֹזוֹת אֶת הַכֹּל וּלְהַשְׁקוֹת אֶת הַכֹּל. וְזֶה עֲלֵיכֶם,
 כְּלוּמַר עֲבוּרְכֶם, לְטַהַרְכֶם בַּיּוֹם הַזֶּה, שְׁכַתוּב לְפָנַי
 ה' תִּטְהָרוּ, וְלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם הַדִּין.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁחַקְדוּשׁ כְּרוּךְ
 הוּא הַתְרַצָּה בָּהֶם וְרוּצָה לְטַהַר אוֹתָם שְׁלֹא
 יִמְצָא בָּהֶם חַטָּא, כִּדִּי שְׁיִהְיוּ בְּנֵי הַיְכָלוֹ וַיְדוּרוּ

בְּהִיכְלוֹ. וְלַעֲתִיד לָבֵא כְּתוּב, (יחזקאל לו) וְזָרְקָתִי
עֲלֵיכֶם מִיַּם מְהוֹרִים וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים קל) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת
מִמַּעַמְקִים קָרָאתִיךָ ה'. שְׁנִינּוּ, בְּשָׁעָה
שֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, רָצָה לְבָרֵא
אָדָם. נִמְלֶךְ בַּתּוֹרָה. אָמְרָה לְפָנָיו: תִּרְצֶה לְבָרֵא
הָאָדָם הַזֶּה?! עֲתִיד הוּא לַחֲטֹא לְפָנֶיךָ וְעֲתִיד הוּא
לְהִרְגִיז לְפָנֶיךָ. אִם תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּמַעֲשֵׂיו, הֲרִי הָעוֹלָם
לֹא יוּכַל לַעֲמֹד לְפָנֶיךָ, כָּל שֶׁכֵּן אוֹתוֹ הָאִישׁ. אָמַר
לָהּ: וְכִי לְחַנּוּם נִקְרָאתִי (שמות לד) אֵל רַחוּם וְחַנּוּן
אָרְךָ אַפַּיִם?

וַיַּרְם שֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, בָּרָא
תְּשׁוּבָה. אָמַר לָהּ לְתִשׁוּבָה: אֲנִי רוֹצֶה
לְבָרֵא אָדָם בְּעוֹלָם, עַל מְנַת שְׂכָשְׁיִשׁוּבוֹ לָךְ
מִחֲטָאֵיהֶם, שֶׁתְּהִי עֲתִידָה לַעֲזֹב אֶת חֲטָאֵיהֶם
וּלְכַפֵּר עֲלֵיהֶם. וּבְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה תִּתְּשׁוּבָה וְזִמְנָה
לְאֲנָשִׁים, וּכְשֶׁאֲנָשִׁים שָׁבִים מִחֲטָאֵיהֶם, תִּתְּשׁוּבָה
חַזוּ שָׁבָה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְכַפֵּר עַל הַכֹּל,

והדינים נכבדים, וכלם מתבשמים, ואדם נטהר
מחטאו.

מתי נטהר אדם מחטאו? בשעה שנכנס לתשובה
הזו כראוי. רבי יצחק אמר, יששב לפני
המלך העליון ומתפלל ^(דף ע ע"א) תפלה מעמק הלב.
והו שפתוב במעמקים קראתיך ה'.

רבי אבא אמר, במעמקים קראתיך ה', מקום גנוז
הוא למעלה, והוא עמק הבאר, ומנה יוצאים
נחלים ומעינות לכל עבר, ואותו עמק העמקים
נקרא תשובה. ומי שרוצה לשוב ולהטהר
מחטאיו, מהעמק הזה הוא צריך לקרא לקדוש
ברוך הוא. והו שפתוב במעמקים קראתיך ה'.

למדנו, בשעה שהיה אדם חוטא לפני רבונו
ומקריב קרבנו על המזבח, והכתיב מכפר
עליו ומבקש בקשתו עליו, מתעוררים רחמים,
והדינים מתבשמים, והתשובה מריקה ברכות
במעינות ששופעים ויוצאים, וכל המאורות
מתברכים באחד, והאדם נטהר מחטאו.

בא ראה, הקדוש ברוך הוא הוציא עשרה
 כתרים, עטרות קדושות למעלה,
 שהתעטר בהם ומתלבש בהם, והוא זה הם,
 והם זה הוא, כשלהבת האחוזה בנחלת, ואין
 שם פרוד. כנגד זה יש עשרה כתרים שאינם
 קדושים למטה, והם אחוזה בנחמת הצפרן של
 עטרה קדושה שנקראת חכמה, ועל כן נקראו
 חכמות.

ולמדנו, עשרת מיני החכמות הללו ירדו לעולם,
 וכלם נטמאו (נשאבו) במצרים, פרט
 לאחד שהתפשט בעולם, וכלם הם מיני כשפים,
 ומהם ידעו המצרים כשפים על כל בני העולם.
 וכשהמצרים רצו לעשות פנום בכשפיהם
 למעשיהם, היו יוצאים לשדה לתרים הנבוחים,
 וזבחים זבחים, ועושים גמזות בארץ, ומסובבים
 אותן תדם סביב הגמזות הללו, ושאר תדם מכנסים
 בגמזות הללו, ושמים עליהם פשר, ומקריבים את
 קרבנותיהם לאותם המינים הרעים, ואותם

המינים הרעים מתכנסים ומתקרבים באחד,
ומתפייסים עמם באותו החר.

ישראל שהיו משעבדים להם, היו מתקרבים
להם, ולמדו מהם, והיו מועים אחריהם.
והינו מה שפיתוב, כמעשה ארץ מצרים אשר
ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען וגו'.
וכתוב ולא יזכחו עוד את זכותיהם לשעירים וגו'.
למדנו, בפעם שהיו מקריבים להם על גבי השדה
והיו מזמנים אותו הדרם ומקריבים קרבנותיהם,
היו מתכנסים כל אותם מינים רעים, ורואים
אותם כמו השעירים, כלם מלאים בשער,
ומודיעים להם מה שיהם רוצים.

בא ראה, מה כתוב ביצחק? (בראשית כו) ויגש יעקב
אל יצחק אביו וימשהו. אמר, זה לא חסר (בא
לא מתעורר), אלא מטל השמים שנוזל על הארץ. אמר
רבי יוסי, ומשמני הארץ, ככל הוא ברוך אותו. מה
הפעם? כי ראה אותו עם שער. אמר, שפדי
להעביר את זה, צריך ומשמני הארץ, ולא זחמת

הָאָרֶץ, שְׁחָרֵי זְהֻמָּה הִיא שֶׁל הָאָרֶץ, וּכְשִׁטְל
הַשָּׁמַיִם וּמִגֵּד הָאָרֶץ מִתְחַבְּרִים, עוֹבְרֵת הַזְּהֻמָּה
הַזֹּאת.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, הָאֲחֵרוֹן שֶׁל אוֹתָם הַכְּתָרִים
הַתְּחִתּוֹנִים שְׂאִינָם קְדוּשִׁים, וְהוּא הוּא מֵה
שְׁכֵתוֹב (דברים י) וְדוֹרֵשׁ אֶל הַמֵּתִים, וְזֶהוּ הָעֲשִׂירֵי
שֶׁל הַכֹּל. שְׁלֹמֹדְנוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, נְפֻשׁוֹת הָרָשָׁעִים אֵלּוּ הֵם מִזִּיקֵי הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אִם כֶּךָ טוֹב לְרָשָׁעִים שֶׁנַּעֲשִׂים
מִזִּיקִים בְּעוֹלָם, אֵיפֹה הוּא עֹנֵשׁ הַגֵּיהֶנֶם?
אֵיפֹה הָרַע שְׁעֵתִיד לָהֶם בְּעוֹלָם הַהוּא? אָמַר רַבִּי
חֲזִיא, כֶּךָ שְׂנִינּוּ, וְהָרִי בְּאֲרָנוּ אֶת הַדְּבָרִים. נְפֻשׁוֹת
הָרָשָׁעִים בְּשַׁעַה שְׂיוֹצְאִים מִן הָעוֹלָם, כַּמָּה שׁוֹמְרֵי
הַחֻקִּים מִזְדַּמְּנִים כְּנִגְדָם וְלַחֲכָנִיסָם בַּגֵּיהֶנֶם,
וּמְכַנְּסִים אוֹתָם בְּשִׁלְשָׁה דִינִים בְּכֹל יוֹם בַּגֵּיהֶנֶם.
אַחַר כֶּךָ מִזְדַּמְּנִים עִמָּם, וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹמְטִים
בְּעוֹלָם, וּמְטַעִים אֶת הָרָשָׁעִים לְאוֹתָם שְׁנִסְתָּמָה

מִלְפָּנֵיהֶם תִּתְשׁוּבָה. אַחַר כֵּן מְשִׁיבִים אוֹתָם
לְגִיהֶנָּם, וְנִטְמָאִים (וְנִדְוָנִים) שָׁם, וְכֵן בְּכָל יוֹם.

אַחַר שֶׁהוֹלְכִים עִמָּם וּמְשׁוּטְטִים עִמָּם בְּעוֹלָם,
מְחִזְרִים לְקַבְּרֵיהֶם, וְרוֹאִים אֶת הַתּוֹלְעֵת
שֶׁל חֲנוּף מְנַקֶּרֶת אֶת הַבָּשָׂר וּמִתְאַבְּלִים עֲלֵיהֶם,
וְאוֹתָם מְכַשְׁפִּים הָיוּ הוֹלְכִים לְבֵית הַקְּבָרוֹת
וּמְכַשְׁפִּים בְּכַשְׁפֵּיהֶם, וְעוֹשִׂים צֶלֶם אַחַד שֶׁל
הָאָדָם, וְזוֹכְתִים לְפָנָיו שָׁעִיר אַחַד. אַחַר כֵּן
מְכַנְּסִים אוֹתוֹ ^(דף ע ע"ב) הַשָּׁעִיר לְאוֹתוֹ קָבֵר, וְאֶת
אוֹתוֹ צֶלֶם מְשַׁבְּרִים ^(מִנְהַיִּים) אוֹתוֹ לְאַרְבַּעַת צַדִּדִּים,
וּמְכַנְּסִים אוֹתוֹ לְאַרְבַּע זְוִיּוֹת הַקְּבֵר, וְאִזּוּ מְכַשְׁפִּים
בְּכַשְׁפֵּיהֶם, וּמְכַנְּסִים אוֹתָם בְּנוֹסִים וְאוֹתָם מִיָּנִים
רְעִים, וּמְכַיֵּאִים אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ, וּמְכַנְּסִים לְקַבֵּר
וּמְדַבְּרִים עִמָּם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲשֶׁרִי הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהָרִי כֻּלָּם קְדוֹשִׁים. גּוֹפֵם
קְדוֹשׁ. נֶפֶשׁ קְדוֹשָׁה. רוּחָם קְדוֹשָׁה. נִשְׁמָתָם קְדוֹשׁ
קְדוֹשִׁים. שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת הֵן כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. שְׁשַׁנְיָנוּ,

אמר רבי יהודה, כָּתוּב (בראשית א) תוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, זוּהִי נְשָׁמָה (עליונה) שֶׁל אָדָם הִרְאֵשׁוֹן (עליון). בֵּא רֵאָה, שֶׁלֹּשׁ דְּרָגוֹת הֵן, וְנִדְבְּקוּ כֻלָּתָן - נֶפֶשׁ, רוּחַ, נְשָׁמָה. וְהַעֲלִינָה מֵהֵן - נְשָׁמָה.

שֶׁאֵמַר רַבִּי יוֹסֵי, בְּכֹל הָאֲנָשִׁים יֵשׁ נֶפֶשׁ, וַיֵּשׁ נֶפֶשׁ עֲלִיּוֹנָה מִהַנֶּפֶשׁ. זָכָה אָדָם בְּנֶפֶשׁ הַזֶּה - מְרִיקִים עָלָיו עֲטָרָה אַחַת שֶׁנִּקְרְאָת רוּחַ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה לב) עַד יַעֲרָה עָלֵינוּ רוּחַ מִמָּרוֹם. אִזּוּ מִתְעוֹרֵר אָדָם בְּהִתְעוֹרְרוֹת אַחֲרַת עֲלִיּוֹנָה, לְהִסְתַּכֵּל בְּנִימוּסֵי הַמְּלָךְ הַקָּדוֹשׁ. זָכָה אָדָם בְּאוֹתָהּ הָרוּחַ - מְעַטְרִים אוֹתוֹ בְּכֶתֶר קָדוֹשׁ עֲלִיּוֹן שְׁכוּלֵל הַכֹּל, שֶׁנִּקְרָא נְשָׁמָה, שֶׁנִּקְרְאָת נְשָׁמַת אֵלּוּת.

וְלִמְדֵנוּ בְּסוּד הַסּוּדוֹת, בְּתוֹךְ הַסּוּדוֹת שֶׁל סִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, הַפְּסוּק הַזֶּה שְׁכָתוּב (קהלת ד) וְשָׁכַח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׁכָכָר מִתּוֹ, בִּיּוֹן שְׁכָתוּב וְשָׁכַח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים, לָמָּה שְׁכָכָר מִתּוֹ? אֵלּוּ שְׁכָכָר מִתּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּעִבּוּדַת רַבּוֹנָם.

וְשֵׁם כְּתוּב, שְׁלֹשָׁה מְדוּרִים עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ כְּרוּךְ
 הוּא לְצַדִּיקִים, אַחַד (שִׁבְבוּ אוֹתָם צַדִּיקִים שְׁלֹא נִאֲבְדוּ
 מִהָעוֹלָם הַזֶּה, וְכִּי צָרִיךְ) לְנַפְשׁוֹת אוֹתָם הַצַּדִּיקִים שְׁלֹא
 הִסְתַּלְּקוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה וּמְצוּיִים בְּעוֹלָם הַזֶּה.
 וּכְשֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ רַחֲמִים, וְאוֹתָם הַחַיִּים יוֹשְׁבֵים
 בְּצַעַר, הֵם מְתַפְּלִים עֲלֵיהֶם תְּפִלָּה, וְהוֹלְכִים
 וּמוֹדִיעִים אֶת הַדָּבָר לְאוֹתָם יְשִׁנֵי חֲבֵרוֹן,
 וּמְתַעוֹרְרִים וְנִבְנָסִים לְגַן הָעֵדֶן שֶׁל הָאָרֶץ, שֵׁשׁ
 רוּחוֹת הַצַּדִּיקִים מְלַבְּשׁוֹת בְּעֵמֶרֶת אוֹר,
 וּמְתַיַּעְצִים עִמָּם, וְגוֹזְרִים גְּזֵרָה, וְהַקְדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא
 עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹנָם וְחָם עַל הָעוֹלָם.

וְאוֹתָן נַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים נִמְצְאוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה
 לְהִגַּן עַל הַחַיִּים, וְזוֹ נִקְרְאֶת נַפֶּשׁ, וְזוֹ לֹא
 מִסְתַּלְּקֶת (נִאֲבֶדֶת) מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמְצוּיָהּ בְּעוֹלָם
 הַזֶּה כְּדֵי לְהִסְתַּפֵּל וּלְדַעַת וּלְהִגַּן עַל הַדּוֹר. וְזֶהוּ
 שְׁאֵמְרוּ הַחֲבֵרִים, שְׁתַּמְתִּים יוֹדְעִים בְּצַעְרוֹ שֶׁל
 הָעוֹלָם. וְעֵנֶשׁ הַרְשָׁעִים שְׁבֹאֲרֵין הוּא בּוֹה, שְׁכַתוֹב
 וְנִבְרָתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מֵעַמִּיתָה.

וְהַמְדוּר הַשְּׁנִי הוּא גַּם הָעֵדָן שְׁבֹאֲרִין, בּוֹ עָשָׂה
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדוּרִים עֲלִיּוֹנִים
נְכַבְּדִים, כְּמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָיָה וְכֵן שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן,
וְהִיכָלוֹת בְּשְׁנֵי גִּוְנִים שְׂאִין לָהֶם חֲשֻׁבּוֹן, וְאֵילָנוֹת
וְעֹשָׂבִים וְרִיחֹת שְׁעוּלִים בְּכָל יוֹם. וּבְמָקוֹם הַזֶּה
שׁוֹרָה אוֹתוֹ שְׁנִקְרָאת הַרוּחַ שֶׁל אוֹתָם הַצְּדִיקִים,
וְהַמְדוּר שֶׁל אוֹתָהּ רוּחַ שְׁבוּ שׁוֹרָה, וְכָל רוּחַ וְרוּחַ
מִתְלַבֶּשֶׁת בְּלְבוּשׁ נְכַבֵּד כְּמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכֵן
שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם עֲלִיּוֹן.

הַמְדוּר הַשְּׁלִישִׁי, אוֹתוֹ מְדוּר קְדוּשׁ עֲלִיּוֹן שְׁנִקְרָא
צְרוּר הַחַיִּים, שֶׁשָּׁם מִתְעַדְנֶת אוֹתָהּ בְּרָנָה
עֲלִיּוֹנָה קְדוּשָׁה שְׁנִקְרָאת נְשֻׁמָּה, וְזוֹ יְדַבֵּק לְהַתְעַנֵּג
בְּעֵנֵי הָעֲלִיּוֹן. עֲלֶיהָ כָּתוּב, (ישעיה נח) אִז תִּתְעַנֵּג עַל
ה' וְהִרְבַּבְתִּיהָ וְגו'.

וְלִמְדוּנוֹ, בְּשָׁעָה שֶׁצָּרִיךְ הָעוֹלָם רַחֲמִים וְאוֹתָם
צְדִיקִים וְכֹאִים, אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ שְׁנִמְצָאת
בְּעוֹלָם לְהִגֵּן עַל הָעוֹלָם, הַנֶּפֶשׁ עוֹלָה וְהוֹלֶכֶת
וּמְשׁוּמָּטָת בְּעוֹלָם וּמוֹדִיעָה לָרוּחַ, וְהָרוּחַ עוֹלָה

וּמִתְעַטְּרֵת וּמוֹדִיעָה לְנִשְׁמָה, וְהַנְּשָׁמָה לְקָדוֹשׁ
 בָּרוּךְ הוּא, וְאִזְ חָס הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הָעוֹלָם.
 אִזְ יוֹרֶדֶת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה, וְהַנְּשָׁמָה מוֹדִיעָה לָרוּחַ,
 וְהָרוּחַ מוֹדִיעָה לְנִפְשׁ.

וּבְכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת וְרֵאשׁ חֹדֶשׁ, בְּכֹל מִתְחַבְּרוֹת
 וּמִתְעַטְּרוֹת בְּאַחַד, עַד שְׁמוֹדִיגוֹת לְבֹא
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וְאַחַר כֵּךְ חוֹזְרוֹת
 לְמַקְוָמוֹן. וְהוּ שַׁבְּתוֹב (שם טו) וְהָיָה מִיְדֵי חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁוֹ
 וּמִיְדֵי שַׁבָּת בְּשַׁבְּתוֹ יֵבֵא כָּל בֶּשֶׂר וְגו'.

וּבְשַׁעָה שְׁהָעוֹלָם צָרִיךְ רַחֲמִים, וְתַחֲיִים הוֹלְכִים
 וּמוֹדִיעִים לְנַפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים וּבּוֹכִים עַל
 קַבְרֵיהֶם, אֹתָם שְׂרָאוּיִים לְהוֹדִיעַ לָהֶם. מָה
 הַטַּעַם? כִּי שָׂמִים רְצוֹנָם לְהַדְבִּק נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ, ^{(דף עא}
^{ע"א)} אִזְ מְעוֹרְרִים אֶת נַפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים, וּמִתְכַּנְּסִים
 וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים לִישְׁנֵי חֶבְרוֹן, וּמוֹדִיעִים לָהֶם
 אֶת צַעַר הָעוֹלָם. וְכֹלָם נִכְנְסִים לְאוֹתוֹ פֶּתַח מִן
 הָעֶדֶן וּמוֹדִיעִים לָרוּחַ. וְאוֹתָן רוּחוֹת שְׁמִתְעַטְּרוֹת
 בְּגִן עֶדֶן, הוֹלְכִים בִּיגִיחָן מִלְּאֲכִים עֲלִיוֹנִים, וְכֹלָם

מוֹדִיעִים לְנִשְׁמָה. וְהַנִּשְׁמָה מוֹדִיעָה לְקַבְ"ה, וְכֵלָם
מִבְּקָשִׁים רַחֲמִים עַל הַחַיִּים, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס
עַל הָעוֹלָם בְּעִבּוּרָם. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה, וְשִׁבַּח
אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שֶׁכָּבַר מִתּוֹ וְגו'.

אָמַר רַבִּי תִיבָא, תִּמְהַנִּי אִם יֵשׁ מִי שִׁיּוּדֵעַ לְהוֹדִיעַ
לַמַּתִּים פָּרַט לָנוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הַצַּעַר
מוֹדִיעַ לָהֶם, הַתּוֹרָה מוֹדִיעָה לָהֶם. שְׁחַרְי בְּשָׂעָה
שָׂאִין מִי שֶׁמְכִיר אֶת זֶה, מוֹצִיאִים אֶת הַתּוֹרָה
סְמוּךְ לְקַבְרִים, וְהֵם מְתַעוֹרְרִים עַל הַתּוֹרָה עַל מָה
נִגְלְתָה לְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְאִזּוּ דוּמָה מוֹדִיעַ לָהֶם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהֵם יוֹדְעִים שְׁחַרְי הָעוֹלָם בְּצַעַר,
וְהַחַיִּים לֹא רְאוּיִים וְלֹא יוֹדְעִים לְהוֹדִיעַ
לָהֶם. בְּאוֹתָהּ שָׂעָה כֵּלָם צוֹזְחִים עַל שְׁהַתּוֹרָה
נִקְלְתָה וְנִגְלְתָה לְאוֹתוֹ מְקוֹם. אִם כֵּנִי אָדָם שָׂבִים
וּבּוֹכִים כָּלֵב שָׁלֵם וְשָׂבִים לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אִזּוּ כֵּלָם מְתַכַּנְסִים וּמִבְּקָשִׁים רַחֲמִים וּמוֹדִיעִים
לְאוֹתָם יִשְׁנֵי חֲבֵרוֹן, וְנִכְנְסִים וּמוֹדִיעִים לְרוּחַ שְׁכַנֵּן
עֲדוֹן, כִּמּוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ.

וְאִם הֵם לֹא שָׁבִים בְּלֵב שָׁלֵם לְבַקֵּשׁ וְלִכְבוֹת עַל
 צַעַר הָעוֹלָם - אֹי לָהֶם! שְׂכָלָם מִתְּפִנְסִים
 לָרִיק וְאוֹמְרִים: מִי גָרַם לְתוֹרָה הַקְדוּשָׁה לְגִלוֹת
 עַל יְדֵיהֶם בְּלִי תְּשׁוּבָה? וְכֹלָם פְּאִים לְחִידָשׁ (לְהוֹפִיר)
 חֲטָאֵיהֶם. מִשׁוּם כֶּךָ אֵל יִלְכוּ לְשֵׁם בְּלִי תְּשׁוּבָה
 וּבְלִי תַעֲנִית לְבַקֵּשׁ בַּקְּשָׁה לְפָנֵיהֶם. רַבִּי אָבָא
 אָמַר, (הַבֵּל עַל שְׁלֵשׁ) בְּלִי שְׁלֵשׁ תַעֲנִיּוֹת. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
 אֲפִלוּ אַחַת וּבְאוֹתוֹ יוֹם, וּבְלֵבֶד שְׁהָעוֹלָם יֵשֵׁב
 בְּצַעַר יְתֵר, אִזּוּ בְּכֹל מוֹדוּנִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל
 הָעוֹלָם.

לְמִדְנֹו, אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, יוֹם אֶחָד הָיוּ הוֹלְכִים
 רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא בְּדֶרֶךְ. פָּגְעוּ בְּגוֹשׁ
 חָלָב, וְהָיָה חֲרָב. יָשְׁבוּ סָמוּךְ לְבֵית הַקְּבָרוֹת, וּבִידֵי
 רַבִּי יִיסָא הָיָה מִקַּל (קָשֶׁר) שָׁל סֵפֶר תּוֹרָה שְׁנִקְרַע.
 בְּעוֹד שֵׁיִשְׁבוּ, רָעַשׁ קֶבֶר אֶחָד לְפָנֵיהֶם וְצָוַח: אֹי
 אֹי! שְׁתַּרְי הָעוֹלָם מְצוּי בְּצַעַר. תַּרְי הַתּוֹרָה גָּלְתָה
 לְבָאֵן, אִזּוּ שְׁתַּחֲתִים בָּאוּ לְצַחֵק עָלֵינוּ וּלְבִישׁ אוֹתָנוּ
 בְּבוֹשָׁה בְּתוֹרָתָם! הוֹדְעוּעוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא.

אָמַר רַבִּי תְּזַקְנֶה, מִי אַתָּה? אָמַר לוֹ: אֲנִי מֵת,
וְהֵרִי הִתְעוֹרְרֵתִי לְסֵפֶר הַתּוֹרָה. שְׁפַעַם
אַחַת הָיָה הָעוֹלָם יוֹשֵׁב בְּצַעַר, וּבָאוּ לְכָאן הַחַיִּים
לְעוֹרֵר אוֹתָנוּ עִם סֵפֶר תּוֹרָה, וְאֲנִי וְחֻבְרֵי הַקְּדֻמָּנוּ
אֶל יִשְׁנֵי חֲבֵרוֹן, וּבְשֵׁהֲתַחֲבְרוּ בֵּנֵי עֵדֶן עִם רוּחוֹת
הַצְּדִיקִים, נִמְצָא לְפָנֵיהֶם, שְׂאוֹתוֹ סֵפֶר תּוֹרָה
שֶׁהֵבִיאוּ לְפָנֵינוּ אוֹתָם הַחַיִּים הָיָה פָּסוּל וּמְשֻׁקָּר
בְּשֵׁם הַמַּלְאָךְ, עַל שֶׁנִּמְצְאָה וְא"ו יִתְרָה בְּאוֹתוֹ פָּסוּק
שָׁל (ויקרא יא) וְשִׁמְעַת שָׁמַע שְׁתֵּי פָּרְסוֹת. וְאָמְרוּ,
שֶׁהוּאֵיל וְשֻׁקְרוּ בְּשֵׁם הַמַּלְאָךְ, שְׂלֵא יִשׁוּבוּ אֵלֵיהֶם,
וְדַחוּ אוֹתִי וְאֵת הַחֻבְרִים שְׁלֵי מִבֵּית הַיְיִשִּׁיבָה.

עַד שֻׁקְרוּ אֶחָד שֶׁתָּיָה בִּינֵיהֶם הֶלֶךְ וְהֵבִיֵא אֶת
סֵפֶרוֹ שָׁל רַב הַמְּנוּנָא סְבָא, וְאָז הִתְעוֹרֵר
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן, שֶׁתָּיָה קָבוֹר עִמָּנוּ,
וְהֶלֶךְ וּבִקֵּשׁ בֵּנֵי עֵדֶן עֲלֵיהֶם, וְנִרְפָּא הָעוֹלָם. וְאָז
הִתִּירוּ לָנוּ, וּמֵאוֹתוֹ יוֹם שֶׁהֵעֵלוּ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר
מִבֵּית הַקְּבָרוֹת הָיָה וְנִתַּן לְאַבְיוֹ, אִין מִי
שֶׁיִּתְעוֹרֵר לְעַמֵּד לְפָנֵי יִשְׁנֵי חֲבֵרוֹן, שְׂאָנוּ פּוֹחֲדִים
מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁדַּחוּ אוֹתִי וְאֵת חֻבְרֵי. וְעַכְשָׁו

באתם אלינו עם ספר תורה עמכם, אמרנו
 שהרי העולם מצוי בצער. ועל כן הודיענו,
 שאמרנו: מי יקדים להודיע לאותם צדיקי אמת
 ישני תברון? נשמט רבי ייסא עם אותו חלק
 של ספר תורה. אמר רבי חזקיה, חס ושלום
 אין העולם בצער, ואנו לא באנו לכך.

קמו רבי חזקיה ורבי ייסא והלכו. אמרו, ודאי
 בשעה שצדיקים לא נמצאים בעולם,
 העולם אינו מתקיים אלא בשביל המתים. אמר
 רבי ייסא, בשעה שהעולם צריך את המטר, למה
 הולכים אצל המתים, והרי פתוב (דף ע"ב) (דברים יח)
 ודרש אל המתים, ואסור? אמר לו, עד כאן לא
 ראית כגף צפור העדן. ודרש אל המתים, וקא
 אל המתים. שהם רשעי העולם שהם מעמים
 עובדי עבודה זרה שנמצאים תמיד עם המתים.
 אבל ישראל, שהם צדיקי אמת, עליהם קרא
 שלמה, (קהלת ד) ושבת אני את המתים שכתב מתו,
 בזמן אחר ולא עכשו. שכתב מתו, ועכשו הם
 חיים.

ועוד, ששאר העמים, כשהם באים למתייהם, הם באים עם כשפים לעורר עליהם מינים רעים. וכשישראל באים למתייהם, באים בכמה תשובה לפני הקדוש ברוך הוא, כשברון לב ובתענית כנגדו, והכל כדי שנשמות הקדושים יבקשו רחמים לפני הקדוש ברוך הוא עליהם, והקדוש ברוך הוא חם על העולם בעבורם.

ועל זה שנינו, צדיק, אף על גב שנפטר מהעולם תוה, לא מסתלק ולא נאבד מכל העולמות, שהרי בכל העולמות הוא נמצא יותר מבחיינו, שבחיינו נמצא בעולם תוה בלבדו, ואחר כך נמצא בשלשה עולמות ומזמן אליהם, שכתוב (שיר א) עלמות אהבוך, אל תקרי עלמות אלא עולמות. אשרי חלקם.

למדנו, כתוב (שמואל א-א כה) והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים. והיתה נפש אדני?! נשמת אדני תיה צריך להיות! אלא כמו שאמרנו, שאשרי חלקם של הצדיקים שהכל נקשר זה עם

וְהוּא, נֶפֶשׁ בְּרוּחַ, וְרוּחַ בְּנִשְׁמָה, וְנִשְׁמָה בְּקָרוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. נִמְצָא שֶׁהַנֶּפֶשׁ צְרוּרָה בְּצִרּוּר הַחַיִּים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שֶׁאָמְרוּ הַחֲבֵרִים, גָּלוּתוֹ שֶׁל
סֵפֶר תּוֹרָה אֶפְלוּ מִבֵּית פְּנִסֶת לְבֵית פְּנִסֶת
אַחַר אָסוּר, וְכָל שֶׁכֵּן לְרַחוּב. לָמָּה לְרַחוּב? אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרָנוּ, בְּדִי שִׁיתְעוֹדְרוּ עָלֵינוּ
וַיִּבְקְשׂוּ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם. אָמַר רַבִּי אַבְא,
כְּשֶׁשְׂכִינָה גָּלְתָה כֹּךְ גַּם מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, עַד
שֶׁאָמְרָה (ירמיה ט) מִי יִתְּנֵנִי בַּמִּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים
וְגו', אֵף כָּאֵן בְּרֵאשׁוֹנָה מִבֵּית פְּנִסֶת לְבֵית פְּנִסֶת,
אַחַר כֹּךְ לְרַחוּב, אַחַר כֹּךְ בַּמִּדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּנִי כָּבֵל פּוֹחֲדִים וְלֹא מַעֲבִירִים
אֶפְלוּ מִבֵּית פְּנִסֶת לְבֵית פְּנִסֶת, כָּל שֶׁכֵּן זֶה.

לְמַדְּנוּ, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן לַחֲבֵרִים, בְּיָמַי לֹא
יִצְטָרְכוּ בְּנֵי הָעוֹלָם אֶת זֶה. אָמַר לוֹ רַבִּי
יוֹסֵי הַצְּדִיקִים מְגַנְיִים עַל הָעוֹלָם בְּחַיֵּיהֶם,
וּבְמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם. זֶהוּ שֶׁכֶּתוּב (ישעיה לו)
וַנִּגְזַרְתִּי עַל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַנִי וְלְמַעַן דָּוִד

עבדי. ואלו בתייו לא כתוב. אמר רבי יהודה, מה
 שונה כאן שכתוב למעני ולמען דוד עבדי,
 ששקול זה לזה? אלא משום שדוד זכה להקשר
 למרכבה הקדושה של האבות, ומשום כך הכל
 אחד. ברוב הוא לעולם ולעולמי עולמים.

במעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא
 תעשו. רבי יצחק פתח, (תהלים קב) לספר
 בציון שם ה' ותהלתו בירושלם. שם שנינו, השם
 הקדוש נסתר ונגלה. והתורה, שהיא השם הקדוש
 העליון, נסתרת ונגלית. וכל פסוק שבתורה, וכל
 פרשה של התורה, נסתר ונגלה.

שלמדנו, אמר רבי יהודה, מחצפתה של צדיקה
 אחת יצאו כמה טובות לעולם, ומי
 היא? תמר, שכתוב (בראשית לח) ותישב בפתח עינים.
 אמר רבי אבא, פרשה זו מוכיחה שהתורה
 נסתרת ונגלית. והרי הסתבלתי בכל התורה ולא
 מצאתי מקום שנקרא פתח עינים, אלא הכל
 נסתר, וסוד הסודות הוא.

וְלַמְדָּנוּ, מָה רְאִיתָה הַצְדִּיקָת הַזֶּה לַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה?
 אֵלֶּא הַפִּירָה בְּבֵית חָמִיךָ אֶת הַרְכִּי
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵיךְ מִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם עִם בְּנֵי
 הָאָדָם. וּמִשׁוֹם שֶׁהִיא הַפִּירָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הַקִּים אֶת הַדְּבָר עַל יְדָה. וְזֶה הוּלֵךְ כְּמוֹ שֶׁשָּׂנִינּוּ,
 מְזַמְנֵת הִיתָה בַּת שְׁבַע מִשְׁשָׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית לְהִיּוֹת
 אִמּוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ. אַף כָּאֵן מְזַמְנֵת הִיתָה תְּמָר
 לְכֹךְ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

וְתֵשֶׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם. מִי זֶה פֶּתַח עֵינַיִם? כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר, וְהוּא יֵשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל. וְכַתּוּב
 (שְׁמוֹת יב) וּפֶסַח ה' עַל הַפֶּתַח. וְכַתּוּב (תְּהִלִּים קיח)
 פֶּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק וְגו'. עֵינַיִם - שֶׁכָּל עֵינֵי
 הָעוֹלָם ^(דף עב ע"א) מְצַפִּים לְפֶתַח הַזֶּה. אֲשֶׁר עַל יְדֵךְ
 תִּמְנְנֶתָה, מַה זֶה תִּמְנְנֶתָה? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבָר יב)
 וְתִמְנֶנֶת ה' יָבִיט. וְכֹךְ בְּאַרְנֹה, תְּמָר הַקְּיָמָה
 הַדְּבָר לְמַטָּה, וְהַפְּרִיחָה פְּרָחִים וְנִצְנְצָה עֲנָפִים
 בְּסוּד הָאֱמוּנָה.

וַיְהוֹדָה עַד רָד עִם אֵל וְעִם קְדוֹשִׁים נְאֻמָּן (הושע יב). וַיִּרְאֶה יְהוָה וַיַּחֲשַׁבֶּה לְזוֹנָה וְגו'.

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ל) בֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנַאֲפֶת. כִּי בִסְתָה פָּנֶיהָ, וּבְאֲרָנוּ כִּי בִסְתָה פָּנֶיהָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֲכַלָּה וּמַחֲתָה פִּיהָ, שְׂרָפָה אֶת הָעוֹלָם בְּשִׁלְהֵבוֹתֶיהָ, וְאָמְרָה לֹא פָעַלְתִּי אֲזוֹן. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי בִסְתָה פָּנֶיהָ, וְאִין מִי שִׁיּוּדַע דְּרָכֶיהָ לְהַנְצִיל מִמֶּנָּה. וַיֵּט אֵלֶיהָ אֵל הַדֶּרֶךְ, אֵל הַדֶּרֶךְ מִמָּוֶשׁ, לְחַבֵּר לָבֵן בְּאָדָם. וַיֹּאמֶר הִבָּה נָא אָבוֹא אֵלֶיךָ וְגו', הֲרִי בְּאֲרָנוּ הִבָּה בְּכָל מְקוֹם.

כִּי לֹא יָדַע כִּי כִלְתּוֹ הִיא. כִּי כִלְתּוֹ הִיא שֶׁל הָעוֹלָם, מְתַרְגְּמִים: אֲשֶׁר הַשְּׂמֵדַת הָעוֹלָם הִיא. מָה הַטַּעַם לֹא יָדַע? מִשּׁוּם שֶׁהֵאִירוּ פָּנֶיהָ לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, וְהוֹדַמְנָה לְבִשָּׁם וּלְרַחֵם עַל הָעוֹלָם. כִּי כִלְתּוֹ הִיא - זוֹ כִּלְתָה מִמָּוֶשׁ, שְׂפָתוֹב (שיר ד) אֶתִּי מִלְּבָנוֹן כִּלְתָה.

וַתֹּאמֶר מָה תִּפְתֵּן לִי כִּי תָבוֹא אֵלַי. עֲכָשׁוּ הַכִּלְתָה צְרִיכָה תְּכַשִּׁיטֶיהָ. וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח

גְּדִי עֵזִים מִן הַצֵּאֵן. לְמַלְךְ שֶׁהָיָה לוֹ בֵּין מִשְׁפָּחָה
 אַחַת שֶׁהָלַךְ בְּהִיכָל, רָצָה הַמֶּלֶךְ לְשַׂאת גְּבִירָה
 עֲלֵיוֹנָה וּלְהַכְנִיסָהּ לְהִיכָלוֹ. אָמְרָה: מִי נָתַן אֶת זֶה
 בְּתוֹךְ הַיִּכָּל הַמֶּלֶךְ? (מִי נָתַן אֶת זֶה בְּהִיכָל הַמֶּלֶךְ? אָמַר הַמֶּלֶךְ:)
 אָמַר: מִכָּאן וְהִלָּאָה אֲשַׁלַּח וְאֶגְרֹשׁ אֶת בֵּין הַשְּׁפָחָה
 מִהִיכָלִי.

כֶּךָ גַּם כָּאן, אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי עֵזִים מִן הַצֵּאֵן.
 וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ כֹּלָא תְּבַשֵּׁל גְּדִי. וְכָל אוֹתָם
 שְׂפָצֵד בְּכוֹר הַכְּהֻמָּה הֵם כָּאן. וְעַל כֵּן לֹא כָּתוּב
 אָנֹכִי אֶתֶן, אֶלָּא אָנֹכִי אֲשַׁלַּח, אֶגְרֹשׁ וְאֲשַׁלַּח
 אוֹתוֹ שְׁלֵא יִמְצֵא בְּהִיכָלִי.

וְתֵאמֶר אִם תִּתֵּן עֲרֻבוֹן עַד שְׁלֻחָהּ. אֵלּוּ הֵם סִימְנֵי
 הַגְּבִירָה שֶׁתִּתְּבַרְכָּה מִהַמֶּלֶךְ בְּזוֹנוּגָתָה.
 וַיֹּאמֶר מָה הָעֲרֻבוֹן אֲשֶׁר אֶתֶן לָהּ, וְתֵאמֶר חֲתָמָהּ
 וּפְתִילָהּ וּמִטָּהּ. אֵלּוּ הֵם (צִדְדֵי) הַקְּשָׁרִים הָעֲלִיוֹנִים,
 תְּכֵשִׁיטֶיהָ שֶׁל הַכֶּלֶה מִתְּבַרְכִּים מִשְׁלֵשֶׁת אֱלֹהִים,
 נִצַּח הוֹד יְסוֹד, וְהַכֶּל נִמְצָא בְּשֵׁלֶשֶׁת אֱלֹהִים, וְהַכֶּלֶה

(מנצח חוד יסוד) מַתְּבַרְכֶת מִכָּאן. מִיָּד - וַיִּתֵּן לָהּ וַיִּבֹא
אֵלֶיהָ וַתַּחַר לוֹ.

וַיְהִי כְּמִשְׁלַש חֳדָשִׁים. מַה זֶה מִשְׁלַש חֳדָשִׁים?
אַחַר שְׁשִׁיּשְׁלָשׁוֹ הַחֳדָשִׁים, וְהָרִי שְׁלָשָׁה חֳדָשִׁים
בְּאַרְנוּ. וְכֵאן כְּמִשְׁלַש חֳדָשִׁים, שְׁהַתְחִיל הַחֲדָשׁ
הַרְבִּיעִי לְעוֹרֵר דִּינִים בְּעוֹלָם מַחֲטָאֵי בְּנֵי אָדָם,
וְהִיא יוֹנְקֶת מִצַּד הָאַחַר. אִז - וַיִּגַּד לִיהוּדָה לֵאמֹר
זָנְתָה תָמָר כְּלָתְךָ. תְּרִי כִּלָּה בְּצַד הָאַחַר נִמְצְאָתָ.
מַה כָּתוּב? הוֹצִיאֹתָ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב, (איכה ב) הַשְׁלִיךְ
מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל. וְתִשְׂרַף, בְּשִׁלְחָתָ
הַצְּהָרִים בְּנָלוֹת.

מַה כָּתוּב? הִיא מוֹצֵאָתָ, לְהַמְשִׁיךְ לְנָלוֹת. וְהִיא
שְׁלָחָה אֶל חָמִיָּה לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶּה לוֹ.
לֹא כָתוּב לְאִישׁ אֲשֶׁר אֵלֶּה מִפְּנֵי, אֵלֶּה לְאִישׁ אֲשֶׁר
אֵלֶּה לוֹ. שְׁלוֹ הַסִּימָנִים הִלְלוּ הַמְּצוּיִים, אֲנֹכִי תָרָה.
מִיָּד - וַיִּכַּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צְדָקָה מִפְּנֵי. צְדָקָה
וּדְאִי, וְהַשֵּׁם גּוֹרָם. מַה גּוֹרָם לָהּ? הַשֵּׁם הַזֶּה. תּוֹר
וַאֲמַר, מִפְּנֵי, שְׁכַתוּב כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֲהַב

יֵשֶׁר יַחֲזוּ פְּנֵימוֹ. צְדָקָה - צְדָק ה', שְׂמֵמְנֵי נְמֻלָּה
 אֵת הַשֵּׁם הַזֶּה. מִמְּנֵי יִרְשָׁה, מִמְּנֵי נִמְצָאת.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, מָה הַטַּעַם פְּתוּב חַמִּיּוֹה בְּמָקוֹם
 אַחֵר, וַיִּתְּוֹדַה בְּמָקוֹם אַחֵר? אָמַר לוֹ, הַכֹּל
 נִקְשָׁר זֶה עִם זֶה. חַמִּיּוֹה תְּלוּי בְּמָקוֹם עֲלִיּוֹן.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת בְּאַרְנוֹ בְּסוּד עֲלִיּוֹן
 בְּכַמָּה גֻּנָיִם. בְּשֵׁית־בּוֹנֵנוּ בְּדִבְרִים, מִמְּנָה
 יִשְׁמְעוּ הַסּוּדוֹת שֶׁל דִּרְכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא וְדִינֵיו
 בְּכֹל מָקוֹם. וְהוּא יִדְעָה וְהַקְּדִימָה עֲצָמָה לְדַבֵּר
 הַזֶּה, לְהַשְׁלִים אֵת דִּרְכֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא בְּדִי
 שֵׁי־צֵאוּ מִמְּנָה מְלָכִים שְׁלִיטִים, שְׁעֵתִידִים לְשִׁלְטָה עַל
 הָעוֹלָם. וְרוֹת עֲשֶׂתָה בְּגוֹן זֶה.

אָמַר רַבִּי אַבְיָא, פְּרָשָׁה זוֹ נִקְשָׁרָה בְּסוּד חֲכָמַת
 הַתּוֹרָה, וְהַכֹּל נִסְתָּר וְנִגְלָה. וְכֹל הַתּוֹרָה
 מְצוּיָה בְּגוֹן זֶה, וְאִין לָךְ דְּבַר בְּתוֹרָה שְׁלֵא רָשׁוּם
 בּוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ הָעֲלִיּוֹן שְׁנִסְתָּר וְנִגְלָה. (דף עב ע"ב)

מִשּׁוּם כֵּךְ הַנִּסְתָּרוֹת שְׁבַתּוֹרָה, קְדוּשִׁים עֲלִיּוֹנִים
 יוֹרְשִׁים אוֹתָם, וְנִגְלִית לְשָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. כְּמוֹ כֵּן

בְּתוֹב, (תהלים קב) לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם ה' וּתְהַלְלֵהוּ
 בִּירוּשָׁלַם. שְׁתִּירֵי בְּצִיּוֹן בַּמִּקְדָּשׁ מִתָּר לְהַזְכִּיר אֶת
 הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כְּרָאוּי, וּבַחוּץ בְּכַנּוּיָו. וְלִכְּן הַכֹּל
 נִסְתָּר וְנִגְלָה. לְמִדְּנוּ, כֹּל מִי שֶׁנִּזְרַע אֹת אַחַת
 מִהַתּוֹרָה אוֹ מוֹסֵף אֹת אַחַת לַתּוֹרָה, כְּמִי
 שֶׁמִּשְׁקַר בַּשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הֶעֱלִיזוֹן שָׁל הַמְּלֶאךָ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַעֲשֵׂה שָׁל מְצַרִּים שְׁעוֹבְדִים
 לְשִׁפְחָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. מַעֲשֵׂה שָׁל כְּנַעַן
 שְׁעוֹבְדִים לְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא (שמות יב) שְׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית
 הַבּוֹר. וְעַל זֶה כְּתוּב, (בראשית ט) אָרוּר כְּנַעַן עֶבֶד
 עֲבָדִים יִהְיֶה לְאַחֲיוֹ. מִשּׁוֹם כֶּךָ כֵּלָם מִכְּתִיבִים
 (מְבַרְכִים) (מְבַרְכִים) בְּדַבָּרִים קְדוּשִׁים, וְעוֹשִׂים מַעֲשִׂים
 (עֲרִיזוֹת) כִּכֹּל. מִשּׁוֹם כֶּךָ, כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מְצַרִּים אֲשֶׁר
 יִשְׁבְּתָם כָּהֵן וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, שְׁעוֹשִׂים דִּינִים
 (מִינִים) רָעִים לְשִׁלֵּט (לְטַמָּא) עַל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 וְלֹא תִטְמָא אֶת אֲדָמְתָךְ. וְכֵתוּב וַתִּטְמָא הָאָרֶץ.

כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מְצַרִּים וְגו'. רַבִּי חֲנִיָּא פָתַח, (איוב
 לח) לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וְגו'. לְמִדְּנוּ,

עתיד הקדוש ברוך הוא לטהר את ארצו מכל
 טמאת העמים עובדי עבודה זרה שטמאו אותה,
 כמי שאוחזו בטליתו ומנער את הטנפת ממנה.
 וכל אותם שנקברו בארץ הקדושה, לזרק אותם
 החוצה, ולטהר את הארץ מהצד האחר (קדוש אחר),
 בכיכול שהיתה מזינה את שאר גדולי העמים
 ולקבל את טמאתם ולהנהיגם, ועתיד לטהר אותה
 ולהעבירם החוצה.

רבי שמעון היה מטהר את (תרי) שוקי טבריה, וכל
 שהיה שם מת, היה מעלה אותו ומטהר את
 הארץ. למדנו, כתוב ותבאו ותטמאו את ארצי
 וגו'. אמר רבי יהודה, אשרי חלקו של מי שזוכה
 בחייו להשרות מדורו בארץ הקדושה. שכל מי
 שזוכה לה, זוכה להשפיע מטל השמים שלמעלה
 שיורד על הארץ. וכל מי שזוכה להקשר בחייו
 בארץ הקדושה הזו, זוכה להקשר אחר כך לארץ
 הקדושה העליונה.

וְכָל מִי שֶׁלֹּא זֹכֶה בְּחַיָּיו, וּמְבִיאִים אוֹתוֹ לְהַקְבֵּר
 שָׁם, עָלָיו כָּתוּב וְנַחֲלָתִי שְׁמַתָּם לְתוֹעֵבָה.
 רוּחוֹ יֵצֵא בְּרֵשׁוֹת נְבִרְיָה אַחֲרָת, וְגוֹפוֹ בָּא תַּחַת
 רֵשׁוֹת הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה בְּבִיכּוּל, עֹשֶׂה קִדְשׁ חָל,
 וְחָל קִדְשׁ. וְכָל מִי שֶׁזֹּכֶה לְהוֹצִיא נְשַׁמְתּוֹ בְּאָרֶץ
 הַקְּדוּשָׁה, מִתְּכַפְּרִים חֲטָאָיו, וְזֹכֶה לְהַקְשֵׁר תַּחַת
 בְּנֵי הַשְּׂכִינָה, שְׁפָתוֹב (דברים לב) וְכִפֵּר אֲדַמְתּוֹ עִמּוֹ.
 וְלֹא עוֹד, אֵלֶּא אִם זֹכֶה בְּחַיָּיו, זֹכֶה לְמִשְׁךְ עָלָיו
 רוּחַ קִדְשָׁה תָּמִיד, וְכָל מִי שֶׁיּוֹשֵׁב בְּרֵשׁוֹת אַחֲרָת,
 נִמְשַׁכֵּת עָלָיו רוּחַ אַחֲרָת נְבִרְיָה.

לְמַדְנֹו, כְּשֶׁעָלָה רַב הַמְּנוּנָא סְבָא לְשָׁם, הָיוּ עִמּוֹ
 שְׁנַיִם עֲשָׂר בְּנֵי הַיְשִׁיבָה שְׁלוֹו. אָמַר לָהֶם,
 אִם אֲנִי הוֹלֵךְ לְדֶרֶךְ חַיִּי, לֹא עַל שְׁלִי אֲנִי עוֹשֶׂה,
 אֵלֶּא כִּדִּי לְהַשִּׁיב הַפְּקֻדוֹן לְבָעָלָיו. שְׁנֵינּוּ, כָּל
 אוֹתָם שֶׁלֹּא זָכוּ לָזֶה בְּחַיֵּיהֶם, הֵם מְשִׁיבִים אֶת
 הַפְּקֻדוֹן רַבּוֹנָם לְאַחַר.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשּׁוּם כָּה, כָּל מִי שֶׁמְעַבִּיר
 מֵאוֹתָם מִיָּנִים רָעִים אוֹ רֵשׁוֹת אַחֲרָת

לְאָרֶץ, הָאָרֶץ נִטְמָאת. אֹי לְאוֹתוֹ הָאִישׁ! אֹי לְנַפְשׁוֹ! שְׁהִרֵי הָאָרֶץ הִקְדוּשָׁה לֹא תִקְבַּל אוֹתוֹ אַחַר כָּף, עָלְיוֹ כָּתוּב (תהלים קד) יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ - בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְדַשְׁעִים עוֹד אֵינָם - בְּתַחֲיַת הַמֵּתִים. אֹי - בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֵת ה' הַלְלוּיָהּ.

אֵת מִשְׁפָּטֵי תַעֲשׂוּ וְאֵת חֻקֵּי תִשְׁמְרוּ לְלֶכֶת בָּהֶם וְגו'. רַבִּי אַבְנָא אָמַר, אֲשַׁרֵּי חֶלְקֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה בָּהֶם מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וּבִשְׂבִיל אַהֲבָתוֹ עֲלִיהֶם נָתַן לָהֶם הַנְּהֻגוֹת אֵמֶת, נִטְעַע בָּהֶם אֵת עֵץ הַחַיִּים וְהַשָּׂרָה שְׂכִינָתוֹ בֵּינֵיהֶם. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל רְשׁוּמִים בְּרָשָׁם קְדוּשׁ בְּבִשְׂרָם, וְנוֹדְעִים שָׁחָם שְׁלוֹ, [נוֹדְעִים] מִבְּנֵי הַיִּבְלֹו.

וּמִשּׁוֹם כָּף, כָּל אוֹתָם שְׁלֹא רְשׁוּמִים בְּרָשָׁם הִקְדוּשׁ (דף עג ע"א) בְּבִשְׂרָם, הֵם אֵינָם שְׁלוֹ, וְנוֹדְעִים שְׁכָלָם מִצַּד הַטְּמֵאָה הֵם בָּאִים, וְאִסּוּר לְהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם וּלְדַבֵּר עִמָּם בְּדַבְרֵי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ

הוא, ואסור להודיעם דברי תורה, כי התורה בלה שמו של הקדוש ברוך הוא, וכל אות של התורה נקשרת לשם הקדוש. וכל מי שלא רשום ברשם הקדוש בבשרו, אסור להודיעו דבר תורה, וכל שכן להתעסק (להסתכל) עמו.

רבי שמעון פתח, (שמות יב) זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו, וכתוב וכל עבד איש וגו', וכתוב תושב ושכיר לא יאכל בו. ומה פסח שהוא פשר למאכל, על שנרמז בדבר קדוש אסור לכל אלה לאכל בו ולתת להם לאכל עד שימולו - התורה שהיא קדש קדשים (של קדשים), השם העליון של הקדוש ברוך הוא, על אחת כמה וכמה.

רבי אלעזר שאל את רבי שמעון אביו. אמר לו, חרי שנינו שאסור ללמד תורה לעובדי כוכבים ומזלות, ויפה העירו החברים מנבל, שכתוב לא עשה בן לכל גוי. אבל פיון שאמר מגיד דבריו ליעקב, למה חקיו ומשפטיו לישראל?

אמר לו, אלעזר, בא ראה, אשריהם ישראל
 שהחלק העליון הקדוש הזה נטע בהם הקדוש
 ברוך הוא, שכתוב כי לקח טוב נתתי לכם, לכם
 ולא לעמים עובדי עבודה זרה.

ומשום שהיא גנוזה עליונה נכבדה, שמו ממש,
 התורה בלה נסתר ונגלה בסוד של שמו,
 ועל כן ישראל הם בשתי דרגות, נסתר ונגלה.
 ששנינו, שלש דרגות הן שנקשרות זו בזו: הקדוש
 ברוך הוא, תורה וישראל. וכל אחת דרגה על
 דרגה, נסתר ונגלה. הקדוש ברוך הוא דרגה על
 דרגה, נסתר ונגלה. התורה גם כן נסתר ונגלה.
 ישראל גם כן דרגה על דרגה. והו' שכתוב (תהלים
 קמז) מגיד דבריו ליעקב תקיו ומשפטיו לישראל.
 שתי דרגות הן - יעקב וישראל, אחד גלוי ואחד
 נסתר.

מה זה אומר? אלא כל מי שנמול ונרשם בשם
 (ברשם) הקדוש, נותנים לו באותם דברים
 שהתגלו בתורה, כלומר, מודיעים לו בראשי

אותיות ובְּרָאִשׁי פְּרָקִים, נוֹתְנִים עָלָיו חֲמֻרָה שֶׁל
 מַצּוֹת הַתּוֹרָה, וְלֹא יוֹתֵר, עַד שִׁיתְעַלָּה לְדַרְגָּה
 אַחֲרָת. זֶהוּ שְׂכָתוּב מִגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב (לְיַעֲקֹב יָפֵת).
 אֲבָל חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּדַרְגָּה יוֹתֵר
 עֲלִיוֹנָה, וְכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ל"ב) לֹא יִקְרָא שְׁמֹךְ עוֹד יַעֲקֹב
 וְגו'. חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל, אֵלּוּ סוּדוֹת הַתּוֹרָה
 וְחֲנֻקָּהּ הַתּוֹרָה וְסִתְרֵי תּוֹרָה, שֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ
 לְגַלוֹת אֵלֶּא לְמִי שֶׁהוּא בְּדַרְגָּה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה
 בְּרֵאשִׁית.

וְמָה לְיִשְׂרָאֵל כְּזֶה, לְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה עַל
 אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְכֹל מִי שֶׁלֹּא נִמּוֹל
 וְנוֹתְנִים לוֹ אֲפֹלוֹ אוֹת קִטְנָה שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּאֵלוֹ
 הַחֲרִיב עוֹלָם וּמִשְׁקַר בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שֶׁחֶכֶל תְּלוּי כְּזֶה, וְזֶה כְּזֶה נִקְשָׁר, שְׂכָתוּב (יִרְמִיָּה ל"ג)
 אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא
 שְׂמַתִּי.

בֵּא רְאֵה, כְּתוּב וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִלְּשָׁה
 לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁם,

אֲבָל לְשָׂאֵר הָעַמִּים לֹא שָׁם. מִשּׁוּם כִּךָ דְּבַר אֵל
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (ויקרא ב) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר. וְכֵן
 כָּל־ם. יְנוּחוּ אֲבוֹת הָעוֹלָם, הֵם הַלֵּל וְשִׂמְאֵי, שְׂכָרָךְ
 אָמְרוּ לְאוֹנְקְלוֹם, וְלֹא הוֹדִיעוּ לוֹ דְּבַר תּוֹרָה עַד
 שְׁנִמּוֹל.

וּבֵא רְאֵה, הַדְּבָר הַרְאֵשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁנוֹתָנִים
 לְתִינוּקוֹת אֶל"ף בִּי"ת, זֶה דְּבַר שְׂאִין בְּנֵי
 הָעוֹלָם יְכוּלִים לְהַשִּׁיג בְּשִׁכְלָם וּלְהַעֲלוֹתוֹ בְּרָצוֹן,
 וְכָל שְׂכֵן לְדְבַר אוֹתוֹ בְּפִיהֶם, וְאֶפְלוּ מִלְּאֲכִים
 עֲלִיוֹנִים וְעֲלִיוֹנֵי הָעֲלִיוֹנִים אֵין יְכוּלִים לְהַשִּׁיג, כִּי
 הֵם נִסְתָּרוֹת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. וְאֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת
 וְחֲמִשׁ רֶבֶבֶת שֶׁל עוֹלָמוֹת, כָּל־ם תְּלוּוִיִּים בְּקוֹצוֹ שֶׁל
 אֶל"ף, וְשִׁבְעִים וְשָׁנִים שִׁמּוֹת קְדוּשִׁים חֲקוּקִים
 בְּאוֹתֵיזוֹתָיו רְשׁוּמִים, שְׁעָמְדוּ בָּהֶם עֲלִיוֹנִים
 וְתַחַתוֹנִים, שְׁמִים וְאָרְץ, וְכִסֵּא הַכְּבוֹד שֶׁל הַמְּלֶכֶה,
 תְּלוּוִיִּים מְצַד אֶחָד לְצַד אֶחָד, שְׂפָשִׁימוֹת הָאֶלֶף
 קִיּוּמָם שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְתוֹמְכִים שֶׁל עֲלִיוֹנִים
 וְתַחַתוֹנִים בְּסוֹד הַחֲכֵמָה.

וְיִשְׁכְּבִילִים נִסְתָּרִים וְנִהְרֹת עֲמֻקִּים וְעֶשֶׂר אֲמִירוֹת,
כֻּלָּם יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ קוֹץ תַּחְתּוֹן שֶׁתַּחַת
הָאֵלֶּת. מִכָּאן וְהִלָּא מִתְחִיל לְהִתְפַּשֵּׁט אֶלֶף
בְּבִי"ת, וְאֵין חֲשָׁפוֹן לְחֻכְמָה שֶׁנִּחְקָקָה כָּאן.

משום (דף עג ע"ב) כִּי תַתּוֹרָה הִיא הַקִּיּוּם שֶׁל הַכֹּל
וְאֲמוּנַת הַכֹּל, לְקֹשֶׁר קֹשֶׁר שֶׁל הָאֲמוּנָה זֶה
עִם זֶה כְּרֵאוּי. וּמִי שֶׁנִּמּוֹל, נִקְשָׁר בְּאוֹתוֹ קֹשֶׁר
הָאֲמוּנָה. וּמִי שֶׁלֹּא נִמּוֹל וְלֹא נִקְשָׁר בּוֹ, כְּתוּב בּוֹ
(וַיִּקְרָא כב) וְכֹל זֶר לֹא יֹאכַל קֶדֶשׁ. (שְׁמוֹת יג) וְעַל עֵרֶל
לֹא יֹאכַל בּוֹ. שְׁחֵרֵי הַתְּעוֹרָרָה רוּחַ הַטְּמֵאָה
שֶׁמִּצְדוֹ, וּכְאֵל לְהִתְעַרֵּב בְּקֶדְשָׁהּ. כְּרוּךְ תִּרְחֹמֶן
שֶׁהַפְּרִיד אֶת יִשְׂרָאֵל בְּנֵיו, רְשׁוּמִים בְּרִשְׁם קְדוֹשׁ,
מֵהֶם וּמִזַּחְמָתָם. עֲלֵיהֶם כְּתוּב, (יִרְמִיָּה ב) וְאַנְכִי
נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק בְּלֶה זֶרַע אֲמֶת. וּמִשׁוּם כֵּן, (מִיכָה ז)
תִּתֵּן אֲמֶת לְיַעֲקֹב, וְלֹא לְאַחֵר. תּוֹרַת אֲמֶת, לְזֶרַע
אֲמֶת. כֵּן רַבִּי אֶלְעָזָר וּנְשָׁקוֹ עַל יָדוֹ.

רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א יב) כִּי לֹא יִטֹּשׁ ה' אֶת
עַמּוֹ בְּעֵבֹר שְׁמוֹ וְגו'. כִּי לֹא יִטֹּשׁ ה' אֶת

עמו, מה הטעם בעבור שמו הגדול? כי הכל נקשר זה עם זה. וכמה נקשרו ישראל בקדוש ברוך הוא? באותו רשם קדוש שנרשם בבשרם, ומשום כך לא ימשח ה' את עמו. ולמה? בעבור שמו הגדול שנרשם בהם.

למדנו, התורה נקראת ברית, והקדוש ברוך הוא נקרא ברית, והרשם הקדוש הזה נקרא ברית. ולכן הכל נקשר זה עם זה ולא נפרד זה מזה. אמר לו רבי ייסא, תורה וישראל - יפה, אבל הקדוש ברוך הוא מנין לנו שנקרא ברית? אמר לו, שכתוב (תהלים קו) ויזכר להם בריתו, ויהי גודע, ויהי נתבאר.

ואת חקתי תשמרו (ויקרא יח). חקתי - אלו הן הנהגות המלך. משפטי - אלו הן גזרות התורה. רבי יהודה אמר, כל אותן הנהגות שנקראות צדק, נקראו חקתי, והן גזרת המלך. ובכל מקום שנקרא משפט, הן נקראות דינו של המלך, שהוא המלך הקדוש, הקדוש ברוך הוא

הַמֶּלֶךְ שָׁפַל הַשָּׁלוֹם שָׁלוֹ, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
 בְּמָקוֹם שִׁשְׁנֵי חֲלָקִים אֲחוּזִים זֶה עִם זֶה. וְעַל זֶה
 פְּתוּב, (תהלים פט) צִדְקָה וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֵאֵךְ, וְהֵם דִּין
 וּדְחָמִים. וּמִשׁוֹם כֶּךָ חֵק וּמִשְׁפָּט. וְעַל זֶה פְּתוּב,
 (שם קמו) תִּקְיֹוּ וּמִשְׁפָּטֵיךָ לְיִשְׂרָאֵל. לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא
 לְשָׂר הָעַמִּים.

מַה פְּתוּב אֲחֵרָיו? לֹא עֲשֵׂה בֵּן לְכָל גּוֹי. וְשְׁנֵינוּ,
 אֵף עַל גַּב שְׁנַמּוּל וְלֹא עֲשֵׂה אֶת מִצְוֹת
 הַתּוֹרָה, הֵרִי הוּא כְּמוֹ גּוֹי בְּכָל, וְאִסּוּר לְלַמְדוֹ
 דְּבָרֵי תּוֹרָה. וְעַל זֶה שְׁנֵינוּ, (שמות כ) מִזְבַּח אֲבָנִים,
 זֶה מִזְבַּח אֲבָנִים מִמֶּשׁ. וְחֵרִי קָשִׁי הַלֵּב עוֹמֵד
 בְּמָקוֹמוֹ, וְחֵזְקָה לֹא פָסְקָה מִפְּנֵינוּ.

מִשׁוֹם כֶּךָ לֹא עוֹלָה בְּיָדוֹ אוֹתָהּ מִיָּלָה וְלֹא
 מוֹעִילָה לוֹ. וְעַל זֶה פְּתוּב, כִּי חֲרַבְךָ
 הִנְפַת עֲלֶיךָ וְתִחַלְלָהּ. מִשׁוֹם כֶּךָ, לֹא עֲשֵׂה בֵּן לְכָל
 גּוֹי סֶתֶם. וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם, לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי
 עוֹלָמִים. דְּבָר אַחֵר (קמז), לֹא נוֹתְנִים לָהֶם כָּל שְׂכָן
 סוּדוֹת תּוֹרָה וְחֵזְקָה הַתּוֹרָה. וְכָתוּב (דברים לב) כִּי

חֶלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבְלֵי נַחֲלָתוֹ, (תהלים קמד) אֲשֶׁר־
הָעָם שָׁפְכָה לוֹ אֲשֶׁר־י הָעָם שָׁה' אֱלֹהָיו.

בְּשָׁנָה, בְּדַרְכֵי הָאֲזָרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים. אַרְבָּעָה
מִפְתָּחוֹת נַעֲשׂוּ לְאַרְבַּעַת צְדֵי הָעוֹלָם,
וּבְזוּיּוֹתֵיהֶם נִמְצָאִים אֶחָד לְצַד אַרְבָּעָה, וְאַרְבָּעָה
לְצַד אֶחָד. נִחְקָקִים (נִחְלָקִין) בְּגִזָּן אֶחָד. בְּאֹתוֹ גִּזָּן,
הַיְכָלֹת וְאַרְגָּמָן וְצַבֵּעַ זוֹהָר וְלָבָן וְאָדָם. זֶה נִבְנָם
לְגִזָּן שֶׁל חֲבֵרוֹ, וְשֵׁלּוֹ רְשׁוֹם בּוֹ.

אַרְבָּעָה רָאשִׁים עָלוּ בְּאֶחָד, וּבְדִיּוֹקָן אֶחָד
נִדְבָקִים. רֹאשׁ אֶחָד עוֹלָה מִתּוֹךְ
הַרְחָצָה שְׂרוּחִין. שְׂתֵי אֵילֹת קְצוּבוֹת בְּשַׁעוֹר אֶחָד
עוֹלֹת מֵאוֹתָהּ רַחֲצָה, שְׁפָתוֹב (שִׁיר ד) בְּעֶדְר
הַקְצוּבוֹת שְׁעָלוּ מִן הַרְחָצָה. בְּשַׁעַר שְׁלָהֶם מֵרֹאֶה
שֶׁל אָבִן טוֹבָה שֶׁל אַרְבָּעָה גִּזָּנִים.

אַרְבַּע בְּנֵפִים שְׂמֻכְסוֹת עַל הַגּוֹף, וְיָדִים קְטַנּוֹת
תַּחַת בְּנֵפֵיהֶם. וְחֲמִשׁ בְּחֲמִשׁ חֲקוּקִים.
טָסִים (שׁוֹאֲפִים) לְמַעְלָה לְמַעְלָה מִן הַחֵיכָל, שֶׁהוּא
יָפָה תֵּאֵר וְנִאֲחָה לְמֵרֹאֶה.

עֲלֶם אֶחָד יֶלֶד יוֹצֵא שְׁנוֹן חֶרֶב, שְׁמַת־הַפֶּכֶת
 לְגִבּוֹרִים וְלִנְקֻבוֹת. לֹקְחִים מְדִידַת הָאִיפָה
 בֵּין שָׁמַיִם וּבֵין אָרֶץ. לְפַעֲמִים לֹקְחִים (עוֹלָיִם) לָהּ
 בְּכָל הָעוֹלָם, וְכָל הַמְּדִידוֹת מוֹדְדִים בָּהּ, שְׁפָתוֹב
 אִיפַת צֶדֶק וְגו'.

מֵרְאֵה אֶחָד שֶׁל בְּרוּלַח עוֹמֵד עַל חֶרֶב אַחַת,
 בְּרֵאשׁ אוֹתוֹ יֶלֶד (חֶרֶב) מְלַהֵט אָדָם מִתּוֹךְ
 הַבְּרוּלַח. (דף עד ע"א) שְׁנֵי צַדִּדִים מֵצֵד זֶה וּמֵצֵד זֶה,
 נִרְאִית אוֹתָהּ הַחֶרֶב בְּרֵשָׁמַיִם עֲמֻקִּים, נִבְרַ אֶחָד
 תְּקִיף, כֵּלָם שְׁעוֹמֵד בְּשִׁלְשָׁה עֶשֶׂר עוֹלָמוֹת חֲגוּר
 אוֹתָהּ הַחֶרֶב לַעֲשׂוֹת נְקֻמוֹת, וְעִמּוֹ חֲגוּרִים שְׁשִׁים
 אַחֲרֵיכֶם, כֵּלָם מְחַלְפִים (מְלַמְדִי) (שׁוֹלְפִי) מְנַצְחֵי קָרֵב. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב (תַּחֲלִים מַה) חֲגוּר חֶרֶבְךָ עַל יָרֵךְ גִּבּוֹר הוֹדֵךְ
 וְחֶדְרֵךְ. וְכֵתוֹב (שִׁיר ג) כֵּלָם אַחֲזֵי חֶרֶב מְלַמְדִי
 מְלַחֲמָה וְגו'. בְּכַמָּה גּוֹנִים מִתְּהַפְּכִים פְּנִיָּהֶם, שְׁאִין
 מִכִּיר אוֹתָם פָּרַט לְתוֹלַעַת אַחַת שְׁשֻׁמָּה (שְׁשׂוּרָה) בֵּין
 דְּגֵי הַיָּם, כֹּל הָאֲבָנִים שְׁעוֹבְרוֹת עֲלֵיהֶם נִבְקָעוֹת.

בְּאוֹתוֹ זְמַן הַקּוֹל שְׁיוּצֵא מֵאוֹתָם חֲנוּרֵי הַתְּרֵב,
 מִבְּקַע שְׁמוֹנֶה עָשָׂר הָרִים גְּדוֹלִים, וְאִין
 מִי שְׁיִרְכִין אֲזוּנָיו. כָּל הָעוֹלָם סְתוּמֵי עֵינַיִם, אֲטוּמֵי
 לֵב, אִין מִי שְׁיִשְׁנִיתָ, שְׁתַּרִי הַבְּנִין סְתוּר כְּשִׁעוּשִׁים
 מֵעֲשִׂים שְׁאִינָם כְּשָׂרִים, סוּטִים מִדְּרֹךְ תִּקְיָנָה,
 תִּימִין סָרָה וְהַשְּׂמַאל שׁוֹלְטָת, וְאִז מְצוּיֹת עֲרִיזוֹת.
 אוֹי לְרָשָׁעִים שְׁגוֹרְמִים אֶת זֶה בְּעוֹלָם, שְׁתַּרִי אִין
 מִתְּבַרְכִים לְמַעְלָה עַד שְׁיִכְלוּ אוֹתָם לְמַטָּה. וְהוּ
 שְׁכַתוּב (תהלים קד) וְרָשָׁעִים עוֹד אֵינָם כְּרָכִי נִפְשִׁי אֶת
 ה' הִלְלוּיָהּ. (עד כאן)

עֲרֹת אֲבִיךָ וְעֲרֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה. רַבִּי חֲנִינָא
 פָּתַח, (שיר ב) כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי תִיעַר בֵּן דְּדוּרֵי
 בֵּין תַּבְּנִים וְגו'. אֶת תַּפְּסוּק תִּזְהַ בְּאֵרוֹ הַחֲבָרִים,
 אֲבָל כַּמָּה חֲבִיבָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי תַקְדוּשׁ
 כְּרוּךְ הוּא שְׁתִּיא מְשַׁכַּחַת אוֹתוֹ בְּזֶה. כָּאֵן יִשׁ
 לְהַתְּבוּנָה, לָמָּה הִיא מְשַׁכַּחַת אוֹתוֹ כְּתַפּוּחַ וְלֹא
 כְּדָבָר אַחֵר, אוֹ בְּגוּנִים אוֹ בְּרִיחַ אוֹ בְּטַעַם?

אָבֵל הוּאִיל וְכָתוּב תַּפּוּחַ, כִּפְּלָה הִיא מִשְׁכַּחַת
 אוֹתוֹ - בְּגִנְיָנִים, בְּרִיחַ, וּכְפִטְעָם. מַה תַּפּוּחַ
 הוּא רְפוּאָה לְכָל - אֵף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רְפוּאָה
 לְכָל. מַה תַּפּוּחַ נִמְצָא בְּגִנְיָנִים, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ - אֵף
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בְּגִנְיָנִים עֲלִיוֹנִים. מַה
 תַּפּוּחַ יֵשׁ בּוֹ רִיחַ וְכֵן מְכַל שְׂאֵר הָעֵצִים - אֵף
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּתוּב בּוֹ וְרִיחַ לוֹ כְּלִבְנוֹן. מַה
 תַּפּוּחַ טַעְמוֹ מְתוּק - אֵף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּתוּב
 בּוֹ חֶבֶד מִמִּתְקִים.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁכַּח אֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה, וְחָרִי בִּאֲרָנוּ
 אֶת הַדְּבָרִים לָמָּה כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה, וְחָרִי נִתְּפָאֵר.
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּשַׁעַת שְׁמִתְרַבִּים צְדִיקִים
 בְּעוֹלָם, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֵלָּה רִיחֹת טוֹבִים,
 וּמִתְפָּרֶכֶת מִן הַמַּלְאָךְ הַקְדוּשׁ, וּפְנִיָּה מְאִירִים.
 וּבְזִמְנֵי שְׁמִתְרַבִּים הָרָשָׁעִים בְּעוֹלָם, כְּבִיכּוֹל אֵין
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֵלָּה רִיחֹת טוֹבִים, וְטוֹעֵמֶת
 מִתְּצַד הָאֲחֵר הֵמָּר, אִזּוֹ כָּתוּב (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ
 מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ וְגו', וּפְנִיָּה חֲשׂוּבִים.

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, בְּשָׁעָה שְׁמַתְרַבִּים צְדִיקִים בְּעוֹלָם,
 כָּתוּב (שם ב) שְׂמֵאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמְנֹו
 תַּחֲבִקֵנִי. וּבְזִמְן שְׁמַתְרַבִּים רְשָׁעִים בְּעוֹלָם, כָּתוּב
 הַשֵּׁיב אַחֲזֹר וַיִּמְנֹו. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר מִכָּאן, (משלי יז)
 וַנִּרְנֵן מִפְּרִיד אֱלוֹתַי, כְּלוּמַר, מִפְּרִיד אֶת הַמֶּלֶךְ
 מִהַנְּבִירָה. זְהוּ שְׁכַתוּב עֲרוֹת אֲבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא
 תַגְלֶה.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה יוֹשֵׁב לִפְנֵי אָבִיו. אָמַר לוֹ, אִם
 פֶּרְקֵלִיט יֵשׁ בְּעוֹלָם, הוּא נִמְצָא עִם הַנְּבִירָה.
 וְאִם יֵשׁ בְּעוֹלָם קְטִינֹוֹר, הוּא נִמְצָא עִם הַנְּבִירָה.
 לָמָּה? אָמַר לוֹ, לְמַלְךְ שֶׁתְּהִי לוֹ בֵּן מִן הַנְּבִירָה -
 כָּל זִמְן שְׂאוֹתוֹ תֵּבֵן עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, הַמֶּלֶךְ
 שָׁם מְדוּרוֹ עִם הַנְּבִירָה. וְכֹל זִמְן שְׂאוֹתוֹ בֵּן לֹא
 עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, מִפְּרִיד אֶת מְדוּרוֹ מִן
 הַנְּבִירָה.

כֶּף הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם בְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל - כָּל זִמְן
 שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁם מְדוּרוֹ עִם בְּנֵסֶת

ישראל. וְכֹל זְמַן שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁם
 מְדוּרוֹ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מָה הַטַּעַם? כִּי יִשְׂרָאֵל
 הוּא בְּנוֹ הַבְּכוֹר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכֵתוֹב
 בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל. הָאֵם זוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שְׂכֵתוֹב
 (משלי א) וְאֵל תִּפְיֵשׁ תּוֹרַת אִמְךָ.

בַּיָּד רְאֵה, כָּל זְמַן שֶׁיִּשְׂרָאֵל רְחוּקִים מֵהֵיכַל
 הַמֶּלֶךְ, כְּבִיכּוֹל הַגְּבִירָה הַתְּרַחֲקָה עִמָּהֶם.
 מָה הַטַּעַם? כִּי הַגְּבִירָה לֹא הִקְדִּימָה שְׂבִטָה לְבֵן
 הַיָּדָה לְהַלְקוֹתוֹ כִּדִּי לְלֶכֶת בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל, כִּי הַמֶּלֶךְ
 לֹא מְלַקֵּחַ אֶת בְּנוֹ לְעוֹלָמִים, אֶלָּא מִשְׁאִיר הַכֹּל
 בְּיַד הַגְּבִירָה לְהַנְהִיג אֶת הַיָּדָה וְלְהַלְקוֹת אֶת
 בְּנָהּ וְלְהַנְהִיגוֹ בְּדַרְךְ הָאֵמֶת בְּנִגְדַת הַמֶּלֶךְ. (דף עד ע"ב)

וְסוּד הַדָּבָר - שְׂכֵתוֹב (משלי לא) דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מְלֶךְ
 מִשְׁאֵל אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ, (אמו ודאי) זוֹ בַּת שְׂבַע,
 וְחָרִי נֶאֱמַר הַכְּתוּב (שם י) מִשְׁלֵי שְׁלֵמָה בֵּן חָכֵם
 יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ. תּוֹנֵת אִמּוֹ וְדָאֵי.
 רְאֵה מָה כְּתוּב, בֵּן חָכֵם יִשְׁמַח אָב. בְּעוֹד שְׂחַבֵּן

הזוהר הולך בדרך ישראל והוא חכם - ישמח אב
 (בלל), זה המלך הקדוש למעלה. ישמח אב סתם.
 נמצא הפן הזה בדרך בושלת - מה כתוב? ובן
 בסיל תונת אמו. תונת אמו ודאי, זו פנסת
 ישראל. וסוד הדבר כתוב, (ישעיה נ) ובפשעיהם
 שלחה אמכם.

בא ראה, לא נמצאת שמחה לפני הקדוש ברוך
 הוא כמו היום שעלה שלמה לחכמה ואמר
 שיר השירים. אז האירו פני הנבירה, ובא המלך
 להשרות את מדורו עמה. זהו שכתוב (מלכים א ד)
 ותרב חכמת שלמה וגו'. מה זה ותרב? שעלה
 חיפי של הנבירה והתנדלה בדרגותיה על כל
 שאר הדרגות, כי המלך שם את מדורו עמה. וכל
 כך למה? כי הוציאה את הפן החכם הזה לעולם
 (למלך).

ובשהוציאה את שלמה, היא הוציאה לכל
 ישראל, וכלם היו בדרגות
 עליונות צדיקים בשלמה (בשלים), שחקדוש ברוך

הוא שַׁמַּח בָּהֶם, וְהֵם בּוֹ. וּבַיּוֹם שֶׁתִּקַּן שְׁלֹמֹה אֶת
הַבַּיִת לַמֶּטֶה, תִּקְנָה הַגְּבִירָה בַּיַּת לַמֶּלֶךְ, וְשָׂמוּ
מְדוּרָם יַחַד, וְהֵאִירוּ פְּנֵיהָ בְּשִׂמְחָה וּשְׁלֵמוֹת. אִז
נִמְצְאָה שְׂמֵחָה לְכָל, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. וְכָל כֶּף
לָמָּה? כִּי כָתוּב מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אָמוֹ, שֶׁהִנְחִינָה
אוֹתוֹ לְרִצּוֹן הַמֶּלֶךְ.

וּכְשֶׁתִּבֶן תְּוֵה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרָנוּ (שְׁצַדִּיק), אֵינּוּ מִתְּנַהֵג
לְרִצּוֹן הַמֶּלֶךְ, אִזּוּ עֲרוֹת הַכֹּל, עֲרוֹת
כָּל הַצְּדִיקִים, שֶׁהָרִי הַמֶּלֶךְ פּוֹרֵשׁ מִהַגְּבִירָה,
וְהַגְּבִירָה הַתְּרַחֵקָה מֵהֵיכָלוֹ, וּמִשׁוֹם כֶּף זֹהִי
עֲרוֹת הַכֹּל. וְכִי אֵין זֶה עֲרוֹת, מֶלֶךְ בְּלִי גְבִירָה,
וְגְבִירָה בְּלִי מֶלֶךְ?! וְעַל זֶה כָּתוּב, עֲרוֹת אֲבִיךָ
וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה אִמְךָ הִיא. אִמְךָ הִיא
וְדַאי, וְשׁוֹרָה עִמְךָ. מִשׁוֹם כֶּף לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ.

רַבִּי שְׂמַעוֹן הַקָּיִשׁ יָדִינוּ וְנִכְּחָה וְאָמַר: אִזּוּ אִם אָמַר
וְאִגְלֶה סוּד, אִזּוּ אִם לֹא אָמַר, שֶׁיִּאֲבָדוּ
הַחֲבָרִים דְּבָר. (יחזקאל יא) אָתָּה ה' אֱלֹהִים כָּלָה אֶתָּה
עֲשֵׂה אֶת שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה אָתָּה? וְמַה זֶה

כָּלָה אַתָּה עֹשֶׂה? אֵלֶּא סוּד הַדְּבָר - בְּזִמְנֵי שְׁח' תַּחְתּוֹנָה הַתְּנַרְשָׁה מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, ה' אַחֲרַת עֲלִיּוֹנָה מוֹנֵעַת בְּרַכָּתָהּ, וְאִז כְּתוּב, אֵתָה כָּלָה אַתָּה עֹשֶׂה. מִשּׁוֹם שְׂכָשְׁחִיא (תה' הוֹאֵת) נִמְנָעַת מִבְּרָכוֹת, ה' אַחֲרַת מוֹנֵעַת אוֹתָם מֵהַכּוֹל. מָה הַפְּעַם? כִּי בְּרָכוֹת אֵינָן מְצוּיּוֹת, אֵלֶּא בְּמָקוֹם שְׂשׁוּרִים זָכָר וּנְקֵבָה.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (ירמיה כה) ה' מְמָרוֹם יִשְׂאֵג וּמִמְעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׂאֵג יִשְׂאֵג עַל גְּבוּהוֹ. עַל גְּבוּהוֹ מִמָּשׁ. זֶה הַגְּבִירָה, וְזֶהוּ וְדַאֵי. וּמַהוּ אוֹמֵר? אוֹי שְׂהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְכוּ'. בֵּיתִי זֶהוּ זְוֹנֵג הַגְּבִירָה. וְזֶהוּ וְדַאֵי עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה. שְׁחֵרֵי מְכַל הַצְּדָדִים זֶה עֲרוֹת. וְאִז, לְבָשׁוּ שָׁמַיִם קְדָרוֹת וְשָׁק הוֹשֵׁם בְּסוֹתָם, שְׁחֵרֵי מְקוֹם יִרְשֵׁת הַבְּרָכוֹת שֶׁל מַעֲיָנוֹת הַנְּחָלִים שְׁחֵרֵי שׁוֹפְעִים וּמִשְׁקִים כְּרָאוֹי, נִמְנָעוּ.

שְׁנִינּוּ, כְּשֶׁנִּפְרַד הַמֶּלֶךְ מִן הַגְּבִירָה וְאִין בְּרָכוֹת מְצוּיּוֹת, אִז נִקְרָא ו"י. מָה הַפְּעַם ו"י? שְׁלִמְדָנוּ, רֵאשׁ תִּיסוּד י', שְׁחֵרֵי יִסוּד הוּא ו' קַטְנָה,

והקדוש ברוך הוא ו' גדולה עליונה. ולכן כתוב
 ו"ו, שתי ווי"ם באחד. והראש של היסוד הזה הוא
 י'. וכשמתרחקת הנבירה מן המלך והפרכות
 נמנעות מן המלך, והזיווג לא נמצא בראש היסוד,
 נוטל ו' העליון את הראש הזה של היסוד, שהוא
 י', ומשפיעו אליו, ואז הוא ו"י, ו"י לכל, לעליונים
 ולתחתונים.

ועל זה שנינו, מיום שחרבה ירושלים לא נמצאו
 ברכות בעולם, ואין לה יום שלא מצויים בו
 קלות, שחרי הפרכות מנועות בכל יום. אמר לו,
 או כך: או"י, או: הו"י. (או זה) מה הוא?

אמר לו, כשהדבר תלוי בתשובה ולא שבנים,
 אז ה' העליונה נוטלת אותם ומשפיעה
 לוא"ו וי' אליה, ^(דף עה ע"א) כי לא שבנים, ואז נקרא
 הוי. הוי כשהסתלק המלך למעלה למעלה,
 וצווחים בני אדם ואין משגיח בהם. ואותו
 העליון אהיה הוא הטמיר, מעלה לו, וי' אליו,
 כי לא התקבלה תפלתו, אז נקרא אוי, שחרי

א' עוֹלָה לְו' וַי', (שְׁהִיא א' עוֹלָה לְה' לְו' לְו') וְאִז אִין
 מְצוּיָה תְּשׁוּבָה, וְלִכְּן הִסְתַּלְּקָה מִהֶאֱוֹתִיּוֹת הַלְלוֹ
 ה', שְׁחֵרֵי לֹא תִלּוּי בְּתִשׁוּבָה.

וְדֹאֵי כְּשֶׁהִתְרַבּוּ יוֹתֵר חֲטָאֵי הָעוֹלָם, וְתִשׁוּבָה
 הִיָּתָה תִּלּוּיָה בְּרֵאשׁוֹנָה וְלֹא רְצוֹ, אִזִּי
 הִסְתַּלְּקָה ה', וְא' הִעֲלִתָּה אֶת ו' וַיִּז"ד אֵלָיו, וְנִקְרָא
 אִזִּי. וְכִשְׁחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְהִתְשׁוּבָה הִסְתַּלְּקָה (וְלֹא
 מְעַלָּה), אִזִּי צָנְחוּ וְאָמְרוּ, (יִרְמִיָּה ו') אִזִּי לָנוּ כִּי פָּנָה
 הַיּוֹם. מַה זֶה כִּי פָּנָה הַיּוֹם? זֶהוּ הַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן,
 שְׁנִקְרָא תְּשׁוּבָה, שֶׁהִסְתַּלַּק וְעָבַר וְלֹא מְצוּי. אִזִּי
 הַיּוֹם שְׁנוֹדָע, לְפֶשֶׁט תִּימִין כְּנֶגֶד הַרְשָׁעִים, וְחֵרֵי
 הַתְּפִנָּה מִהַכֹּל וְלֹא נִמְצָא, וְלִכְּן אָמְרוּ אִזִּי וְלֹא
 הוּי. כִּי יִנְטוּ צִלְיֵי עָרֵב, שְׁחֵרֵי נִתְּנָה רִשׁוּת לְגְדוּלֵי
 הַמַּמְנִים שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם.

לְמַדְנּוּ, עֲלִתָּה ו' לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהַיִּכָּל נִשְׂרַף,
 וְהָעַם נָלָה, וְהַגְּבִירָה גְּרָשָׁה, וְהַכִּיָּת נִחְרַב.
 אַחַר כֵּן שְׁיָרֵד ו"ו לְמַקוֹמוֹ, הַשְּׁנִיחַ עַל בֵּיתוֹ וְהִנֵּה
 חֲרַב, בְּקֶשׁ אֶת הַגְּבִירָה, וְהִנֵּה הַתְּרַתְּקָה וְהַלְכָה.

רָאָה אֶת הַיְכָלוֹ, וְהִנֵּה נִשְׂרָף. בִּקֵּשׁ אֶת הָעַם, וְהִנֵּה
נָלָה. רָאָה אֶת בְּרָכוֹת הַנְּחָלִים הָעֲמֻקִּים שֶׁהָיוּ
שׁוֹפְעִים, וְהִנֵּה נִמְנְעוּ. וְאִזּוֹ כְּתוּב, (ישעיה כב) וַיִּקְרָא
ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבָנִי וּלְמִסְפָּד
וּלְקִרְחָה וּלְחֹנָר שָׁק. וְאִזּוֹ לָבִשׁוּ שָׁמַיִם קִדְרוֹת.

אֲזַי ו' ה' (ו' י') נִמְשְׁכוּ אֶחָד בְּנֶגֶד הָאֶחָד, וְה'
הָעֲלִיזוֹת הַשְּׂפִיעָה אֶת הַמַּעֲנִינּוֹת לַצַּד
הָאֶחָד, וְהַבְּרָכוֹת לֹא נִמְצְאוּ, שְׁחָרִי לֹא נִמְצְאוּ
הַזִּכָּר וְהַנִּקְבָּה וְלֹא שְׂרוּיִים בְּאֶחָד. אֲזַי שָׂאֵנִי
יִשְׂאֵנִי עַל גִּוְהוֹ. בָּכָה רַבִּי שְׂמַעוֹן, וּבָכָה רַבִּי
אֶלְעָזָר. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּכִיָּה תִקְוְעָה בְּלִבִּי
מִצַּד אֶחָד, וְשִׂמְחָה בְּלִבִּי מִצַּד אֶחָד, שְׁחָרִי
שָׂמַעְתִּי דְבָרִים שְׂלֹא שָׂמַעְתִּי עַד עַתָּה. אֲשֶׁרִי
חֲלָקִי!

עֲרוֹת אִשְׁתְּ אַבִּיךָ לֹא תִנָּלָה. מִי זֶה אִשְׁתְּ אַבִּיךָ?
אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, הֲרִי שְׂנִינּוּ, כָּל דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה נִסְפָּר וְנִנְלָה, כְּמוֹ שֶׁהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ נִסְפָּר
וְנִנְלָה, הַתּוֹרָה שְׁחִיָּא שֵׁם קָדוֹשׁ, כִּף נִם נִסְפָּר

וּנְגִלָּהּ. כָּאֵן הַכֹּל בְּנִגְלָהּ, יְדִיעָה נִסְתָּרָת כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְנוֹ.

וְהַפְּסוּק הַזֶּה הוּא כֹּד: אִשְׁתְּ אַבִּיךָ - לְמַדְּנוּ, כֹּל
זְמַן שֶׁהַגְּבִירָה נִמְצְאָת עִם הַמְּלֶךְ וְהִיא
מִיְנִיקָה אוֹתָךְ, נִקְרָאת אִמָּךְ. בְּעֵת שֶׁנִּגְלָתָה עִמָּךְ
וְהִתְרַחַקָה מִן הַמְּלֶךְ, הִיא נִקְרָאת אִשְׁתְּ אַבִּיךָ.
אִשְׁתְּ הַמְּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ לֹא נִפְטָרָת בְּגִירוּשֵׁין מִמֶּנּוּ,
הִיא וְדַאי אִשְׁתּוֹ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שם ג) כֹּה אָמַר ה'
אִי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אִמְכֶם אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּיהָ. אֵלֶּא
וְדַאי שֶׁהִיא אִשְׁתְּ הַמְּלֶךְ, אַף עַל גַּב שֶׁנִּגְלָתָה.

וְלָכֵן צִוָּה עָלֶיהָ פְּעָמִים - כְּשִׁישְׁבָה עִם הַמְּלֶךְ
בְּזוּיג אַחֵר, וְנִקְרָאת אִמָּךְ, שְׁכָתוּב עֲרוֹת
אִמָּךְ לֹא תִגְלֶה, אֵל תַּעֲשֶׂה שִׁיתְרַחֲקוּ זֶה מִזֶּה
וְתִשְׁלַח עַל חֲטָאֶךָ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב וּבְכַשְׁעֵיכֶם
שִׁלַּחְתִּי אִמְכֶם. וְאַחֵר כְּשֶׁהִיא בְּגִלוּת עִמָּךְ וְנִגְלָתָה
מִהִיכַל הַמְּלֶךְ, וְנִקְרָאת אִשְׁתְּ הַמְּלֶךְ. אַף עַל גַּב
שֶׁהִתְרַחַקָה מִמֶּנּוּ, אֵל תַּעֲשֶׂה כִּדְרֵי שְׁתִּזּוּז מִבֵּינֶךָ
וְיִשְׁלְטוּ בְךָ שׁוֹנְאֵיךָ, וְלֹא תִשְׁמַר עָלֶיךָ בְּגִלוּת. זֶהוּ

שְׁפָתוֹב עֲרוֹת אִשֶּׁת אָבִיךָ לֹא תִגְלֶהָ. מָה הַטַּעַם?
 מִשּׁוּם כִּי עֲרוֹת אָבִיךָ הוּא. אִם עַל גַּב שֶׁהִתְרַחֲקָה
 מִן הַמֶּלֶךְ, בָּהּ הִשְׁנַחַת הַמֶּלֶךְ תָּמִיד, וְצָרִיךְ
 לְהִשָּׁמֵר בְּנִגְדָה יוֹתֵר וְלֹא תִחַטָּא אֵלֶיהָ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (דברים כג) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵתִהְלֶךְ
 בְּקֶרֶב מִחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ וְגו'. כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ - זוֹ
 הַשְּׂכִינָה שֶׁנִּמְצְאָת עִם יִשְׂרָאֵל, וְכָל שָׂכֵן בְּגִלוֹת,
 לְהִגֵּן עֲלֵיהֶם תָּמִיד מִכָּל הַצָּרִדִים וּמִכָּל שָׂאֵר
 הָעַמִּים כִּדְרֵי שְׁלֹא יִשְׁמִידוּ אֶת יִשְׂרָאֵל.

שְׁלֹמֹדָנוּ, לֹא יְכוּלִים ^(דף עה ע"ב) שׁוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 לְהִזִּיק לָהֶם עַד שִׁיִּשְׂרָאֵל מִחֲלִישִׁים
 בַּח הַשְּׂכִינָה מִלְּפָנֵי גְדוּלֵי הַמְּמַנִּים שֶׁל שָׂאֵר
 הָעַמִּים, וְאִזּוּ יְכוּלִים לָהֶם שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל וְשׁוֹלְטִים
 עֲלֵיהֶם וְגוֹזְרִים עֲלֵיהֶם כַּמָּה גְּזֵרוֹת רָעוֹת. וּכְשֶׁהֵם
 שָׂבִים אֵלֶיהָ, הִיא מְשַׁכְּרֶת הַכַּח וְהִתְקַף שֶׁל
 שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל וְנִפְרַעַת לָהֶם מִן הַכַּל.

וְעַל כֵּן וְהָיָה מִחֲנֶךָ קְדוֹשׁ, שֶׁצָּרִיךְ אָדָם שְׁלֹא
 יִטְמָא בַחֲטָאֵיו וַיַּעֲבֹר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה.

שָׂאֵם הוּא עוֹשֶׂה כָּךְ, מְטַמְּאִים אוֹתוֹ, כְּמוֹ
שְׂכֵתוֹב וְנִטְמָתָם כָּם, בְּלִי א'. וְלִמְדָנוּ, מֵאֵתִים
אֲרַבְעִים וְשָׁמוֹנֶה אֵיבָרִים בְּגוֹף, וְכֻלָּם נִטְמָאִים
כִּשְׂהוּא נִטְמָא. כְּלוֹמֵר, כִּשְׂהוּא רוֹצֵה לְהִטְמָא.

וְעַל כֵּן זְהִי מִחְנִיף קְדוֹשׁ. מַה זֶה מִחְנִיף? אֵלּוּ
הֵם אֵיבָרֵי הַגּוֹף. וְלֹא יֵרָאֶה כִּי עֲרוֹת דְּבָר,
מַה זֶה עֲרוֹת דְּבָר? עֲרוֹת נְכַרְיָה שְׂוִיה (שְׁהוּא) דְּבָר
רְמוֹ, לְדָבָר הַזֶּה, כְּמוֹ שְׂבִאֲרָנוּ. שָׂאֵם כָּךְ, וְשָׂב
מֵאֲחֵרֵיךָ וְדֹאֵי. וְעַל כֵּן עֲרוֹת אִשְׁתְּ אַבִּיךָ לֹא תִגְלַח.
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂכֵתוֹב עֲרוֹת אַבִּיךָ הוּא, כְּמוֹ
שְׂבִאֲרָנוּ.

לְמִדְנֹו, עַל שְׁלֶשָׁה דְּבָרִים מִתְּעַכְבִּים
יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת: עַל שְׁעוֹשִׁים קְלוֹן
בְּשִׁכְנֵיהָ בְּגָלוֹת, וּמְחֹזִירִים פְּנִיָהּ מִהַשְׁכִּינָה,
וְעַל שְׂמִטְמָאִים אֶת עַצְמָם לְפָנֵי הַשְׁכִּינָה,
וְאֵת כָּלָם בִּאֲרָנוּ בְּמִשְׁנָתָנוּ.

רַבִּי אֲבָא הֵיךְ הוֹלִיךְ לְקַפּוּטְקִיָּא, וְהֵיךְ עִמּוֹ רַבִּי
יוֹסִי. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, רָאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁהֵיךְ

בָּא עִם רֵשֶׁם אֶחָד בְּפָנָיו. אָמַר רַבִּי אַבָּא, נִסְטָה
 מִתְדַרְךָ הַזֶּה, שְׁחֵרֵי פָנָיו שָׁל זֶה מְעִידִים עָלָיו שְׁעָבַר
 עַל עֲרוּהָ שָׁל הַתּוֹרָה, כִּי כָּף רָשׁוּם בְּפָנָיו. אָמַר
 לוֹ רַבִּי יוֹסֵי, אִם הָרֵשֶׁם תָּזָה תָּהִה לוֹ כְּשֶׁתָּהִה
 תֵּינוּק, אֵיזוֹ עֲרוּהָ תִמְצָא בּוֹ? אָמַר לוֹ, אֲנִי רוֹאָה
 בְּפָנָיו שְׁמֵעִידִים עַל עֲרוּהָ שָׁל הַתּוֹרָה.

קָרָא לוֹ רַבִּי אַבָּא, אָמַר לוֹ, אָמַר דְּבַרְךָ, הָרֵשֶׁם
 תָּזָה שְׁכַפְפִּיךָ מַה זֶה? אָמַר לָהֶם, בְּבִקְשָׁה
 מִכֶּם, אֵל תַּעֲנִישׁוּ יוֹתֵר אֶת אוֹתוֹ אָדָם, שְׁחֵרֵי
 חֲטָאִיו נִרְמוּ לוֹ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מַהוּ? אָמַר לוֹ,
 יוֹם אֶחָד הָיִיתִי הוֹלֵךְ בְּדַרְךָ אֲנִי וְאַחֹתִי, וְשָׁחִינוּ
 בְּמִלּוֹן אֶחָד וְשָׁתִיתִי יַיִן, וְכָל אוֹתוֹ הִלְיָלָה אַחֹתִי
 בְּאַחֹתִי. בְּבִקְרָה קָמְנוּ, וּבִעַל בֵּית הַמִּלּוֹן הִתְקוּשְׁט
 עִם אִישׁ אֶחָד, וְנִכְנַסְתִּי בֵּינֵיהֶם, וְקָשְׁרוּ אוֹתִי זֶה
 מִצַּד זֶה וְזֶה מִצַּד זֶה, וְהָרֵשֶׁם תָּזָה תָּהִה נִכְנָס לְמַתָּה,
 וְנִצְלָתִי עַל יְדֵי רוֹפֵא אֶחָד שְׁיִישׁ בְּתוֹכְנוּ.

אָמַר לוֹ, מִי הָרוֹפֵא? אָמַר לוֹ, זֶה רַבִּי שְׁמֵלָאִי.
 אָמַר לוֹ, אֵיזוֹ רְפוּאָה נָתַן לָךְ? אָמַר לוֹ,

רפואת הנפש. ומאותו יום חזרתי בתשובה. ובכל
 יום אני רואה את פני במראה אחת, ואני בוכה
 לפני הקדוש ברוך הוא, שהוא רבון העולמים, על
 אותו החטא, ומאותן המעות רחצתי פני. אמר
 רבי אבא, אם לא שנמנעה ממך תשובה, הייתי
 מעביר מפניך את אותו הרשם, אבל אני קורא
 עליך, (ישעיה ו) וסר עונך וחסאתך תכפר. אמר לו,
 אמר שלש פעמים. אמר לו שלש פעמים והרשם
 עבר.

אמר רבי אבא, ודאי אדונך רצה להעבירו ממך,
 שודאי נמצאת בתשובה. אמר לו, נדרתי
 מהיום הנה לעסק בתורה יומם ולילה. אמר לו,
 מה שמך? אמר לו, אלעזר. אמר לו, אל עזר,
 ודאי שהשם גורם שאלקיך סיע לך והיה בעזרה.
 שלח אותו רבי אבא וברך אותו.

בפעם אחרת היה רבי אבא חולך אל רבי
 שמעון, נכנס לעירו, מצא אותו שהיה
 יושב ודורש (תהלים צב) איש בער לא ידע וכסיל

לא יבין את זאת. איש פער לא ידע וגו', כמה
 בפשיים אותם בני העולם שלא משגיחים ולא
 יודעים ולא מסתכלים לדעת את דרכי הקדוש
 ברוך הוא על מה הם עומדים בעולם, מי מעבב
 אותם לדעת? בפשותם, כי לא עוסקים בתורה.
 שאלו עוסקים בתורה, היו יודעים את דרכי
 הקדוש ברוך הוא.

וכסיל לא יבין את זאת, שלא מתבונן ולא יודע
 (דף עו ע"א) ההנהגות של זאת בעולם. (שם על גב)

שדן את העולם בדיניו ורואים את דיניה של זאת
 הוא שמניעים לבני אדם שהם צדיקים, ולא מניעים
 על הרשעים החיבים שעוברים על דברי התורה,
 שכתוב בפרוץ רשעים כמו עשב וגו'. שאת
 העולם הזה הם יורשים אותו בכל צדדיו, וחדנים
 לא מניעים אליהם בעולם הזה. ואלמלא שדוד
 המלך הודיע אותו בסוף הכתוב, לא היינו
 יודעים, שכתוב להשמדם עדי עד, להשמדם
 מאותו העולם, ושיהיו עפר תחת רגלי הצדיקים,

שְׁפָתוֹב (מלאכי ג) וְעִסוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אִפְרַת תַּחַת
כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.

עוֹד פֶּתַח וְאָמַר, (איוב טו) וַיָּקָם כִּי כַחֲשֵׁי כַּפְּנֵי
יַעֲנֶה. בַּמָּה מְדַבֵּר? אֵלֶּא אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל
אָדָם שְׂמֵשֶׁתִּידֵל בַּתּוֹרָה לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. שְׂכַל מִי שְׂמֵשֶׁתִּידֵל בַּתּוֹרָה, כְּאֵלֹ
הַשֶּׁתִּידֵל בְּשִׁמּוֹ מִמֶּשׁ. מַה שִּׁמּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עוֹשֶׂה הַנְּהַגוֹת, אֵת הַתּוֹרָה גַּם כֵּן. בֹּא וּרְאֵה,
מִי שְׁעוֹבֵר עַל דְּבָרֵי תּוֹרָה, הַתּוֹרָה עוֹלָה וַיּוֹרֶדֶת
וְעוֹשֶׂה בְּאָדָם רְשׁוּמִים בְּכַפְּנָיו, כִּדְרֵי שְׂיִסְתַּכְּלוּ בּוֹ
עַלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְכֻלָּם שׁוֹפְכִים קָלְלוֹת עַל
רֵאשׁוֹ.

וְלַמְדָּנוּ, כָּל אוֹתָם עֵינֵי ה' שְׁהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים
בְּעוֹלָם לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי כַּפְּנֵי אָדָם, כֻּלָּם
זוֹקְפִים עֵינִים וּמְסַתַּכְלִים בְּכַפְּנֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ,
וְרוֹאִים אוֹתָם, וְכֻלָּם פּוֹתְחִים עֲלָיו: וַי וַי. אוֹי לוֹ
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹי לוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא. הַסִּתְּלָקוּ
מִסְבִּיב לְפָלוֹנֵי, שְׁחַרֵי עֲדוֹת כַּפְּנָיו, וְרוּחַ טְמֵאָה

שׁוֹרָה עָלָיו. וְכָל אוֹתָם יָמִים שֶׁנִּמְצָא רֶשֶׁם בְּפָנָיו
 לְעֵדוּת, אִם מוֹלִיד בֶּן, הוּא שׁוֹלֵף לוֹ רוּחַ מִצַּד
 הַטְּמֵאָה, וְאֵלּוּ יֵהם הַרְשָׁעִים שֶׁל הַדּוֹר, עֵינֵי הַפְּנִים,
 שֶׁרְבוּנָם עֲזִיב אוֹתָם בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַשְׁמִידָם לְעוֹלָם
 הַבָּא.

שְׁנֵינּוּ, הַצַּדִּיק הַזֶּכַּאי הַזֶּה שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹמָם
 וְלַיְלָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו חוֹט
 אֶחָד שֶׁל חֶסֶד וְנִרְשָׁם לוֹ בְּפָנָיו, וּמֵאוֹתוֹ רֶשֶׁם
 פּוֹחֲחִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. כִּי נִם מִי שֶׁעוֹבֵר עַל
 דְּבָרֵי תּוֹרָה, מוֹשְׁכִים עָלָיו רוּחַ טְמֵאָה וְנִרְשָׁם לוֹ
 בְּפָנָיו, וּמִמֶּנּוּ פּוֹרְחִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וְכִלְמֵי
 מִכְרִיזִים עָלָיו: הִסְתַּלְּקוּ מִסְּבִיב לְפָלוֹנִי, שֶׁעֲבַר עַל
 דְּבָרֵי תּוֹרָה וְעַל מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ. אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ!
 חֲרֵי שְׁלֵף רוּחַ טְמֵאָה שֶׁנִּמְצָאת עִמּוֹ וְהוֹרִישָׁה
 לְבָנוּ, וְזֶהוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין לוֹ כּוֹ חֵלֶק,
 וְעֲזִיב אוֹתוֹ לְהַשְׁמִידוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֲבָא, יָפָה אִמְרַתְּ, אֲכַל מַנִּין לָךְ
 אֵת זֶה? אָמַר לוֹ, כִּי לְמַדְתִּי, וְלְמַדְתִּי

וְשִׁירְשָׁה הִרְעָה הַזֶּה יוֹרְשִׁים כָּל בְּנָיו, אִם לֹא
 שִׁישׁוּבוּ, שְׁהִירִי אֵין דְּבַר שְׁעוּמַד לְפָנַי תְּשׁוּבָה.
 וְאֲנִי כֹּף לְמִדְתִּי, שְׁרַפּוּאָה זֶה נָתַנּוּ לִי פַעַם אַחַת,
 שְׁהִייתִי רָשׁוּם בְּפָנַי, וַיּוֹם אֶחָד הִייתִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ
 וּפְנִישְׁתִּי צַדִּיק אֶחָד, וְעַל יָדוֹ עָבַר מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ
 הַרְשָׁם. אָמַר לִי, מַה שְּׁמָךְ? אָמַרְתִּי לוֹ, אֶלְעָזָר,
 וְקָרָא עָלַי אֶלְעָזָר אַחֵר. אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ הַרְחֲמָן
 שְׁרָאִיתִי אוֹתְךָ וְזָכִיתִי לְרֵאוֹתְךָ בְּזוֹת. אֲשֶׁרִי חֶלְקְךָ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. (אָמַר לוֹ) אֲנִי הוּא
 שְׁפָנִישְׁתִּי כֹּף.

הַשְׁתַּטַּח לְפָנָיו וְהִבִּיאוּ לְבֵיתוֹ. הַתְּקִין לְפָנָיו
 חֵלֶת (טְרַכּוּסָא) לֶחֶם וּבֶשֶׂר שֶׁל עֵגֻלָּה
 מִשְׁלֵשֶׁת. אַחֵר שְׁאָכְלוּ, אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ:
 רַבִּי, אָמַר לִי דְבַר אֶחָד, פָּרַח אֲדַמָּה יֵשׁ לִי, אֲמוֹ
 שֶׁל הָעֵגֻל שְׁאֵת בְּשָׂרוֹ זֶה עָתָה אֲכַלְנּוּ, וַיּוֹם אֶחָד
 מֵרַם שְׁהִתְעַבְּרָה וְהוֹלִידָה, הִלְכֵתִי אַחֲרֶיהָ לְמַרְעָה
 בְּמַדְבָּר, בְּעוֹד שְׁאֲנִי מִנְהִיג אוֹתָהּ עָבַר לְפָנַי אִישׁ
 אֶחָד, אָמַר לִי, מַה שְּׁמָךְ שֶׁל הַפָּרַח הַזֶּה?
 אָמַרְתִּי, מִיּוֹם שֶׁנּוֹלְדָה לֹא קָרָאתִיהָ בְּשֵׁם. אָמַר

לִי, הִיא נִקְרֵאת בַּת שֶׁבַע אִם שְׁלֹמָה, אִם תּוֹכָה
לְכַפְּרָה. וְאֲנִי, בְּעוֹד שֶׁחֲתוּרְתִי אֶת רֵאשִׁי, לֹא
רָאִיתִי אוֹתוֹ, וְצַחֲקֹתַי מֵאוֹתוֹ הִדְבָּר. (דף עו ע"ב)

וְעַכְשָׁיו שְׂוֹכֵיתִי בַּתוֹרָה, הִתְעוֹרְרְתִי עַל הַדְבָּר
הַהוּא, וּמִיּוֹם שֶׁנִּפְטַר מִכָּאן רַבִּי שִׁמְלַאי,
לֹא הָיָה אִישׁ שְׂיֵאִיר לָנוּ בַּתוֹרָה כְּמוֹתוֹ, וְאֲנִי
כְּחֻדְתִּי לֹאמַר דְּבַר תּוֹרָה שְׁלֹא לְמִדְתִּי. וְהַדְבָּר הַזֶּה
שֶׁהִסְתַּכְּלַתִּי שְׂדֵבֵר חֲכָמָה הוּא, וְלֹא יִדְעֵתִי. אָמַר
לוֹ, וַדַּאי שְׂוָהוּ דְּבַר חֲכָמָה, וְרָמַז עֲלֵיוֹן הוּא
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

אָבֵל בַּא רְאִיהָ, בַּת שֶׁבַע נִקְרֵאת מִמָּשׁ כְּסוּד
הַחֲכָמָה, מִשּׁוּם כֶּךָ כָּתוּב בָּהּ הַכֹּל
בְּשֶׁבַע: שֶׁבַע פָּרוֹת, שֶׁבַע שְׂרָפוֹת, שֶׁבַע הַזְּאוֹת,
שֶׁבַע כְּבוֹסִים, שֶׁבַע טִמְאִים, שֶׁבַע מְהוֹרִים,
שֶׁבַע כְּהֻנִּים. וּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּחֻשְׁבוֹן, שְׂכַתוֹב
וַיִּדְבֵּר ה' אֶל מִשָּׁה וְאַהֲרֹן וְגו'. וַיִּפֶּה אָמַר אוֹתוֹ
הָאִישׁ שֶׁאָמַר בַּת שֶׁבַע, וְהַכֹּל הוּא סוּד שֶׁל
חֲכָמָה.

אמר לו, ברוך תרחמן ששמעתי דבר זה, ברוך
 הוא, שחרי הקדים לי שלום בראשונה
 לזכות לזה, שכתוב (ישעיה נז) שלום שלום לרחוק
 ולקרוב אמר ה'. כשאני הייתי רחוק, הקדים לי
 הקדוש ברוך הוא שלום להיות קרוב. קרא עליו
 רבי אבא, (שמואל א ב) אתה שלום וביתך שלום וכל
 אשר לך שלום.

ערות אחות אביך לא תנלה. רבי תיבא פתח,
 ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו או
 בת אמו וראה את ערותה וגו'. שם שנינו, מאה
 ושלושים שנה פרש אדם מאשתו ולא היה מוליד.
 משתרג קון את הכל לא רצה אדם להודיג עם
 אשתו. רבי יוסי אמר, משעה שנגזרה עליו ועל
 כל העולם מיתה. אמר, למה אני אוליד לבהלה?
 מיד פרש מאשתו.

ושתי רוחות נקבות היו באות ומודינות עמו
 והולידו. ואותם שהולידו היו המזיקים של
 העולם, ונקראים נגעי בני אדם, ואלה מסיתים בני

אָדָם וְשׁוֹרִים בְּפֶתַח הַבַּיִת וּבְכוֹרוֹת וּבְכֹתֵי הַכֶּסֶּא.
 וְעַל כֵּן בֶּן אָדָם שֶׁנִּמְצָא בְּפֶתַח בֵּיתוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
 שֵׁדֵי בְּכֹתָרִים עֲלִיּוֹנִים, כֻּלָּם בּוֹרְחִים וּמְתַרְחָקִים
 מִמֶּנּוּ. וְהוּא שֶׁכָּתוּב (תהלים צא) וְנִנְעַע לֹא יִקְרַב בְּאִהְלָךְ.
 מַה זֶה וְנִנְעַע לֹא יִקְרַב? אֵלּוּ נִנְעֵי בְּנֵי אָדָם.

וְלַמְדֵנוּ, בְּשָׁעָה שֶׁיֵּרֵד אָדָם בְּדִיוֹקָן עֲלִיּוֹן, בְּדִיוֹקָן
 קָדוֹשׁ, וְרָאוּ אוֹתוֹ עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
 כֻּלָּם קָרְבוּ אֵלָיו וְהִמְלִיכוּהוּ עַל הָעוֹלָם הַזֶּה. לְאַחַר
 שֶׁבָּא הַנְּחָשׁ עַל חַוָּה וְהִטִּיל בָּהּ זֶה־מָתָה, אַחַר כֵּן
 הוֹלִידָה אֶת בָּיִת, וּמִשָּׁם (בְּתַנְחֻמִּים) נִתְחַיְבוּ כָּל דּוֹרוֹת
 הָרָשָׁעִים בְּעוֹלָם. וּמִדּוֹר הַשְּׂדִים וְהַרוֹחֹת מִשָּׁם
 נִמְצְאוּ, וּמִצְדוֹ. וּמִשׁוֹם כֵּן כֻּלָּם הַשְּׂדִים וְהַרוֹחֹת,
 חֲצִי יֵשׁ בָּהֶם מִבְּנֵי אָדָם שֶׁלְמִטָּה, וְחֲצִי מִמְּלֶאכִים
 עֲלִיּוֹנִים שֶׁלְמַעְלָה. וְכֵן בְּשִׁנּוּלָדוֹ מֵאָדָם אוֹתָם
 אַחֲרֵים, כֻּלָּם נִמְצְאוּ כְּגוֹן זֶה - חֲצִי מִתַּחְתּוֹנִים,
 וְחֲצִי מִתְּעֲלִיּוֹנִים.

אַחַר שִׁנּוּלָדוֹ מֵאָדָם, (חֲזָרוּ לוֹ קִצַּת מֵאוֹתָן רוֹחֹת שֶׁנִּמְצְאוּ מִתְּשׁוּבָתוֹ
 בְּחֻלּוֹם) הוֹלִיד מֵאוֹתָן רוֹחֹת בְּנוֹת שְׂדוּמוֹת

לִיפֵי הָעֲלִיּוֹנִים וְלִיפֵי הַתַּחְתּוֹנִים, וְעַל זֶה כָּתוּב,
 (בראשית ו) וַיֵּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי
 טֹבֹת הֵנָּה וְגו', וְשָׁעוּ כָּלָם אַחֲרֵיהֶן. וְזָכַר אֶחָד
 נִמְצָא שָׂפָא לְעוֹלָם מְרוּחוֹ שֶׁל צַדִּיק, וְקָרְאוּ לוֹ
 תּוֹבֵל קִיָּן, וְנִקְבְּהָ אַחַת יְצָאָה עֲמוֹ, וְהָיוּ הַכְּפִרְיֹת
 מוֹעִים אַחֲרֶיהָ, וְנִקְרְאוֹת נַעֲמָ"ה. מִמֶּנָּה יְצָאוּ רוּחוֹת
 וְשָׂדִים אַחֲרֵיהֶם, וְהֵם תְּלוּיִים בְּאֵוִיר וּמוֹדִיעִים
 דְּבָרִים לְאוֹתָם אַחֲרֵים שְׂמֻצוּיִים לְמַטָּה.

וְתוֹבֵל קִיָּן הָיָה הוֹצִיא כָּלִי זִיָּן לְהַרְגוֹ לְעוֹלָם,
 וְנַעֲמָה הָיָה הַתְּרַעְשָׁה בְּרַגְשָׁה, וְנִדְבָקָה
 בְּצַדִּיקָה. וְעַד עַכְשָׁיו הִיא קִיָּמָה, וּמְדוּרָה בֵּין שְׂאוֹן
 חַיִּים הַגָּדוֹל, וְיוֹצֵאת וְצוֹחֶקֶת עִם בְּנֵי אָדָם,
 וּמַתְּחַמֶּמֶת מֵהֶם בְּחֵלוֹם בְּאוֹתָהּ הַתְּשׁוּקָה שֶׁל
 אָדָם, וְנִדְבָקָת בּוֹ. תְּשׁוּקָה הִיא נוֹטְלָת, וְלֹא יוֹתֵר.
 וּמֵאוֹתָהּ תְּשׁוּקָה הִיא מֵתַעֲפָרֶת, וּמוֹצִיאָה מִיָּנִים
 אַחֲרֵים לְעוֹלָם.

וְהַכְּפִרְיֹת הֵלְלוּ שְׂמוֹלִידָה מִבְּנֵי אָדָם
 נִמְצָאוּם כְּנֶגֶד נִקְבוֹת בְּנֵי הָאָדָם,

ומתעברות מהם ומולידות רוחות, וכלם הולכים
 אל לילית הראשונה, והיא מגדלת אותם. והיא
 יוצאת לעולם ורוצה (דף עז ע"א) תינוקותיה. ורוצה
 תינוקות של בני אדם ונדפקת להם לחרג אותם,
 ולהשאב לרוחות תינוקות בני האדם, והולכת עם
 אותה הרוח (תינוק), ומודמנים שם שלש רוחות
 קדושות, ומסים לפניה, ונוטלים ממנה אותה
 הרוח (תינוק), ומניחים אותה לפני הקדוש ברוך
 הוא, ושם נחקקים (לומדים) לפניה.

משום כך התורה מזהירה את בני האדם,
 והתקדשותם והייתם קדשים, ודאי. אם
 נמצא אדם קדוש, לא פוחד ממנה, שאז מזמין
 הקדוש ברוך הוא את אותם שלשת המלאכים
 הקדושים שאמרנו, ושומרים את אותו התינוק,
 והיא לא יכולה להרע לו. והו שכתוב לא תאנה
 אליו רעה ונגע לא יקרב באהלו. מה הטעם לא
 תאנה אליו רעה? משום שכי מלאכיו יצוה לו.
 וכתוב כי בי חשק ואפליטהו.

נְשָׂאִם אָדָם לֹא נִמְצָא קְדוֹשׁ, וְשׁוֹלֵף רוּחַ מִצַּד
 הַטְּמֵאָה, אֵיזִי הִיא בָּאָה וְצוֹחֶקֶת עִם אוֹתוֹ
 תִּינוּק. וְאִם הִיא הוֹרֶגֶת אוֹתוֹ, הִיא נִשְׂאֶכֶת
 לְאוֹתָהּ הָרוּחַ וְלֹא זֹזָה מִמָּנָה לְעוֹלָמִים. וְאִם
 תֵּאמַר, אוֹתָם הָאֲחֵרִים שֶׁהִרְגָה אוֹתָם וְהוֹדְפָנוּ
 לְפָנֶיהָ הֵם אוֹתָם שְׁלֹשָׁה קְדוֹשִׁים, וְנוֹטְלִים מִמָּנָה
 אוֹתָהּ הָרוּחַ, הֲרִי לֹא נִמְצָאוּ בְּצַד הַטְּמֵאָה, לָמָּה
 הִיא שׁוֹלֶטֶת לְהַרְגֵם אוֹתָם? אֵלֶּא זֶה בְּשֵׁהָאִישׁ הַזֶּה
 אֵינוֹ מְתַקְדֵּשׁ, אֲבָל לֹא מִתְכַּוֵּן לְהַטְּמֵא וְלֹא נִטְמָא,
 כִּי כִּדְ הִיא יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בְּנוֹף וְלֹא בְרוּחַ.

וְלְפָעֻמִּים נִמְצָא שִׁיּוּצֵאֵת נַעֲמָה לְעוֹלָם לְהַתְחַמֵּם
 עִם בְּנֵי אָדָם, וְנִמְצָא אָדָם בְּקִשְׁר (בְּקִשְׁרִי)
 שֶׁל תְּשׁוּקָה עֲמָה, וּמִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ, וְאוֹחֵז בְּאִשְׁתּוֹ
 וְשׁוֹכֵב עִמָּה, וְחֶרְצוֹן שָׁלוֹ בְּאוֹתָהּ תְּשׁוּקָה שֶׁהִתְהַוְּתָה
 לוֹ בְּחִלּוּמוֹ, אִזּוֹ אוֹתוֹ תִּכְנֵן שְׁמוֹלִיד בָּא מִצְדָּה שֶׁל
 נַעֲמָה, שֶׁהֲרִי בְּתְשׁוּקָה שְׁלָה זֶה נִמְצָא. כְּשִׁיּוּצֵאֵת
 לִילִי"ת וְרוּאָה אוֹתוֹ, הִיא יוֹדַעַת הַדְּבָר וְנִקְשָׁרֶת
 בּוֹ, וּמְגַדֶּלֶת אוֹתוֹ כְּמוֹ הָאֲחֵרִים בְּנֵי נַעֲמָה,
 וְנִמְצָאֵת עִמּוֹ זְמַנִּים רַבִּים וְלֹא הוֹרֶגֶת אוֹתוֹ.

וְהוּ אִישׁ, שֶׁכָּכֵל לְבָנָה וּלְבָנָה נְחָסָר, וְלֹא
 מִתְיַאֲשֵׁת מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, שְׁחֵרֵי כָּכֵל לְבָנָה
 וּלְבָנָה כְּשֶׁהִיא מִתְחַדָּשֶׁת בְּעוֹלָם, לִילִי"ת יוֹצֵאת,
 וּפּוֹקֶדֶת עַל כָּל אֵלֶּה שֶׁהִיא מְנַדְּלֶת וְצוֹחֶקֶת בָּהֶם,
 וְאִזּוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ פָּגוּם בְּאוֹתוֹ זְמַן. אֲשֶׁרִיהֶם
 הַצְּדִיקִים שְׁמֵתִקְדָּשִׁים בְּקִדְשֵׁת הַמֶּלֶךְ, עֲלֵיהֶם
 כְּתוּב, (ישעיה סו) וְתָהָ מִיָּדִי חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִיָּדִי שִׁשִּׁת
 כְּשֶׁכִּתְּבוּ וְגו'.

אֵת הַדְּבָרִים הַלְלוּ גְּלָה שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּסִפְרוֹ שֶׁל
 אֲשֶׁמְדָאֵי הַמֶּלֶךְ, וּמִצְאָנוּ בּוֹ אֵלֶּף וְאַרְבַּע
 מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה מֵיָנִי טַמְאָה שְׁנַטְמָאִים בָּהֶם כְּנִי
 אָדָם. אֵת זֶה גְּלָה אֲשֶׁמְדָאֵי לַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה.

אִזִּי לָהֶם לְבָנֵי אָדָם, שֶׁכָּלֵם אֲטוּמִים וּסְתוּמִי
 עֵינַיִם, וְלֹא יוֹדְעִים וְלֹא שׁוֹמְעִים וְלֹא
 מִשְׁנִיחִים אִיךָ הֵם עוֹמְדִים בְּעוֹלָם. וְהִנֵּה עֲצָה
 וּרְפוּאָה לְפָנֵיהֶם, וְאִינָם מִסְתַּכְּלִים. שְׁחֵרֵי אִין
 אֲנָשִׁים יְכוּלִים לְהַנְצִיל אֵלֶּה בְּעֲצָה שֶׁל הַתּוֹרָה,
 שְׁכַתּוּב (דברים כג) כִּי יִתְּיָה בְּךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא מֵחֹר

מְקַרְה לְיִלָּה. אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה מָהוּר דְּוִקָא, מְקַרְה לְיִלָּה דְּוִקָא, וַחֲרֵי בְּאַרְנוּ אֶת הַדְּבָרִים בְּעֵצַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. שְׂפָךְ כְּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַתְּקוּדָשְׁתֶּם וְהִייתֶם קְדוּשִׁים כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

לְמִדְּנוּ, אַחַר שֶׁהִסְתַּלְקוּ קִוּוּ וְהִכָּל, חוֹר אָדָם לְאִשְׁתּוֹ, וְהַתְּלַבֵּשׁ בְּרוּחַ אַחֲרַת, וְהוֹלִיד אֶת שֵׁת. מִכָּאן תִּתְיַחֲסוּ דוֹרוֹת הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם, וְהַגְּדִיל הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא אֶת הַחֶסֶד בְּעוֹלָם, וְלִכְל אֶחָד נוֹלָדָה עִמּוֹ נִקְבָּה, שִׁיתִּישֵׁב הָעוֹלָם כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. וַחֲרֵי פִרְשׁוּהָ הַחֲבָרִים בְּסִתָּם מִשְׁנָה, שְׂכַתוֹב וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִחֲתוֹ בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְגו', חֶסֶד הוּא. חֶסֶד הוּא וְדַאי. וְאַחַר שֶׁשָּׂרָה חֶסֶד, יֵצְאוּ גִזְעִים וְשָׂרִשִׁים מִתַּחַת לְמַעְלָה, וְנִפְרְדוּ הָעֲנָפִים, וְהַקְּרוֹב הַתְּרַחֵק. אוֹ גִּדְל הָעֲנָף וּבֹא לְהַתְּחַבֵּר בְּזוּוּג אֶחָד עִם הָאֵילָן. זֶה כְּרֵאשׁוֹנָה, וְזֶה כְּסִתָּר הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שְׂכַתוֹב (תהלים פב) אִמְרַתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה. אֲבָל מִכָּאן וְהַלָּאָה, אֲנָשִׁים שִׁימְצְאוּ בוֹ - וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמָּם.

לְמַדְנֵנוּ, עֲרוֹת אַחוֹת אַבִּיךָ, כְּמוֹ שְׁנֵת־גְּלָה בְּנִסְתָּר.
 כְּתוּב (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל הִרְכִּי ה' וְצַדִּיקִים
 יִלְכוּ בָּם וְגו'. אֲשֶׁר־י חֲלָקָם שֶׁל הַצַּדִּיקִים שִׁינְדָעִים
 בְּרִכְי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהוֹלְכִים בָּהֶם וְנוֹדָעִים
 אֲלֵיהֶם. אֲשֶׁר־י חֲלָקָם.

לְמַדְנֵנוּ, הַתְּעַבְרָה ה' עֲלֵינוּנָה בְּאַהֲבָה וַחֲבִיבוּת
 שְׂאִין נִפְרָד מִמָּנָה יו"ד לְעוֹלָמִים.
 הַתְּעַבְרָה וְהוֹצִיָאָה וְא"ו, אַחַר כֶּךָ עֶמֶד לְפָנֶיהָ
 וְהִינִיקָה אוֹתוֹ, וְזוֹ (וְזוֹ בְּעוֹלָם) הוּא"ו כְּשִׁינְצָאָה, בַּת
 זוּגוֹ יִצְאָה עִמוֹ. כָּא הַחֶסֶד וְהַתְּעוּרָר אֵלָיו, וְהַפְרִיד
 אוֹתָם, וְיִצְאוּ גִזְעִים מִתַּחַת לְמַעְלָה, וְהַתְּפַשְׁטוּ
 עַנְפִּים וְהַתְּרַבּוּ, וְנִעְשְׂתָה ה"א תַּחְתּוֹנָה. וְהַתְּרַבְּתָה
 בְּעַנְפֶיהָ לְמַעְלָה לְמַעְלָה, עַד שֶׁתּוֹדוּנָה בְּאֵילָן
 הָעֲלִיּוֹן, וְהַתְּחַבְּרוּ וְא"ו עִם ה"א. מִי גֵרָם לָהֶם?
 חֶסֶד הוּא. חֶסֶד הוּא וְדָאִי. שְׁחַבְּרָם בְּאַחַד.

יו"ד עִם ה"א עֲלֵינוּנָה, אֵין תְּלוּי חֲבוּרָן בְּחֶסֶד,
 אֵלָּא חֲבוּרָן תְּלוּי בְּמִזְל, וַחֲבִיבוּתָן, שְׁלֵא
 נִפְרָדוֹת לְעוֹלָמִים. יו"ד נִקְשְׂרַת לְה"א, וְה"א

נְקֻשָׁת לְוָא"ו, וְא"ו נְקֻשָׁת בְּה"א, וְה"א
 נְקֻשָׁת בְּכָל. וְהַכֹּל הוּא קֻשָׁר אֶחָד וְדָבָר אֶחָד.
 לֹא נִפְרְדוֹת זֶה מִזֶּה לְעוֹלָמִים. כְּבִיכּוֹל מִי שְׁנוֹרֵם
 אֶת הַפְּרוֹד כְּאֵלֹה הַחֲרִיב עוֹלָם, וְנִקְרָא עֲרוֹת
 הַכֹּל.

וְלַעֲתִיד לָבֵא עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהָשִׁיב
 שְׂכִינָה לְמִקְוָמָה, וְשִׁמְצָא הַכֹּל בְּזוּוֹג
 אֶחָד, שְׁכַתוֹב (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד
 וְשִׁמוֹ אֶחָד וְגו'. וְאִם תֹּאמַר, עֲכָשׁוּ אֵינִי אֶחָד?!
 לֹא, שְׁחַרֵי עֲכָשׁוּ הַרְשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם נִרְמוּ שְׁלֹא
 יִמְצָא אֶחָד, שְׁחַרֵי הַגְּבִירָה הַתְּרַחֲקָה מִן הַמְּלָךְ,
 וְלֹא נִמְצָאִים בְּזוּוֹג. הָאִם הָעֲלִיזָנָה הַתְּרַחֲקָה
 מִתְּמָלָךְ וְלֹא מִיִּנְיָקָה אוֹתוֹ.

כִּי מְלָךְ בְּלִי גְבִירָה לֹא מִתְעַטֵּר בְּעֲטְרוֹתָיו עִמָּה
 (שֶׁל הָאִם) כְּמוֹ כְּרֹאשׁוֹנָה כְּשֶׁהַתְּחִבֵּר עִם הַגְּבִירָה,
 שְׁעֵטְרָה אוֹתוֹ בְּכַמָּה עֲטְרוֹת, בְּכַמָּה זְהָרִים
 בְּעֲטְרוֹת קְדוֹשׁוֹת עֲלִיזוֹת, שְׁכַתוֹב (שִׁיר ג) צְאִינָה
 וְרֹאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמְּלָךְ שְׁלֵמָה וְגו', שְׁחַזְרוּג עִם

הַגְּבִירָה, אִז עֲטָרָה אֹתוֹ הָאֵם הָעֲלִיזָה פְּרָאֵי. וְכַעַת שְׂאִין נִמְצָא הַמֶּלֶךְ עִם הַגְּבִירָה, אִזִּי הָאֵם הָעֲלִיזָה נוֹטֶלֶת אֶת בְּתָרָה (עֲטָרָתָה) וּמוֹנַעַת מִמֶּנּוּ אֶת מַעֲיֵנוֹת הַנְּחָלִים, וְלֹא נִמְצָא בְּקֶשֶׁר אֶחָד. כְּבִיכּוֹל אֵינּוּ בַּנְּמֻצָא אֶחָד.

וּבְזֶמֶן שֶׁתְּשׁוּב הַגְּבִירָה לְמָקוֹם הַיְכָלָה וְהַמֶּלֶךְ יִזְדַּוֵּג עִמָּה בְּזוּוֹג אֶחָד, אִז יִתְחַבֵּר הַכֹּל בְּאֶחָד בְּלִי פְרוּד. וְעַל זֶה פְּתוּב, פִּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. פִּיּוֹם הַהוּא, בְּזֶמֶן שֶׁתְּשׁוּב הַגְּבִירָה לַהֵיכָל, אִז הַכֹּל יִמְצָא אֶחָד בְּלִי פְרוּד. וְאִז - (עוֹבְדִיָּה א) וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשֹׁפֵט וְגו'.

שְׁלֵמְדָנוּ, אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, לֹא תִכְנַס הַגְּבִירָה בְּשִׂמְחָה לַהֵיכָל עַד שֶׁתִּדְוֶן מַלְכוּת עֲשׂוֹ וְתִקַּח מִמֶּנּוּ נְקֻמוֹת שְׂנֵאָרָמָה כֹּל זֶה. אַחַר כֵּן תִּזְדַּוֵּג עִם הַמֶּלֶךְ וְתִהְיֶה שְׂמִיחָה שְׂלֵמָה. זֶהוּ שְׂכַתוּב וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשֹׁפֵט אֶת הַר עֲשׂו - פְּרָאֵשׁוּנָה, וְאַחַר כֵּן - וְהִיְתָה לַה' הַמְּלוּכָה. מִי הַמְּלוּכָה? זֶו הַגְּבִירָה. זֶהוּ שְׂכַתוּב וְהִיְתָה לַה'

הַמְּלוּכָה. וְאַחַר שִׁיזְדוּגְנוּ כְּאַחַד מֵהַ כְּתוּב: וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

עֲרוֹת אַחֵי אַבִּיךָ לֹא תִגְלֶה, שָׁנָה רַבִּי יְהוּדָה - זֶהוּ יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה. וְאַחֲזוֹת אִמְךָ - זֶה יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֵמִים שְׁלֵמִים. בְּחֻטָּאִים הִלְלוּ יִגְלוּ יִשְׂרָאֵל לְבֵין הָעַמִּים וְתִתְרַב יְרוּשָׁלַיִם לְמִטָּה. וְעַל זֶה שָׁנִינֵנו, אֲהַבְתָּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁקָרָא לְיִשְׂרָאֵל אֲחִים, שְׁנֵאמַר (תהלים קכב) לְמַעַן אֲחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה נָא וְגו'. (ובאֲרָנוּ תְּדַבְּרִים, וְשֵׁם (דְּבָרִים שָׁם) פֶּת כְּנֶה וְכַת בְּתָה. וְאֵת עַל גַּב שָׁהֵם בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר וּבֵן אֲחֵרֵינוּ. שְׁחַרֵי הָעוֹלָם צָרִיךְ לְהֵם, וְהֵם יִשׁוּב הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (משלי כו) רַעַף וְרַע אַבִּיךָ) וְזֶה סוּד תְּדַבֵּר. שְׁאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן.

אֵמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם אֲחֵי, לָמָּה רַעֵי? וְאִם רַעֵי, לָמָּה אֲחֵי? אֵלֵּא לְמַדְנֵנו, אֲזִיתוּ דְבַר שְׁלֵא סָר לְעוֹלָמִים נִקְרָא רַע, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר רַעַף וְרַע אַבִּיךָ אֵל תַּעֲזֹב. וְזֶהוּ סוּד תְּדַבֵּר שְׁאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִם הָעֲלִיזָה נִקְרָאת רַעֵיהָ, כִּי לֹא זֶה אֲהַבְתָּ הָאֵב

מִמָּנָה (דף עח ע"א) לְעוֹלָמִים. וְהָאֵם הִתְחַתְּוֹנָה נִקְרְאת
כְּלָה, וְנִקְרְאת אָחוֹת, כְּמוֹ שְׂבִאֲרָנוּ (שיר ח) אָחוֹת
לָנוּ קַמְנָה.

וְהִינוּ סְתָם מִשְׁנָה שְׁלָנוּ, שְׂכָתוּב כָּאֵן עֲרוֹת
אָחוֹתָךְ בַּת אָבִיךָ אוֹ בַת אִמְךָ. בֵּינָן שְׂאֵמֵר
בַּת אָבִיךָ, מַה זֶה אוֹ בַת אִמְךָ? אֵלֶּא, אִם הִיא
נִמְצֵאת מִצַּד הָאֵב, נִקְרְאת חֲכָמָה. וְאִם מִצַּד
הָאֵם, נִקְרְאת בִּינָה. וְעַל כָּל פָּנִים, בֵּין כָּךְ וּבֵין
כָּךְ, הִיא נִמְצֵאת מִהָאֵב וְהָאֵם. שְׁתֵּרֵי יו"ד אֵינָה
זוֹה מַה' לְעוֹלָמִים. וְזוֹהוּ סוּד הַדְּבָר, מוֹלְדֵת בֵּית -
מִצַּד הָאֵב. אוֹ מוֹלְדֵת חוּץ - מִצַּד הָאֵם.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, (משלי כד) בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בַּיִת. מִי
הַבַּיִת שֶׁנִּבְנָה בְּחֲכָמָה? הֵי אֹמֵר זֶה הַנְּהַר
שִׁיוֹצֵא מֵעֵרֶן. מִשׁוּם כָּךְ מוֹלְדֵת בַּיִת אוֹ מוֹלְדֵת
חוּץ, כְּשִׁיִּצְאָה מוֹ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (בראשית ב) עֵצִים
מֵעֵצֵי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרֵי. וְכָתוּב וַיִּקַּח אֶחָת
מִצְלָעֵתָיו, וְזוֹהוּ מוֹלְדֵת חוּץ, מִמָּקוֹם שֶׁל זְעִיר
אֲנָפִין נִמְצָא, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאֵר.

וְעַל זֶה אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים אַחִים
 לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא סָרָה אֶהְבְּתֶם
 לְעוֹלָמִים. יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֵמָה נִקְרָאת אַחוֹת אִמָּה,
 כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (תהלים קכב) יְרוּשָׁלַיִם הַכְּנוּיָה כְּעִיר
 שְׁחֵבְרָה לָּהּ יַחְדָּו וְגו'. מַה זֶה שְׁחֵבְרָה לָּהּ יַחְדָּו?
 כִּדְרֵי שְׂוִיזוֹנִג עָמָה הַמְּלֹךְ מִשְׁשָׁה צְדָדִים, בְּכָל צְדָדֵי
 הַמְּלֹךְ, בְּדַרְגַּת הַצְּדִיק, וְכָל כִּתְרֵי הַמְּלֹךְ שְׁכָלוּלִים
 בוֹ. וְהִינוּ שְׁחֵבְרָה לָּהּ יַחְדָּו.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שְׁשֵׁם עָלוּ שְׁכָבִים שְׁכָמֵי יָהּ.
 מִי הַשְּׁכָבִים? אֵלּוּ שְׁנַיִם עֲשָׂר תַּחֲוּמִים
 שְׁנִפְרָדִים מֵאוֹתוֹ אֵילָן גְּדוֹל וְחֹזֵק שְׁיַרֵּשׁ אוֹתָם
 מִצַּד הָאֵב וְהָאֵם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שְׁכָמֵי יָהּ, מִיָּפִי
 הַעֲדוֹת שְׁמַעִיד הַבֵּן הַקְּדוֹשׁ, (שְׁמַעִיד אָפָא וְאָפָא פֶּגֶן הַקְּדוֹשׁ)
 שְׁכָתוֹב שְׁכָמֵי יָהּ עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל, וְהֵם נִהְרֹת
 עֲמָקִים שְׁשׁוּפָעִים וְנִמְשָׁכִים מִן י"ה. וְהַכֹּל (וְכָל כֶּף
 לְמַה?) לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה'. כִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ כִּסְאוֹת
 לְמִשְׁפַּט כִּסְאוֹת לְבֵית דִּין, לְרִשְׁת אֶת הַמְּלָכוֹת
 הַקְּדוֹשָׁה הוּא וּבְנָיו לְדוּרֵי דוּרוֹת, וְזוֹתֵי הַשִּׁירָה
 שְׁאָמַר דִּין עַל הַמְּלָכוֹת הָעֲלִיזָה הַקְּדוֹשָׁה.

רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, הַכֹּל בְּסוּד עֲלִיּוֹן הוּא, לְהִרְאֹת
שְׁמֵי שְׁפוּגִים לְמִטָּה - פּוּגִים לְמַעְלָה. עֲרוֹת
פְּלִתָּךְ לֹא תִגְלֶה, שְׁשָׁנִינוּ, עוֹנָתָן שֶׁל תַּלְמִידֵי
חֲכָמִים מִשִּׁפְּתַי לְשִׁפְּתַי. מִכִּיּוֹן שְׂיִוְדָעִים אֶת סוּד
הַדָּבָר וַיְכַוְּנוּ אֶת הַלֵּב, וַיִּמְצֵא רְצוֹנָם שָׁלֵם, וְהַכְּנִים
שְׁמוֹלֵיידִים נִקְרָאִים הַכְּנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ. וְאִם אֵלֶּה
פּוּגִמִּים דָּבָר לְמִטָּה, כְּכִיכּוֹל הֵם פּוּגִמִּים כְּכֹלָה
שְׁלִמְעֵלָה, וְאִזּוֹ כְּתוּב עֲרוֹת פְּלִתָּךְ לֹא תִגְלֶה. זֶה
בְּשִׁבִיל אֵלֹהֵי שְׂיִוְדָעִים אֶת דִּינֵי הַתּוֹרָה. שְׂאֵר הָעַם
אוֹתוֹ שֶׁבִּנְגְלָה, פְּלִתָּךְ מִמֶּשׁ, וּבַחֲטָא הִזְהָה הַשְּׂכִינָה
מִסְתַּלְקָת מִבִּינֵיהֶם.

לְמַדְנֹה, נְחַקֵּק הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ בְּצַדִּדִּים יְדוּעִים,
בְּאוֹתֵיזוֹת רְשׁוּמוֹת שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם (י)

פּא, א' פּי, י' פּב, ב' פּי, י' פּא, ב' פּה, ו' פּג, י' פּה, י' פּג, ה' פּי, ג' פּה, ה'
פּד) י' פּא, א' פּי, י' פּב, ב' פּי, י' פּא, ה' פּג,
י"ד פּה"א, י"ד פּג"מ"ל, ה"א בּי"ד גי"מ"ל פּה"א,
ה"א פּד"ל"ת. פּלָן נְחַקֵּקוֹת בּי"ד, י"ד מַעְלָה
אוֹתָן.

ה"א כלולה ביו"ד, ממנו יוצאת, אז מעטרים את
האבות. נפתחת ה"א בנחלים שלה,
ומעטרת את ראש הו', ששם שרויים האבות.

ו' בוללת שש אותיות, ואת כלם בוללת יו"ד.
יו"ד נחקקת בגלופיה, ועולה להתעטר בשתיים
עשרה אותיות אחרות, ממנו יוצאות עשר
אמירות בגלופים שלו, וכלם שבילים של הדרך
העליונה, (של דרכי מתורה) הנבכרה מהכל. אזי ה"א
אחרת נכללת מכלם, חקוקה מצד מתוח (מתנחלת)
טמיר להוליד למטה.

נחקקו (נחלקו) כלם בארבעים ושתיים אותיות, ואת
כלם פרשנו במשנתנו, וכלם עולים
לראש המלך.

שבע שבתות שלמות מתפרשות בשבעים
אותיות. שבעים ושתיים עלו, והן עלו
באות ו' (יו"ד), רשומות בפרשת ויהי בשלח
פרעה בפסוק ויסע ויבא ויט. פשה שכינה
נוטלת ושבעה רשומים נרשמו בה, מתעלות

שָׁבַע ^(דף עח ע"ב) מִמֶּנָּה בְּמַעֲשֵׂים רְשׁוּמִים. לְמַדְנִי
 שֶׁהִתְעַלּוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּרִשְׁמֵים יְדוּעִים וּדְרָכִים
 סְתוּמֹת, פָּרַט לְצַדִּיקֵי אֲמֶת, עֲמוּדֵי הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר, בֵּא רְאֵה, עֲשָׂרִים
 וּשְׁתַּיִם הָאוֹתִיּוֹת שֶׁחֲקוּקוֹת בַּתּוֹרָה, כִּלְן
 מִתְּפָרְשׁוֹת ^(מֵאֵלֶּיךָ) בְּעֵשֶׂר הָאֲמִירוֹת הַלְלוּ, כֹּל
 אֲמִירָה וְאֲמִירָה מֵאוֹתָן הָעֵשֶׂר, שֶׁהֵן בְּתַרֵּי הַמְּלָכָה,
 כִּלְן חֲקוּקוֹת בְּאוֹתִיּוֹת יְדוּעוֹת ^(אֲחֵרוֹת). מִשׁוּם כִּךְ
 הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ מִתְּכַסֶּה בְּאוֹתִיּוֹת אֲחֵרוֹת, וְכֹל
 אֲמִירָה מְלוּחָה לְאֲמִירָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה אֶת אוֹתִיּוֹתֶיהָ,
 מִשׁוּם שֶׁנִּכְלָלוֹת זֶה עִם זֶה. וְלִכֵּן אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
 חֲקַקְנוּ אוֹתוֹ בְּאוֹתִיּוֹת אֲחֵרוֹת, מִשׁוּם שֶׁהִתְכַסֶּה זֶה
 בְּזֶה וְזֶה בְּזֶה, עַד שֶׁכִּלְן נִקְשְׁרוֹת בְּאַחַת.

וּמִי שְׂרוּצָה לְדַעַת אֶת צְרוּפֵי הַשְּׂמוֹת הַקָּדוֹשִׁים,
 שִׁידַע אֶת אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת הַרְשׁוּמֹת בְּכֹל
 כְּתָר וְכְתָר, וְאִז יֵדַע וַיִּתְקַיֵּם בְּכֹל. וְהָרִי חֲקַקְנוּ
 אוֹתָם בְּכֹל אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת שְׂרִשׁוּמֹת וַיְדוּעוֹת
 בְּכֹל כְּתָר וְכְתָר מִהַסְפָּר הָעֲלִיּוֹן שֶׁל שְׁלֹמֹה. וְכִךְ

עֲלֵה בְיַדֵּינוּ, וְהַחֲבֵרִים חֲקִקוּ אוֹתָם, (וְלַחֲבֵרִים גְּלִינוּ אוֹתָם)
 וַיָּפֶה הוּא. שְׁחֵרֵי כָּל כְּתֵר וְכְתֵר מְלוֹה לַחֲבֵרוֹ אֶת
 אוֹתֵיזוֹתָיו, כְּמוֹ שְׂבֵאֲרֵנוּ, וְלַפְעָמִים שְׂלֵא צָרִיךְ
 אֵלָּא בְּאוֹתֵיזוֹת אוֹתָם שְׂרִשׁוּמִים בּוֹ. וְכֵלָם יְדוּעִים
 לַחֲבֵרִים, וְחֵרֵי בְּאֲרֵנוּ אוֹתָם.

אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּכַבּוּדָם
 וּמְנַלָּה לָהֶם סוּדוֹת עֲלִיזוֹנִים שֶׁל שְׂמוֹ הַקְּדוֹשׁ, שְׂלֵא
 גָּלָה לְעֲלִיזוֹנִים קְדוֹשִׁים, וְעַל זֶה יֵכֵל מֹשֶׁה לְהִתְעַטֵּר
 בֵּין קְדוֹשִׁים, וְכֵלָם לֹא יֵכֵלוּ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, כִּי־אֵשׁ
 יוֹקֶדֶת וְנִחְלִי אֵשׁ. שְׂאֵם לֹא כָּף, מִי הֵיָה לוֹ לְמֹשֶׁה
 לְעֵמֶד בֵּינֵיהֶם? אֵלָּא אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל מֹשֶׁה, שְׁחֵרֵי
 בְּשֶׁהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רָצָה
 לְדַעַת אֶת שְׂמוֹ הַקְּדוֹשׁ (שְׂמוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים), נִסְתָּר וְנִגְלָה,
 בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד פְּרִאֲוִי, וְאִזּוֹ נִדְבַק וַיִּדַע יוֹתֵר מִכָּל
 בְּנֵי הָעוֹלָם.

בֹּא רֵאָה, בְּשַׁעֲהַ שְׁעָלָה מֹשֶׁה לְתוֹךְ הָעֵנָן הַנִּכְבָּד,
 נִכְנַם לְבֵין קְדוֹשִׁים. פָּנַע בּוֹ מִלְּאָף אֶחָד

בְּשִׁלְהֵבוֹת אֵשׁ, בְּעֵינַיִם לוֹהֵטוֹת, וּכְנָפָיו שׁוֹרְפוֹת.
 רָצָה לְשֹׂאֵף אוֹתוֹ לְתוֹכוֹ. וְשֵׁם אוֹתוֹ מִלְּאֶךָ
 גְּבִרְיָאֵל (גִּדְרִיא"ל) (גִּדְרֵנָא"ל). אִזּוּ הַזְּכִיר מֵשָׂה שֵׁם קְדוֹשׁ
 אֶחָד שְׁהִיָּה חָקוּק עִם שְׁתֵּימ עֲשֶׂרָה אוֹתִיּוֹת,
 וְהוֹדִיעֵנִי וְהִתְרַגֵּשׁ, עַד שֶׁעָלָה מֵשָׂה בִּינֵיהֶם, וְכֵן
 לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. אֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ, וְחֵרֵי בְּאֲרָנוֹ אֶת
 הַדְּבָרִים.

עֲרוֹת אִשָּׁה וּבִפְתָה לֹא תִגְלֶה. לְמִדְּנוּ, בְּתַקּוּנֵי
 הַגְּבִירָה בְּאֲרָנוֹ אֶת הָעֲרִיּוֹת הַלָּלוּ, אֵיךְ עַל
 גַּב שְׁחָם (עֲרִיּוֹת חָם) בְּנִגְלָה וּבְנִסְפָר, וְשֵׁם בַּת בְּנָה
 וּבַת בְּתָה. שְׁחֵרֵי הָעוֹלָם צָרִיךְ אוֹתָם, וְהֵם יֵשׁוּבוּ
 שָׁל עוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוֹ. וּמִי שֶׁמְנַלָּה עֲרוֹה אַחַת
 מֵהֵן, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ, שְׁחֵרֵי גְלָה בְּשִׁבִיל זֶה
 עֲרִיּוֹת אַחֲרוֹת.

וּלְמִדְּנוּ, הַדְּבָר הַאֲחֵרוֹן שֶׁל עֶשֶׂר הָאֲמִירוֹת שֶׁל
 הַתּוֹרָה - (שְׁמוֹת ב) לֹא תִחַמַּד אִשָּׁת רֵעֶךָ,
 כִּי זֶהוּ הַכָּלֵל שֶׁל כָּלָם. וּמִי שֶׁחֹמַד אִשָּׁה אַחֲרַת
 בְּאֵלוֹ עֶבֶר עַל כָּל הַתּוֹרָה. בְּרָם, אִיזְ דְּבַר שֶׁעוֹמַד

לפני תשובה, וכל שכן אם קבל ענשו כמו דוד המלך. אמר רבי יוסי, שנינו, כל מי שחטא ופרש מאותו חטא, התשובה מועילה לו יותר. ואם לא, לא עולה בידו תשובה ולא מועילה לו. אם כן, אז איך דוד לא פרש מבת שבע לאחר מכן? אמר לו, בת שבע היתה שלו, ואת שלו הוא לקח, שהרי מת בעלה.

שלבמדנו, מומנת היתה בת שבע לדוד מיום שנברא העולם, ומה עכב אותו? שנשא את בתו של שאול המלך, ואותו יום נשא אותה אוריה ברחמים, אף על נב שלא היתה שלו. אחר כך בא דוד ונטל את שלו. ועל שדוד דחק את השעה לפני הקדוש ברוך הוא להרג את אוריה ולעשות כן, הרע לפניו, והעניש את דוד, שהרי הקדוש ברוך הוא רצה להשיבה לדוד, לקים לו את המלכות הקדושה העליונה. ובשהשתוקק, לשלו השתוקק.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, מֵהוּ שְׁפָתוֹב אֲנִי ה' - אֲנִי
ה' עֲתִיד לְהֵן שְׁכָר טוֹב לְצַדִּיקִים לְעֲתִיד
לָבֵא. אֲנִי ה' עֲתִיד לְהַפְרֵעַ מִן הַרְשָׁעִים לְעֲתִיד
לָבֵא, אוֹתָם שְׁפָתוֹב בָּהֶם הַפְשָׁעִים פִּי. פָּתוֹב אֲנִי
ה', וְכָתוֹב (דברים לב) אֲנִי אֲמִית וְאַחֲתִית. אַף עַל פִּי
שָׁאֲנִי בְּמִדַּת תְּרַחֲמִים, הַרְשָׁעִים הוֹפְכִים (דף עט ע"א)
אוֹתִי לְמִדַּת חֲדִין. שְׁלֹמֹדְנֵנוּ, שֵׁם מְלֵא - ה' אֱלֹהִים.
זְכוּ - ה', וְאִם לֹא - אֱלֹהִים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
הַרְשָׁעִים עוֹשִׂים פָּגָם לְמַעְלָה. אֵיזָה פָּגָם? כְּמוֹ
שְׁבִאֲרֵנוּ פָּגָם מִמָּשׁ, וְחָרִי נִתְפָּאֵר.

לְמַדְנֵנוּ, פָּתוֹב וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַּת טְמֵאָתָה לֹא
תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרוּתָהּ. שָׁנָה רַבִּי יְהוּדָה,
דוֹר שְׁרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי שָׂרוּי בְּתוֹכוֹ, כָּלָם
צַדִּיקִים, חֲסִידִים, כָּלָם הֵם יִרְאִי חֲטָא, וְשִׁכְיָנָה
שׁוֹרָה בֵּינֵיהֶם, מֵה שָׁאִין בֵּן בְּדוֹרוֹת אַחֲרִים.
מִשׁוֹם כֶּךָ הַדְּבָרִים תִּלְלוּ מִתְפָּרְשִׁים וְלֹא נִטְמָנִים.
בְּדוֹרוֹת אַחֲרִים לֹא בֵן, וְדְבָרִים שֶׁל סוּדוֹת
עֲלִיוֹנִים לֹא יְכוּלִים לְגִלּוֹת, וְאוֹתָם שִׁיזְדַּעִים
הוֹחֲרִים. שְׁבִאֲשֶׁר תִּיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר סוּד

הַפְּסוּק הַזֶּה, עֵינַי כָּל הַחֲבָרִים נִבְעוּ דְמָעוֹת, וְכָל
הַדְּבָרִים שֶׁאָמַר הָיוּ בְּעֵינֵיהֶם גְּלוּיִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(במדבר יב) פַּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמְרֵאָה וְלֹא
בְּחִידָת.

שִׁינּוּם אֶחָד שָׁאֵל רַבֵּי יִיסָא, אָמַר, בִּיצָה שָׁל אַמַּת
(מדה) שִׁינְצָאָה מֵעוֹף שִׁשְׁרׁוּי (שנודק) בְּאוֹר,
וְהַתְּבַקְעָה לְאַרְבָּעָה צְדָדִים, שְׁנַיִם עוֹלָיִם מֵהֶם,
וְאֶחָד מִתְּנִיפָה, וְאֶחָד רוּבִין בְּמַרְבֵּין (מפועי המעון) שָׁל
הַיָּם הַגָּדוֹל. אָמַר רַבֵּי אַבְא, עָשִׂיתָ לְפָנַי רַבֵּי
שְׂמַעוֹן קִדְשׁ חַל, שְׁחַרְי כְּתוּב פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר
בוֹ. אָמַר לוֹ רַבֵּי שְׂמַעוֹן, מָדָם שֶׁתְּבַקַּע הַבִּיצָה,
תִּסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם. וְכֹה הָיָה בְּאַדְרָא שָׁל רַבֵּי
שְׂמַעוֹן.

לְמַדְנׁוּ, בִּימֵי רַבֵּי שְׂמַעוֹן הָיָה אוֹמֵר אָדָם
לְחֲבָרׁוֹ: פֶּתַח פִּיךָ וַיֵּאִירוּ דְבָרֶיךָ.
אַחַר שֶׁנִּפְטַר רַבֵּי שְׂמַעוֹן, הָיוּ אוֹמְרִים: (קהלת
ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחַטִּיא אֶת בְּשָׂרְךָ.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִם בְּנֵי הָעוֹלָם
מִסְתַּכְּלִים בְּמָה שְׁכָתוּב בַּתּוֹרָה, לֹא
יבואוּ לְהַרְגִּיזוּ לְפָנַי רַבּוֹנָם. לְמַדְנֵנוּ,
בְּשִׁמְתֵּעוֹרְרִים תְּהִינִים הַקָּשִׁים לְרֵדֶת לְעוֹלָם,
וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדָּת טַמְאָתָהּ וְגו'. כָּאֵן כָּתוּב (תהלים
כה) סוּד ה' לִירְאֵיו, וּבְאִדְרָא (ובדור תהיה) תְּקַדּוֹשָׁה
נֹאמֵר, כָּאֵן הַצְּטַרְכָּנוּ לְגִלוֹת, שְׁחֲרֵי לְמָקוֹם
תְּהִה הַסְתַּלְק.

שְׁשַׁנִּינֵנוּ, בְּשַׁעָה שְׁהַנְּחָשׁ חַתְּקוּף שֶׁל מַעְלָה
הַתְּעוֹרֵר בְּשִׁבִיל חֲטָאֵי בְּנֵי הָאָדָם,
הַתְּחִיל לְהַתְּחַבֵּר עִם נִקְבָּה וְהַטִּיל בָּהּ זְהָמָה, נִפְרָד
מִמֶּנָּה תּוֹכֵר, מִשׁוּם שְׁחֲרֵי נְטִמָּאָה וְנִקְרָאת טַמְאָה,
וְאִין רְאוּי לְזָכַר לְקָרַב אֵלֶיהָ. שְׂאֵוִי אִם הוּא נְטִמָּא
עָמָה בְּזִמְן שְׁהִיא טַמְאָה.

וְלְמַדְנֵנוּ, מֵאָה עֲשָׂרִים וַחֲמִשָּׁה מִינֵי טַמְאָה יֵרְדוּ
לְעוֹלָם שְׂאֵחֻזִּים מִצְדוֹ שֶׁל הַנְּחָשׁ הַחֹזֵק,
וְשִׁבְעָה וְעֲשָׂרִים גְּדוֹלִים מֵהֶם נֹאחֻזִּים בְּנִקְבוֹת
וְנִדְבָקִים בָּהֶם. אוּי לְמִי שִׁיקְרַב אֵלֶיהָ בְּאוֹתוֹ זִמְן,

שְׁמִי שִׁיקְרָב עִמָּה, מֵרָאָה בְּנָם לְמַעְלָה, שְׁהָרִי
 בַּחֲטָא הָיָה מִתְעוֹרָר הַנְּחָשׁ הַקָּשָׁה לְמַעְלָה וּמִטִּיל
 זַהֲמָה בְּמָקוֹם שְׁלֵא צְרִיךְ, וּמִתְחַבֵּר עִם הַנְּקֵבָה,
 וְגִדְלוֹת שְׁעָרוֹתָיו שֶׁל הַזְּכָר, וְהַנְּקֵבָה נִטְמָאת,
 וְשְׁעָרָה גְּדוֹל וְצִפְרָנֶיהָ גְּדוֹלוֹת, וְאִז הַדִּינִים שׁוֹרִים
 לְהַתְעוֹרָר בְּעוֹלָם וְנִטְמָאִים הַכֹּל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (במדבר
 יט) כִּי אֵת מִקְדָּשׁ ה' טִמְא, מִקְדָּשׁ ה' נִטְמָא בַּחֲטָאִי
 בְּנֵי הָאָדָם.

לְמִדְנֹו, מַה שְׁכַתוֹב (בראשית ג) וְאִיבָה אִשִּׁית בִּינְךָ
 וּבֵין הָאִשָּׁה, אֲרַבְעָה וְעֶשְׂרִים מִיְּנֵי טִמְאָה
 הַטִּיל הַנְּחָשׁ בַּנְּקֵבָה בְּשֶׁתְּחַבֵּר עִמָּה, בְּחֻשְׁבוֹן
 וְאִיבָה, וְעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה מִיְּנֵים (דִּינִים) מִתְעוֹרְרִים
 לְמַעְלָה, וְעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לְמַטָּה. וְשְׁעָר גְּדוֹל
 וְצִפְרָנִים גְּדוֹלוֹת, וְאִז מִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים בְּכֹל.
 וְלְמִדְנֹו, בְּשֶׁרוּצָה אִשָּׁה לְהַטְהֵר, צְרִיבָה לְסַפֵּר
 אוֹתוֹ שְׁעָר שְׁגָדָל בַּיּוֹם שֶׁהִיא טִמְאָה, וְלְסַפֵּר אֵת
 צִפְרָנֶיהָ, וְכֹל אוֹתָהּ זַהֲמָה שְׁכַתוֹן.

שְׁלֹמֹדְנוּ בְּסוּדוֹת הַטְּמֵאָה, שְׁזַחַמַת הַצְּפָרְנִים
 מְעוֹרְרַת זְהָמָה אַחֲרַת, וּמִשׁוּם כִּךְ
 צְרִיכִים גְּנִיזָה, וּמִי שְׁמַעְבִּירָם לְגַמְרִי, כְּאֵלוֹ הַעִיר
 חֶסֶד בְּעוֹלָם. שְׁלֹמֹדְנוּ, אִין צְרִיךְ אָדָם לְתֵת זְכָר
 לְמִינִים רָעִים. שְׁשֻׁנִינוּ, אֶלְף וְאַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה
 מִינִים רָעִים נִאֲחֲזִים בְּאוֹתָהּ הַזְּהָמָה שְׁהַטִּיל הַנְּחָשׁ
 הַחֲזוּק, וּבְכֵלִם מִתְעוֹרְרִים בְּאוֹתָהּ זְהָמַת הַצְּפָרְנִים.
 וְאַפְלוּ מִי שְׁרוּצָה, יַעֲשֶׂה בָהֶם כְּשָׂפִים לְבְנֵי אָדָם,
 מִשׁוּם אוֹתָם שְׁתְּלוּיִים בָּהֶם. וּמִי
 שְׁמַעְבִּירָם, ^(דף עט ע"ב) כְּאֵלוֹ הִרְבָּה חֶסֶד בְּעוֹלָם, וְדִינִים
 רָעִים לֹא נִמְצְאִים, וְתַעֲבֹר אוֹתָהּ זְהָמָה וְצְפָרְנֶיהָ
 שְׁרִשׁוּמוֹת בָּהּ. שְׁלֹמֹדְנוּ, מִי שְׁדוֹרְךָ בְּרָגְלוֹ אוֹ
 בְּנִעְלוֹ עֲלִיחֹן, יָכוֹל לְהַזְנוֹק. וּמָה בְּשִׁירֵי הַשִּׁירִים
 שֶׁל הַזְּהָמָה שְׁלִמְעָלָה כִּךְ - אִשָּׁה שְׁמַקְבֶּלֶת
 וּמִתְחַפֶּרֶת עִם הַנְּחָשׁ וְהַטִּיל בָּהּ זְהָמָה עַל אַחַת
 בָּמָה וּבְמָה. אוֹי לְעוֹלָם שְׁמַקְבֶּל מִמָּנָה אוֹתָהּ
 זְהָמָה. מִשׁוּם כִּךְ, וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָה לֹא
 תִקְרָב.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֵבִיאוּ
עָלַי בַּפֶּה בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ. עָלַי וְהֵאֵן, בְּדִי
שְׂיַעֲבֹר אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ וַיִּתְּבַשֵּׁם מִי שְׂצָרִיךְ. עָלַי, כָּמוֹ
שְׂפָתוֹב (ישעיה ו) שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ. וְעַל זֶה
כָּתוּב בְּקִרְחָה, (במדבר טו) הַנְּעָדִים עַל ה', שְׂבַגְלָלָם
מִתְעוֹרָר מִי שְׂמֵתֵעוֹרָר שָׂבָא מִצְדָּם. אִף כָּאֵן
הֵבִיאוּ עָלַי בַּפֶּה, עָלַי מִמָּשׁ, בְּדִי שְׂיִתְבַּשֵּׁם וַיַּעֲבֹר
וְלֹא יִמָּצֵא הַנְּחָשׁ בְּמָקוֹם שְׂשׂוּרָה. וְכָל כֶּךָ לָמָּה?
עַל שְׂמַעְטָתִי אֵת הַיָּרֵחַ וְשׂוֹלֵט בָּהּ מִי שְׂלֹא צָרִיךְ.
וּמִשׁוּם כֶּךָ כָּתוּב, וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָה לֹא
תִקְרַב.

אֲשֶׁרִי תְדוּר שְׂרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שְׂרוּי בְּתוֹכוֹ.
אֲשֶׁרִי גוֹרְלוֹ בֵּין עֲלִיוֹנִים וְתַתְּוֹנִים. עָלָיו
כָּתוּב (קהלת ו) אֲשֶׁרִיךְ אֶרֶץ שְׂמֵלֶכֶךְ בֶּן חוֹרִים. מֵהוּ
בֶּן חוֹרִים? שְׂזוּקָף רֵאשׁ לְגִלּוֹת וּלְפָרֵשׁ דְּבָרִים
וְאֵינוֹ פּוֹחֵד. כְּזֶה שֶׁהוּא בֶּן חוֹרִין, וַיֹּאמֶר מֵה
שֶׁהוּא רוֹצֵחַ וְלֹא פּוֹחֵד. מִי זֶה מְלַכְכֶּךְ? זֶה הוּא
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, בַּעַל הַתּוֹרָה, בַּעַל הַחֲכָמָה.
שְׂכַשְׁתִּיה רַבִּי אֲבָא וְהַחֲבָרִים רוֹאִים אֵת רַבִּי

שְׁמַעוֹן, הִיוּ רָצִים אַחֲרָיו וְאוֹמְרִים: (חושע יא) אַחֲרֵי
ה' יִלְכוּ כְּאַרְיֵה יִשָּׁאֵן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (ישעיה סו) וְהָיָה מִיָּדִי חֲדָשׁ
בְּחֲדָשׁוֹ וּמִיָּדִי שְׁבַת בְּשַׁבְּתוֹ. לָמָּה שָׁקוּל זֶה
בְּזֶה? אֵלֶּא הַכֹּל בְּדַרְגָּה אַחַת עוֹלָה. זֶה מְזַדְּוֵג עִם
זֶה, וְשִׁמְחָה שָׁל זֶה עִם זֶה לֹא נִמְצְאוּת, אֵלֶּא
בְּשִׁמְחַתְנָלָה הָעֵתִיק הַקְּדוּשׁ, אִזּוּ זֹהִי חֲדוּת הַכֹּל.
וְשִׁנְיָנוּ, כְּתוּב (תהלים צב) מְזַמֵּר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת,
לְיוֹם הַשַּׁבָּת מִמָּשׁ. הַשַּׁבָּח שְׁמִשְׁבַּח הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, אִזּוּ נִמְצְאוּת שִׁמְחָה, וְנִשְׁמָח מִתּוֹסַפֵּת. שְׁחֲרֵי
הָעֵתִיק הַתְּנַלָּה, וְהַזְּוִוֵּג יוֹדֵמֵן.

אִתּוֹ כֶּךָ בְּחֲדוּשׁ הַלְּבָנָה, שְׁחֲרֵי מֵאִיר הַשְּׁמֵשׁ
בְּשִׁמְחַת הָאוֹר שָׁל הָעֵתִיק לְמַעְלָה. מִשּׁוּם
כֶּךָ הַקְּרָבֵן תְּהִי הוּא לְמַעְלָה, כִּדִּי שֶׁהַכֹּל יִתְבַּשֵּׂם
וְתִמְצָא שִׁמְחָה בְּעוֹלָם, וְעַל כֵּן הֵבִיאוּ עָלַי כַּפָּרָה,
דְּבַר מְדִיק.

לְמַדְּנוּ, כְּתוּב (במדבר כח) עֲלֵת שַׁבָּת בְּשַׁבְּתוֹ עַל
עֲלֵת הַתְּמִידָה, שְׁצַרִּיךְ לְבִוֵּן אֶת הַלֵּב

לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה יוֹתֵר מִבְּשָׂאֵר הַיָּמִים. וְעַל זֶה עַל
 עֲלֵת הַתְּמִיד דְּוִקָּא. לְמַדְנֵנוּ, כְּתוּב בְּחִנּוּחַ (שְׁמוּאֵל-א א')
 וַתִּתְפַּלֵּל חֲנָה עַל ה', עַל דְּוִקָּא, מִשּׁוּם שְׂחַפְּנִים
 תְּלוּוִיִּים בְּמִזְלַת הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׂפַאֲרֵנוּ. וְאִין לָךְ דְּבַר
 בְּתוֹרָה אִוּ אֹת קִטְנָה בְּתוֹרָה שְׂלֵא רְמוּזָה בְּחֻכְמָה
 הָעֲלִיּוֹנָה, וַתְּלוּוִיִּים מִמְּנָה תְּלִי תְּלִים שֶׁל סוּדוֹת
 הַחֻכְמָה הָעֲלִיּוֹנָה. זְהוּ שְׂפַתוֹב (שִׁיר ה') קִנְצוֹתֵינוּ
 תְּלִתְּלִים, וַחֲרֵי נִתְּבַאֵר.

רַבִּי יוֹסִי מְצַא אֶת רַבִּי אֲבָא שְׂחָיָה יוֹשֵׁב וְקוֹרֵא
 אֶת הַפְּסוּק שְׂפַתוֹב, (תְּהִלִּים נח) הַשְּׁלִיךְ עַל ה'
 יְהִבֵּה, עַל דְּוִקָּא. שְׂחָרֵי מְזוֹנוֹת תְּלוּוִיִּים בְּמִזְלַת. רַבִּי
 יְהוּדָה תָּיָה קוֹרֵא, (שֵׁם ל"ב) עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל תְּחִיב
 אֲלִיךְ לְעַת מְצַא. עַל זֹאת וְדַאֵי. לְעַת מְצַא, חֲרֵי
 בְּאֲרָנוּ. אֲבָל לְעַת מְצַא, כְּמוֹ שְׂפַתוֹב (ישעיה נח)
 דְּרִשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ קְרֵאָהוּ בְּהִיזוֹתוֹ קְרוֹב. דְּבַר אַחַר
 לְעַת מְצַא - בְּשַׁעַת שְׂנֵהָרוֹת שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים,
 וְהָאֲבוֹת נְהַנִּים, וְהַכֹּל מִתְּפָרְכִים. רַק לְשַׁטַּף מִים
 רַבִּים, מִי זֶה הַשַּׁטַּף מִים רַבִּים? זְהוּ עִמָּךְ הַנְּחָלִים
 וְהַנְּהָרוֹת, שְׂמִי יוֹבָה לוֹ וּמִי יוֹבָה לְהַתְּקַרֵּב

וְלַעֲלוֹת לְשָׁם. וְהוּא שְׂכָתוֹב בּוֹ, (תהלים לח) רַק לְשִׁטָּף
 מִיָּם רַבִּים אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ, שְׁהָרִי לֹא זוֹכִים וְלֹא
 יִכּוּלִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, פְּתוּב (שם כו) אַחַת שְׂאֵלָתִי מֵאֵת
 ה' אֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ וְגו'. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים
 שְׂכַמָּה גְנוּזִים עֲלִיוֹנִים שְׂמוּרִים לָהֶם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם,
 שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִמָּם בְּאוֹתָם
 הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שְׂבִאֲרֵנוּ בְּנַעַם ה', וְהָרִי נִתְּבֵאֵר.
 רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, מִכָּאן (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָה
 אֱלֹהִים זוּלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֵה לוֹ. יַעֲשֶׂה! תַעֲשֶׂה
 תִּיְהִי צְרִיךְ לְהִיּוֹת! אֵלֶּךָ יַעֲשֶׂה וְדַאֲנִי. תִּיְנֹו (שם לח)
 יוֹסֵף עַל יָמֶיךָ חֲמִשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה. וְחִינּוּ הַשְּׁלֵךְ עַל
 ה' יִתְּבֵךְ. וּכְתוּב וַתִּתְּפַלֵּל עַל ה'. וְחִבֵּל אַחֲדָה.

אֲשֶׁרֵי חֶלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם תְּהִי וּבְעוֹלָם
 (דף פ ע"א) הִבָּא. עֲלֵיהֶם פְּתוּב (תהלים ה) וַיִּשְׁמְחוּ
 כָּל חוֹסֵי בְּךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתָסַךְ עֲלֵימוֹ וַיַּעֲלֶצּוּ
 בְּךָ אֲהַבֵי שְׁמֶךָ. וּכְתוּב (שם קמ) אַךְ צְדִיקִים יוֹדוּ
 לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׂרָיִם אֶת פְּנֵיךָ. וּכְתוּב (שם ט)

וַיִּבְטְחוּ בְךָ יִזְדַּעֲי שְׂמֶךָ כִּי לֹא עֲזַבְתָּ הַרְשִׁיף ה'!
בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמֶלֶךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן
וְאָמֵן.